GORENJSKI GLAS

Leto XLIII — št. 45 — CENA 5 din

Kranj, torek, 12. junija 1990

stran 5
Še enkrat: Zakaj matere cerkljanskih šolarjev jočejo?
Primož in Tone res nimata nič skupnega?

stran 8
Jure Žakelj
Direktorji smo lahko grobarji ali Don Kihoti

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN BANKA PRIHRANKA
FORMULA

Jutri in v četrtek bo zasedala republiška skupščina

Reševalci slovenskega gospodarstva

Izvršni svet bo skupščino seznanil z grozečim "zlomom slovenskega gospodarstva" in predlagal ukrepe za razbremenitev slovenskega gospodarstva ter ustavitev plačila za nerazvite v Jugoslaviji oziroma za potrebe federacije.

Ljubljana, 11. junija - Seja zanesljivo ne bo dolga in naporna samo zaradi teh točk dnevnega reda, ampak tudi zaradi dopolnitve začasnega poslovnika skupščine in izvolitve delovnih teles skupščine, kjer je bilo zadnje čase največ zapletov.

Na današnjem sestanku predstavnikov poslanskih klubov, ki ga je vodil podpredsednik skupščine Vane Gošnik, so uskladili dnevni red in se dogovorili, da bodo sklepanje o ključnih točkah dnevnega reda prenesli na četrtek, predloge republiške vlade pa bodo poslušali na skupnem zasedanju v sredo, da bi poslanci pač imeli s srede na četrtek dovolj časa za premislek. Poslanci so tokrat postavljeni v vlogo reševalca slovenskega gospodarstva. Izvršni svet vztraja na zmanjšanju prispevkov iz osebnih dohodkov, manj pa bo obdavčen tudi dohodek podjetij. Politiko je v tej smeri zapeljala že stara vlada, vendar se ni uresničevala, zato ukrep nove vlade še posebej zavezuje občine, da spoštujejo zakon. Na ta račun se osebni dohodki ne bodo smeli povečati, pač pa bodo ta sredstva povečala likvidnost gospodarstva. Tak ukrep je seveda nujen (zbornica predlaga še ostrejšega), ne sme pa povzročiti zloma družbenih dejavnosti. Iz slabega položaja gospodarstva izhaja tudi vladni predlog, da se ustavijo plačila v sklad federacije za nerazvite, razen tega pa je sedanji sistem neučinkovit in preživel. Lani so izgube slovenskega gospodarstva za dvakrat presegle akumulacijo, v letošnjem prvem kvartalu pa že trikrat, v sklad pa naj bi dali še 555,5 milijona dinarjev lanskih obveznosti in 1610,2 milijona letošnjih. Preveliki pa so tudi prispevki Slovenije za zvezni proračun. Letošnji prispevek naj bi bil 16.162 milijonov dinarjev ali 17,2 odstotka vsega proračuna, kar pa je občutno preveč. Postavljeno je bilo vprašanje, ali ima vlada ukrepe v primeru nasilnega posega v slovenski proračun oziroma sploh projekt, če se slovensko gospodarstvo zlomi, če skupščini še ni predložila svojega delovnega programa. ● **J. Košnjek**

Ljubelj, 9. junija - Nekaj sto nekdanjih internirancev, izgnancev in zapornikov se je v soboto dopoldne zbralo na svojem tradicionalnem srečanju pri spomeniku žrtvam na Ljubelju, ob nekdanjem edinem koncentracijskem taborišču - podružnici Mauthausna - na Slovenskem. Prišli so tudi nekdanji interniranci iz Francije, slovesnosti pa so se udeležili tudi nekdanji koroški partizani in aktivisti, ki jih je vodil predsednik koroških partizanov Janez Wutte - Luc. Slavnostni govornik je bil novi predsednik slovenskih borcev Ivan Dolničar. V svojem jedrnatem govoru je poudaril, da so morda partizani tudi delali napake, zavedali so se jih, jih obsojali že med vojno, tudi po vojni so še padale žrtve vojne, raziskali jih bodo, tudi Vetrinjske, toda za te povojne žrtve ne morejo biti krivi vsi borci in vsi partizani. Sprave pa ne more biti, kajti kdor se je obrnil proti svojemu narodu, služil okupatorju, je moralno diskvalificiran. Spravijo se lahko samo prizadeti, če so pripravljeni za to. Tokrat je srečanje na Ljubelju organizirala radovljiška občina. V kulturnem programu so nastopili sekstet OŠ F. S. Finžgarja iz Lesc in recitatorji DPD Svoboda z Bohinjske Bele. - Foto: D. D. (Izsek iz Dolničarjevega govora preberite na 2. strani.)

Enodomna skupščina?

Ljubljana, 11. junija - Na tiskovni konferenci so predstavniki ZSMS - liberalne stranke predstavili predlog Matevža Krivica in Zorana Thalerja, ki bo posredovan na jutrišnjen zasedanju republiške skupščine. V Predlogu za začetek postopka za spremembo ustave republike Slovenije, kot je naslovljen material, je med drugim zapisano, da se je dosedanji pluralizem treh zborov skupščine pokazal v vsej svoji anahronističnosti. Med predlogi je tako tudi zapisano, da bi vsi trije zbori odločali na skupnih sejah o vseh vprašanjih iz pristojnosti skupščine Slovenije, razen o tistih, o katerih po tej ustavi odločajo zbori enakopravno. Predlagatelj spremembe ustave med drugim predvideva tudi, da bi lahko skupina najmanj tridesetih delegatov skupščine republike Slovenije postavila vprašanje zaupnice izvršnemu svetu. ● **V. B.**

Odcepitev od Ravnikove sindikalne centrale

V Kranju so za carski rez

Kranj, 11. junija - Novo predsedstvo kranjskih sindikatov je na današnji seji pritrdilo razglasu o organizacijskem in programskem preoblikovanju kranjske sindikalne organizacije. Gre pravzaprav za razglasitev samostojnosti in ločitev od »Ravnikovih sindikatov«.

Končne odločitve o tem sicer predsedstvo ne more sprejeti, pač pa jo bo ponudilo v sprejem na prvi seji sveta kranjskih sindikatov. Razglas, ki obeta samostojnost, ima devet točk, in bo v primeru, da ga svet sprejme, postal ustanovitveni akt Sveta kranjskih sindikatov, ki naj bi tudi uradno nosil tako ime. V razglasu (ki ga bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki) se odrekajo povezave z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, govore o prostovoljnem včlanjevanju delavcev v sindikat podjetja, slednji pa se kolektivno včlanjuje v kranjske sindikate. ● **D. Ž.**

Podeljene škofjeloške nagrade Inovator leta 1989

Najvišji priznanji v Iskro Železniki

Železniki, 11. junija - V petek je predsednik odbora za raziskovalno dejavnost dr. Jože Florjančič v Železnikih podelil nagrade in plaketo Inovator leta 1989.

Prvo nagrado je prejel Štefan Benedičič iz Iskre Železniki za tehnično izboljšavo na sestavi turbinskih koles motorja sesalnika. Druga nagrada je prišla v dvoje rok, in sicer Zoranu Hrenu iz RUŽV za tehnično izboljšavo hlajenja komprimiranega zraka ter Francu Omejcu iz Terma za novo recepturo za dvokomponentni polisulfidni kit TIO. Tudi tretja nagrada ni bila podeljena samo enemu. Prejeli so jo Tone Brelih iz Iskre Železniki za tri inovativne predloge za izboljšavo varilnikov folij, kaloriferjev in plinskih peči, Marjan Prevc iz Tehtnice za inovacijski dosežek pri razvoju nove elektronske precizne tehtnice in skupina konstruktorjev Samo Primožič, Alojz Koblar in Andrej Bogataj iz Alplesa za novacijo na področju numerično krmiljenih elektronskih strojev.

Plaketo za najuspešnejše organizirano inovativno dejavnost je škofjeloški odbor za raziskovalno dejavnost dodelil Iskri Elektromotorji Železniki. ● **H. Jelovčan**

Kdo bo liberalec?

Slovenska obrtniška stranka, ki je registrirana v Kranju, je na seji skupščine stranke konec preteklega tedna med drugim sklenila, da bo spremenila ime v Liberalna stranka, kar je seveda zelo podobno imenu nekdanje mladinske organizacije. Kot pravijo v vodstvu ZSMS - liberalne stranke so sedanji liberalci pod tem imenom že registrirani na sekretariatu za občo upravo ljubljanske občine Center, poslali pa so jim tudi dopis, v katerem so jim sporočili, da že poteka postopek za preimenovanje organizacije v liberalna stranka. Več v petkovi številki. ● **V. B.**

Moto-cross v Tržiču

Tržič, 11. junija - Te dni se v Tržiču že pripravljajo na državno prvenstvo v razredu 125 ccm, ki ga organizira domače Avto moto društvo. Tekmovanje v moto-crossu bo naslednjo nedeljo, 24. junija, start prve dirke pa bo ob 14. uri. Letošnja dirka za državno prvenstvo bo tudi preizkušnja nove proge, ki bo naslednje leto gostila tekmovanje za evropsko prvenstvo do 21 let. ● **V. S.**

Slovenija ima novo stranko

Slovenski socialisti po vzoru evropskih

Za predsednika prve povojne Socialistične stranke Slovenije je bil izvoljen Viktor Žakelj iz Žirov, nova stranka pa je prva v statut napisala, da dvoživkam med socialisti ni mesta.

Ljubljana, 9. junija - Takšna odločitev kongresa bo mogoče marsikoga od dosedanjih socialistov oziroma frontovcev zmedla, vendar bodo morali taka pravila igre sprejeti v vseh strankah. Sicer pa so slovenski socialisti na sobotnem ustanovnem kongresu dejali, da jim gre za učinkovito gospodarstvo, vendar ne po vzoru grobega, liberalnega kapitalizma, da so ob tem za socialno in humano državo, za svobodo in veljavo posameznika, državljana in naroda. So za socialno pravično, demokratično in samostojno Republiko Slovenijo v konfederalni Jugoslaviji, če pa dogovor ne bo mogoč, pa za popolno samostojnost. Zgodovina jih ne bremeni kot druge, že tokratni, sicer skromni volilni uspeh pa jim zagotavlja, da je socialistični misli po evropskem vzoru mesto v Sloveniji. Ostajajo levičarji, s svojo samostojnostjo ne razbijajo slovenske levice, vnaprejšnjega sodelovanja s to ali ono stranko, tudi s prenovitelji ne, pa ne obljubljajo. Ker je bilo težko zlomiti frontovska razmišljanja, so se tako organizirali kasno, vendar bo prihodnost delala v prid socialistom, ki bodo v svoj simbol vrisali tudi nagelj. Več o ustanovnem kongresu na 2. strani. ● **J. Košnjek**

Rodila se je Slovenska socialistična stranka. Ustanovni kongres je bil v soboto v cankarjevem domu v Ljubljani. - Slika: G. Šinik

Začelo se je svetovno nogometno prvenstvo

Konec tedna v znamenju športa

Kranj, 11. junija - Minuli konec tedna vreme sicer ni bilo naklonjeno organizatorjem športnih prireditev doma in v tujini, gotovo pa so na svoj račun prišli gledalci pred televizijskimi zasloni, ki so lahko spremljali vrsto vrhunskih športnih predstav. Tako smo imeli Jugoslovani na mednarodnem teniškem prvenstvu Francije na Roland Garrosu prvič kar dva finalista, Moniko Seleš med posameznicami in Gorana Ivaniševiča v dvojicah. Monika Seleš je še enkrat dokazala, da je trenutno najbolje pripravljena teniška igralka sveta in z rezultatom 2 : 0 premagala Steffi Graf. Ljubitelji hitrosti so si lahko v nedeljo ogledali novo tekmo avtomobilistov Formule 1, tokrat je bila v Kanadi, zmagal pa je sloviti Brazilec Ayerton Senna. Tekmovalci v cestno-hitrostnem motociklizmu pa so nastopili na sedmi dirki za VN Avstrije v Salzburgringu, kjer je v najmočnejšem razredu do 500 ccm ponovno slavil Schwantz, izenačene vožnje v vseh razredih pa obetajo ta konec tedna tudi zanimive dirke na našem avtodromu "Rijeka" na Grobniškem polju. Doma so si številni ljubitelji avtomobilizma ogledali rally HB Kompas, na katerem je, po odstopu Küzmiča, slavil lanski prvak Filipović. Na Gorenjskem so se ljubitelji teka, kljub dežju, zbrali na krosu treh dežel, najvažnejši svetovni športni dogodek minulega tedna pa je prav gotovo začetek svetovnega nogometnega prvenstva v Italiji, kjer so naši v prvi tekmi z ekipo ZRN morali priznati premoč Beckenbauerjeve ekipe. ● **V. Stanovnik**

VIDEOTEKA PALMA
Pejerjeva 3, 64208 Šenčur

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Češkoslovaško vprašanje

»S kom, če ne z nami?« Vprašanje, natisnjeno na predvolilnih plakatih Državljanskega foruma (OF), češkega Demosa, pravzaprav sploh ni vprašanje, saj je bilo Vaclavu Havlu in njegovim že precej pred volitvami, ki so se izvršile minuli petek in soboto, jasno, da bodo zmagali. In so res, z absolutno večino.

S kom, če ne z nami ? - pa bi se lahko glasilo tudi vprašanje, ki bi ga Čehi, potem ko so znova pridobili svojo samozavest, mogli postaviti vse bolj negodujočim Slovakom. Čeprav so v imenu države že nadomestili besedo »socialistična« z besedo »federativna« (ČSSR/ČSFR) in čeprav se po novem piše Češko-Slovaška namesto Češkoslovaška, so Slovaki s svojim položajem v zvezni državi še vedno nezadovoljni. Slednjega pa ni mogoče razumeti, če ne poznamo njihove zgodovine. Češki pisatelj Ludvik Vaculik je pred kratkim prepričljivo zapisal, da »Slovaki za svobodno in enakopravno razmerje z drugimi narodi niso dovolj pripravljeni. Nikoli niso imeli lastne države; tisto iz let 1939-1945 jim je nečastno oponašati, bila je to le vojna prigoda; koristna pa zato, ker si od tistega časa svojo pravo resnično državo znajo predstavljati. Narod se ali potrdi s svojo samostojnostjo ali pa pade na raven socialne skupine v večji celoti. Mi smo jo potrjevali v odnosu do Nemcev, oni naj bi to storili proti Madžarom, te pa so prej porazile druge sile in Slovaki so neizpodbitno stopili v skupno državo spet z nekom drugim.«

Narod, ki se v svoji zgodovini ni nikoli zares državotvorno osamosvojil, tedaj ne more vstopati v enakopravna razmerja z drugimi narodi in bo v odnosu do njih slej ko prej podrejen. Ob tej ugotovitvi se sama po sebi ponuja še primerjava med Slovaki in Slovenci. Podobnosti je res veliko, vendar smo Slovenci v tem oziru le precej na boljšem. Slovaki niso zmogli nič takega, kar bi se moglo primerjati s karantansko epizodo slovenske državnosti. Ko smo se v zadnjih stoletjih prvega tisočletja n.š. oboji soočali z madžarskimi vdori z vzhoda, smo se Slovenci zatekli po pomoč k Bavarcem (745) in tako za 1200 let izgubili svojo »suverenost«, Slovake pa so si podredili Madžari pod Arpadovim vodstvom (905). Madžarski jarem je bil veliko hujši od nemškega. Kasneje smo bili oboji stoletja pod Habsburžani in pri tem izpostavljeni še turškemu obleganju. Leta 1848 so se zatrti Slovaki postavili na stran Habsburžanov proti revolucionarnim Madžarom; ko pa se je monarhija leta 1867 razdelila na avstrijsko in ogrsko polovico, so se Madžari spet znesli nad njimi. Razmere na translitvanski strani so bile veliko slabše kot na cislitvanski. Slovenci leta 1918 sicer nismo dočakali s svojo državo, zato pa s svojimi podjetji, zadrugami, denarnimi zavodi in z mnogo bolj razvitim izobraženstvom kot Slovaki, ki so vse to »v hudi časovni stiski morali vzeti od nas in vse do današnjih dni vlagajo reklamacije o kvaliteti dobavljenega« (Vaculik). Ko so v Münchnu zapečatili usodo Masarykove ČSR, so si Slovaki pri Hitlerju izposlovali nekakšno »neodvisno državo Slovaško« in s stisnjeno ritjo preživeli drugo svetovno vojno. »Po porazu fašizma bi se bili morali v svoji vesti ustrezno soočiti s vojo fašistično epizodo, pa jim je bila z obnovitvijo prijavnice za vstop v kar dobro Češkoslovaško zbrisana njihova zabloda brez notranje samobsodbe« (Vaculik). Problemov z »narodno spravo« Slovaki nimajo, saj so tudi komuniste prevzeli od Čehov - a to je kaj slaba tolažba. S kom pa boste šli, če ne z nami, jih lahko pobarajo Čehi, ker dobro vedo, da svoje poti (še) ne poznajo. Tudi Slovencem bo pot lažja, če jo bomo zastavili skupaj z drugimi Jugoslovani, po novem itinerariju - če tega ne bo, pa imamo tudi svojega! Slovenci smo si v Jugoslaviji prvi izvolili hoditi po svoje, s svojimi strankami. Slovaki premorejo le svoje inačice čeških strank: »Javnost proti nasilju« je kopija Državljanskega foruma, ki sam izvira iz češke husitske, radikalne tradicije. Nekoliko bolj njihovo je krščanskodemokratsko gibanje, zasidrano v inertnem slovaškem katolicizmu, ki obvladuje slovaško podeželje. Slovaška se v predvolilnem času ni uspela razgibati in še naprej mrči v svoji panonski lenobnosti. Tudi odcepitvene zahteve Slovaške narodne stranke (SNS) niso preglasne, saj se jim odziva kvečjemu desetina volilcev. Slovakom potemtakem ne kaže drugega, kot da še naprej hodijo za Čehi in z njimi.

Miha Naglič

Obrtniška stranka predlaga deklaracijo o samostojnosti

Kranj, 10. junija - Skupščina Slovenske obrtniške stranke (ki si je privzela ime Liberalna stranka) je 7. junija sprejela sklep, da slovenski skupščini predlaga deklaracijo o samostojnosti slovenske države in ustrezni ustavni zakon, po katerem naj bi na ozemlju republike Slovenije takoj prenehale vse pristojnosti zveznih organov. V roku enega leta pa bi moral biti izpeljan "predpisan postopek za veljavno sprejetje samoodločbe slovenskega naroda".

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča.

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za I. trimesečje 100 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (v. d. odgovornega urednika), **Vilma Stanovnik** (šport, turizem, poslovne informacije), **Danica Dolenc** (za dom in družino, tradicije NOB, Tržič), **Danica Zavrl Žlebir** (socialna politika, sindikati), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Dušan Humer (šport), Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.
Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Ustanovljena prva povojna Socialistična stranka Slovenije

Konec frontovstva in podnajemništva

Osvobojeni bremena zgodovine kot služenju tlake dnevni politiki izkoriščamo priložnost, da oblikujemo stranko z jasno ekonomsko, socialno in politično doktrino, laično stranko, katere člani lahko različno mislijo, so ljudje različnih poklicev in izobrazbe. Smo za ekonomsko učinkovito in socialno pravično družbo, ki bo tudi med Slovenci bolj iskana, ko bo ta sedanji čaščeni ekonomski liberalizem pokazal zobe, je dejal v uvodnem govoru predsednik odbora za pripravo ustanovnega kongresa stranke Viktor Žakelj. Kongres ga je izvolil za prvega predsednika Socialistične stranke Slovenije.

Ljubljana, 9. junija - Viktor Žakelj iz Žirov, star 47 let, magister ekonomskih ved in do ustanovnega kongresa stranke podpredsednik republiške konference Socialistične zveze Slovenije, je bil izvoljen z veliko večino glasov, kar je bilo mogoče sklepati že po dolgem aplavzu po njegovem uvodnem govoru. Podpredsednik je Borut Šuklje, rojen leta 1958, profesor filozofije in svetovne književnosti, sedanji član izvršnega odbora SZS, tajnik pa Primož Hainz, rojen leta 1947, profesor zgodovine in sociologije, tudi član dosedanjega izvršnega odbora. Dva jasna sklepa je sprejel kongres: o kakršnemkoli novem frontovstvu ni več govora, prav tako o podrejenosti socialistične stranke tej ali oni politični stranki, slovenski socialisti pa bodo v svoj simbol vrisali nagelj, razpoznavni znak evropskih socialistov.

Slovenski socialisti so na ustanovnem kongresu sprejeli resolucijo **Slovenski socialisti za samostojno, suvereno in demokratično Slovenijo**. V njej so med drugim napisali: Slovenski narod in državljani Slovenije smo znova blizu možne uresničitve izvirnih zgodovinskih ciljev evropskega socialističnega gibanja v tem stoletju, pa tudi ciljev, ki so si jih v začetku tega stoletja zastavili slovenski socialni misleci - cilju uresničitve nacionalne enakopravnosti slovenskega naroda v okviru lastne, samostojne in suverene demokratične države, v kateri vladajo načela socialne pravičnosti. Na poti za doseganje teh ciljev obstaja soglasje večine političnih strank na Slovenskem, garancijo pa daje tudi prva demokratično izvoljena oblast po vojni. Soglasje je v takih primerih potrebno, ni pa razlogov za idejno poenotenje političnega prostora... Nasprotujemo tistim političnim opcijam, ki lahko pomenijo bodisi ohranjanje egalitarnega, sprevrženega socialističnega sistema, kot tudi tistih opcij, ki se lahko iztečejo zgolj v oživitev zgodnjih oblik kapitalizma. Za socialiste je socialna država tisti vedno težko dosegljivi cilj, za katerega se je potrebno iz dneva v dan potegovati z vsemi demokratičnimi političnimi sredstvi. Kongres je sprejel **novi statut stranke**. V njem piše, da je temeljni okvir njenega delovanja sistem pluralistične parlamentarne demokracije, organi stranke na ravni republike so kongres, republiški odbor, predsedstvo in nadzorni odbor, zanimiv in doslej v slovenskem strankarstvu osamljen pa je 3. člen, ki pravi, da je **član stranke lahko vsakdo, ki sprejema njen program in statut ter plačuje članarino. Članstvo v stranki ni združljivo s članstvom v katerikoli drugi stranki.** Socialisti so torej naredili konec dvojnemu ali trojnemu članstvu in so sprejeli takoimenovano ekskluzivno članstvo, kar je v razvitem strankarstvu samoumevno. Stranka je sprejela tudi svoj prvi **program**, v katerem pravijo, kdo so in za kaj se zavzemajo. Glavni strateški cilji stranke so: samostojna Republika Slovenija v jugoslovanski konfederaciji ali zunaj nje, če konfederativni dogovor ne bo mogoč, demilitarizacija Slovenije in regije, v kateri živimo, energetskim in surovinskim virom ustrezen gospodarski razvoj, lastninsko urejeno, z družbenimi in naravnimi možnostmi usklajeno kmetijstvo in gozdarstvo, izenačenje razvojne ravni, socialna varnost državljanov Slovenije, zdrava, zadovoljna in ustrezno preskrbljena družina, katere otroci lahko brez zavor upajo na vzpon v družbi, racionalen sistem zdravstvenega varstva, uveljavitev pravic potrošnikov, intelektualizacija slovenske družbe, avtonomna in intelektualno produktivna univerza itd.

Linija, ki je prišla do izraza malo pozno, vendar iz srca, kot reče Viktor Žakelj, je zmagala. Dve bistveni spremembi sta bili ponujeni kongresu. **Janez Lukač** iz Litije je predlagal sodelovanje ali celo združitev s slovenskimi socialnimi demokrati ter zavrnil sodelovanje s prenovitelji oziroma bivšimi komunisti. Socialdemokrati in socialisti smo si podobni in nima smisla, da bi si na tako majhnem prostoru konkurirali, da bi drobili levico. Predlog ni bil sprejet, čeprav bodo socialisti sodelovali, po logiki stvari, več s tistimi strankami, ki so levo usmerjene, programsko bližje, o vnaprejšnjih zavezništvih pa ni govora. **Dr. Veljko S. Rus** pa je predlagal Zvezo demokratične levice, nekakšno novo fronto, levi slovenski parlament socialistov, neodvisnih gibanj, krščanskih socialnih gibanj. Bil je zavrnjen: o novi fronti ni govora, mogoče spet čez desetletja. Vsak mora najti najprej svojo identiteto, saj je po porazu težko oblikovati fronto.

Socialisti mislijo resno. Njihova volilna baza šteje sedaj od 60 do 100 tisoč ljudi, kar je celo več kot so pred volitvami upali pričakovati. Računajo, da gredo vedno bolj zaostrene socialne razmere njim v prid, saj zanje ni zveličaven grobi kapitalizem, ampak gospodarna država s socialnimi, človečanskimi in državljanskimi pravicami. S tem programom gredo sedaj med Slovence, po člane, ki so pomembni, vendar sedaj ni čas za gigantske stranke po članstvu, ampak močne stranke po realnem vplivu. ● **J. Košnjek, slike: G. Šinik**

Viktor Žakelj: Ljudska stranka, vendar ne duhovno povprečna

"V razmerah, ko so bile volitve predvsem volitve proti obstoječemu sistemu, katerega del je bila tudi Socialistična zveza Slovenije, je volilni izid torej pričakovan, rekel bi, da za nas celo ugoden. Zakaj? Naš delež, če upoštevamo občinsko in republiško raven, se giblje med 5 in 10 odstotki, omogoča še vedno dokaj vplivno navzočnost v sferi oblasti. Ta delež nam povsod ne zagotavlja pozicijskega položaja, smo pa povsod, tudi zaradi izbora delegatov, upoštevanja vreden politični faktor. Ta delež nam omogoča lastno očiščenje in pomlajenje. Ako bi bil naš volilni delež občutno večji, tedaj zagotovo ne bi zmogli jasnejše politične profilacije, kadrovske prenove in strankarskemu pluralizmu povsem prirejene organiziranosti. Volilni izid je tako streznil tudi poslednje szdljevske zanesenjake, ker je nesporno pokazal, da se je, vsaj zaenkrat, čas frontovstva (to velja tudi za Demos) iztekel. Nam se ni treba potresati s pepelom zaradi lastne preteklosti ali se prekrščevati, še manj si lastiti velikih zgodovinskih dejanj, še manj pa bruhati ogenj in žveplo na osvobodilna in uporniška dejanja naših očetov in dedov, za nas je zgodovina samo učiteljica. Sicer hočemo biti samo pragmatični uresničevalci socialne družbe znotraj pravne države. Obenem pa z vsem spoštovanjem gledamo na uporniško partizansko preteklost, brez katere ne bi bilo današnje Republike Slovenije. Iskreno si želimo spravno in pomiritveno dejanje med tistimi Slovenci, ki so jih medvojna in povojna obojestranska nasilja naredila za medsebojne sovražnike."

"Osvobojeni bremena zgodovine oblikujemo stranko z jasno ekonomsko, socialno in politično doktrino. Gradimo na filozofiji sodobne razvite družbe, kjer je klasična razredna razklanost preteklost. To so družbe, kjer je produkcija že močno podružbljena, kjer država kontrolira delitev novoustvarjene vrednosti, kjer so klasične človekove in državljanske pravice realnost. Sodobne stranke se vedno manj razlikujejo po globalnih političnih ciljih, ločujejo pa se v odnosu do vsakodnevnih problemov, ki pestijo človeka. Socialistična stranka se ne bo naslanjala na ta ali oni klasično razumljen razred, ampak išče članstvo v celotni družbi. V tem smislu smo tudi delavska stranka, ni pa stranka marksistično razumljenega proletariata, ki je bil socialna baza revolucionarnim strankam. Mi pojem delavca razumemo širše. Težimo postati ljudska stranka, kar pa ne pomeni, da pristajamo na duhovno povprečnost. Poskrbeli bomo, da bo stranka privlačna za razumnike."

"Mi seveda izhajamo iz temeljne neodtujljive pravice slehernega naroda do odcepitve in združitve. Povsod pa izhajamo iz človeka posameznika. Vse kolektivitete, tudi pripadnost narodu, je nekaj drugotnega. Temeljni razlog razhajanja v Jugoslaviji je, da sta v preteklosti država in politični sistem človeka vse preveč omejevala, ga nasilno uniformirala, mu dopovedovala, da je del misijonarskega delavskega razreda, da se je zgodovina začela z njim. Le redko je mogel biti čisto navaden smrtnik, dober ali slab, ni bilo priporočljivo biti samo Srb, Hrvat, Slovenec."

"Za nas je oblikovanje konfederativne države resnično zadnja priložnost za ohranitev Jugoslavije. V tem smislu predlagamo, da Republika Slovenija pripravi in ponudi ostalim republikam v sprejem enega od več sporazumov, ki bodo urejali ekonomske, politične, obrambne, mednarodne in druge odnose v bodoči konfederaciji. Za nas so poskusi ponovnega formiranja nadnacionalnih strank (ZKJ, Markovićeva stranka) ravnanja ljudi brez zgodovinskega spomina. Zavedamo se, da se je v 70 letih sobivanja v skupni državi stkalo veliko medsebojnih človeških vezi. Teh stališč mi ne menjamo, kot jih sedanja skupščinska večina. A pribijmo: Republika Slovenija je sposobna biti povsem samostojna država."

"Slovenski narod je, kot je nekdo zapisal, prevelik za eno in premajhen za ducat strank. Število strank se bo gotovo zreduciralo. Naša želja je, da se ne ponovi stara neplodna bipolarnost na liberalce in klerikalce, ampak se obdrži vsaj minimalna mavričnost politične scene, kar bi, če nič drugega, blažilo politične strasti in tako kultiviralo naše politično življenje."

Smole ostaja socialist

Kongres je javno izrekel priznanje dosedanjemu predsedniku Socialistične zveze Slovenije Jožetu Smoletu. Sam je dejal, da ostaja socialist in se ne bo, čeprav je od 1. maja dalje upokojen, umaknil iz javnega življenja. Je socialistični poslanec v republiški skupščini, pa tudi sicer bo javno deloval v korist svoje stranke in slovenskega naroda in njegove republike.

Jama pod Babjim zobom dostopna tudi turistom

Radovljica, 7. junija - V torek je bila redna seja izvršnega sveta skupščine občine Radovljica, na kateri so med drugim razpravljali tudi o statusu naravne jame pod Babjim zobom na Jelovici.

Na seji so člani izvršnega sveta najprej sklenili, da je treba preveriti, kako je s prehajanjem malih obrtnikov med redne obrtnike, saj so mnenja, da bi vsi tisti popoldanski obrtniki, ki imajo možnosti, lahko vzeli redno obrt. Preverili naj bi tudi, kako je s tistimi malimi obrtniki, ki so menda prijavljeni na Zavodih za zaposlovanje: kakšen je njihov status in če prejemajo kakšno pomoč.

Predlagali so, naj se pripravi amandma o odloku o javnem redu in miru, še posebej zato, ker prihaja turistična sezona in si turistične organizacije in zasebniki, ki oddajajo sobe, želijo, da hrup ne bi motil gostov.

Sprejeli so osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine. Novost je v tem, da so ločili upravne funckije od izvršilnih in upravo racionalizirali.

Lepa naravna jama pod Babjim zobom na Jelovici je splošno ljudsko premoženje, društvo jamarjev Bled pa se zavzema za to, da bi jo dobilo v najem in jo ustrezno opremilo: z razsvetljavo in vsem ostalim, tako da bi jo lahko obiskovali tudi turisti. Jama je lahko dostopna, naravno privlačna in bi jo lahko turistično izkoristili.

Člani izvršnega sveta so se strinjali, da jamo dajo jamarjem v najem za dve leti s tem, da se pogodba lahko podaljšuje. Uredili pa naj bi tudi status drugih jam, ki so po Jelovici in ki jih jamarji raziskujejo. ● **D. S.**

Stranke so v dilemah

Kako bo s prostori in kadri?

V jeseniški in v radovljiški občini se stranke med seboj dogovarjajo, kaj bo s stavbo nekdanjih družbenopolitičnih organizacij. Koliko zaposlenih bodo ohranili na sedežih občinskih strank, bo znano, potem ko bo jasna organizacijska struktura posamezne stranke.

V skupni stavbi družbenopolitičnih organizacij na Gorenjski cesti 25 v **Radovljici** se nekdanje družbenopolitične organizacije ali sedanje stranke prav v teh dneh dogovarjajo, kako bo s stavbo, vsaka stranka zase pa se tudi pripravlja na kadrovske spremembe.

V radovljiški ZSMS - liberalni stranki sta zdaj redno zaposlena dva, od 1. avgusta naprej pa bo ostal redno zaposlen samo eden, kajti sekretar odhaja na svoje staro delovno mesto. Pripravili bodo volitve, po dosedanjih pogovorih pa ne bo večjih problemov. Obdržali bodo manjše tri prostore v kleti. Na nekdanji Socialistični zevzi delovnega ljudstva ali sedanji Socialistični zvezi pravijo, da bodo nekateri pač dobili manjše prostore, kot jih imajo zdaj, v stavbi ostanejo nedvomno tudi sindikat in borci. Po kongresu Socialistične stranke bo znana organizacijska struktura stranke. Radovljiški socialisti predlagajo, da bi bil v Radovljici sedež socialistične stranke za Gorenjsko, saj imajo pogoje za regijski sedež. Radovljiška stranka ZKS - SDP bo počakala, da se na novo evidentira članstvo, videli pa tudi še bodo, kakšna bodo proračunska sredstva stranke. Vsekakor pa imajo realne možnosti in tudi prizadevali si bodo, da na komiteju ostane vsaj eden redno zaposlen.

Na Jesenicah so borci, mladina, sindikat, Socialistična zveza in ZKS - SDP v stavbi družbenopolitičnih organizacij. Stranka ZKS - SDP ima 25 odstotkov deleža pri stavbi in nekatere prostore bodo dali v najem. Dogovarjajo se tudi, koliko jih bo na komiteju zaposlenih, po predvidevanjih eden do dva. Medtem ko so vrata komiteja vsak dan odprta, so na Socialistični zvezi pisarne zaklenjena. ● **D. Sedej**

Marjan Bizjak, sekretar ZK - SDP Tržič:

Vrata komiteja so odprta

Tržič, junija - Tržiška ZKS-SDP ima od 1. aprila letos neprofesionalnega sekretarja, to je Marjan Bizjak. S predsednikom komiteja Janezom Piškurjem skušata obdržati aktivnost nekdanje partije. Novi popis članstva.

"Ljudje mislijo, da je partija v razpustu, ko je izgubila profesionalnega sekretarja, ko komite nima več tajnice, vendar temu ni tako," nam je oni dan povedal novi neprofesionalni sekretar Marjan Bizjak. "Ljudem je težko dopovedati, da je to le reorganizacija. Aktivnosti tržiške partije gredo naprej. Pred kratkim smo v delovne organizacije poslali popisnice za nov popis vseh članov. Ob novem letu smo imeli še več kot 600 članov, zdaj jih bo nekaj manj. Komite dela v starih prostorih, naša vrata so za člane še vedno odprta, po najboljših močeh skušamo držati stike s članstvom. Borimo pa se s podobnimi težavami, kot vsi partijskih komiteji po občinah. Ocenjujemo, da je ta zastoj le prehodnega značaja in pričakujemo, da se bodo stvari kmalu zbistrile. Članarina je za vse enaka, 1 odstotek od neto osebnega dohodka, in visoka članarina tako ne more biti razlog za osip. Bi pa radi, da bi nam iz delovnih organizacij člani čimprej poslali izpolnjene popisnice, ker bomo potem začeli z reorganizacijo osnovnih organizacij, s prenašanjem le-teh v krajevne skupnosti." ● **D. Dolenc**

Osip

Po mesečnem statističnem poročilu o gibanju članstva v ZKS - SDP je bilo avgusta leta 1988 na Gorenjskem 9.300 komunistov, februarja letos pa še 6.900 članov stranke ZKS - SDP. Na Jesenicah je bilo pred dvema letoma 1962 članov, letos pa 1596 članov; v Kranju je število od 4.000 pred dvema letoma upadlo na 2.600, v Radovljici od 1500 na 1344, v Škofji Loki od 1069 na 771 in v Tržiču od 686 na 615. Največ članov je izstopilo, nekaj je bilo črtanih in izključenih. ● **D. S.**

Polemizirati sam s seboj

Na volitvah so tisti kandidati, ki smo jim najbolj zaupali in jim oddali največ glasov, prišli v občinske zbore: zbor krajevnih skupnosti, zbor združenega dela in strankarski družbenopolitični zbor. Za nami so šele ustanovne seje vseh treh zborov in volitve funkcionarjev teh zborov, a že se pojavljajo dileme in umestna vprašanja.

Med kandidati, ki so bili izvoljeni v posamezni zbor in so danes poslanci, so občinski mandatarji ali tiste stranke, ki so dobile na volitvah največ glasov in imajo tudi največ besede, izbirale tudi predstojnike ali sekretarje občinskih sekretariatov. Predstojnike posameznih občinskih služb torej. Nekateri poslanci zborov so tako postali sekretarji občinskih služb.

Kaj pa zdaj?

Evidentno je, da predstojnik posamezne občinske službe ne more biti obenem tudi poslanec v parlamentu. Taka dvojna funkcija v nobenem primeru ne more biti sprejemljiva, saj sekretar sekretariata nekega občinskega organa vendarle pripravlja vsa gradiva za odločanje. Še bolj nevzdržno pa je, če je sekretar sekretariata ne le poslanec, ampak obenem tudi član izvršnega sveta, kjer pa se sploh dokončno dogovorijo, v kakšni obliki bodo posamezna gradiva posredovali skupščini v sklepanje in sprejem.

Če poenostavimo: nekdo, ki je šef kakšne službe na občini in dopoldne pripravi gradivo za poslance, ne more popoldne sesti v poslansko klop in o »svojem« gradivu tudi glasovati. Naj v poslanski klopi polemizira sam s saboj?

V času delegacij tovrstnih dilem pač ni bilo, saj so imele delegacije mnoštvo delegatov, ki so prihajali na seje izmenoma, zdaj ta, zdaj oni. Bomo imeli zdaj nadomestne volitve za tiste, ki so bili kot poslanci voljeni na občinske funkcije?

V občinah, kjer se je to zgodilo, so že zaprosili za tolmačenje ustrezno republiško komisijo. Taki primeri pa kažejo, koliko zank in ugank nastaja tedaj, ko se spreminjata sistem in ureditev. ● **D. Sedej**

Iz govora predsednika slovenskih borcev Ivana Dolničarja v soboto na srečanju bivših internirancev in zapornikov na Ljubelju

Spremeniti, zbrisati ali pozabiti se ne da

"Sprava ni zgolj stvar državnih in cerkvenih oblasti ali strankarskih vrhov. Spravijo se lahko samo prizadeti, če so pripravljeni na to. Zato tudi odklanjamo vse poskuse ob spravi ali pa takšno spravo, ki teži k popravljanju zgodovinskih dejstev, k priznavanju enakopravnosti glede udeležbe v vojni na strani antihitlerjevske koalicije ali na strani fašističnih zavojevalskih sil, kakor tudi enako tretiranje žrtev na eni ali drugi strani. Zgodovina se je zgodila. Zgodovinskih dejstev se popravljati ali spreminjati ne da. Res je, ljudje so trpeli na eni in na drugi strani. Vendar so vzroki za trpljenje različni. Eni so trpeli zato, ker so bili domoljubi, zavedni Slovenci, se upirali nasilnim zavojevalcem, bili na strani protihitlerjevske koalicije, drugi pa zato, ker so se postavili na stran zavojevalcev, jim zaprisegli, da se bodo bojevali proti uporu lastnega naroda in proti njegovim zaveznikom. Prav tako, žrtve so žrtve. Boleče so na eni in na drugi strani. Vendar so tudi za to vzroki različni. Zelo različno je tudi število žrtev. Na strani narodnoosvobodilnega gibanja je padlo, bilo ustreljenih, obešenih, z obsodbami ali brez njih, ter umrlo po zaporih in taboriščih 46.000 ali 2,5 odstotka Slovencev. Na strani kolaboracionistov je v boju proti partizanom in NOB padlo in bilo zaradi izdajstva usmrčenih okrog 9000 belogardistov, plavogardistov, domobrancev in drugih sodelavcev okupatorja. V izgnanstvo, skozi zapore in taborišča je šlo 219.479 Slovencev. V 18 nemških, italijanskih in madžarskih taboriščih je bilo internirano 56.755 Slovencev. Tam jih je umrlo 18.596. Koliko teh zavednih Slovencev so imeli ali imajo na vesti tisti, ki se še vedno prikazujejo kot nedolžne žrtve ali žrtve maščevalnosti partizanov ali maščevalnosti narodnoosvobodilnega gibanja? Na to vprašanje ni še nihče odgovoril. Znano pa je, da je veliko zaprtih in interniranih bilo denunciranih ali tudi aretiranih s strani bele garde, domobrancev in drugih sodelavcev okupatorja. Vsaj za veliko večino internirancev v Mauthausen se ve, da je šlo skozi roke okupatorjevih hlapcev oziroma skozi domobranske zapore. Ali se zaradi tega lahko govori o rehabilitaciji kakršnegakoli sodelovanja z okupatorji, zlasti pa domobrancev, ki so zaprisegli Hitlerju? Dr. France Bučar, sedanji predsednik republiške skupščine je v svoji knjigi Usodne odločitve, v kateri kritično obravnava narodnoosvobodilno gibanje, zlasti pa vlogo komunistične partije v tem gibanju, čeprav je bil partizan in član te partije, o domobranstvu zapisal tole:

"Domobranstvo je po svojem izvoru kvizlinška organizacija, ki so jo v bistvu ustanovili Nemci, jo vključili v svoje strateške cilje in jo tudi vzdrževali kot del svojih vojaških formacij. Moralno pravno je bilo domobranstvo od vsega začetka diskvalificirano. Objektivno so prispevali k ohranjanju nemške vojaške moči, s tem so omogočili, da se je nemška vojaška moč na našem območju obdržala dlje, kot bi se sicer mogla. Moralno tako ravnanje v nobenem primeru ni opravičljivo. Objektivno so se postavili v službo Nemcev in postali del sredstev za dosego vojaškega cilja. Po kakršnihkoli kriterijih naj to sodelovanje presojamo, vedno so se bojevali proti zaveznikom, ne samo proti partizanom. Partizane so zavezniki v tem času že priznali kot vojaško silo na svoji strani. S tem so domobranci dokončno in nepreklicno zapečatili svojo usodo. Kar je sledilo, je bila samo še logična posledica njihovega objektivnega podpiranja Nemcev. Deliti so morali usodo premaganca. In kar je najhujše, ne gre samo za vojaški zlom, pač pa tudi za moralno diskvalifikacijo. Nacizem ni bil samo vojaško poražen. Ves svet ga je ožigosal kot zločinsko gibanje. Vojaškemu porazu je namreč sledil še Nuerenberg. Kdor se je zvezal z nacizmom, je delil njegovo usodo." ● **D. D.**

Javna tribuna v Kranju

Ali moram biti član sindikata?

V času mnogih stečajev in aktualnih gospodarskih razmer se vedno bolj postavlja v ospredje (ne)delo sindikalnih organizacij. V kateri sindikat se včlaniti, kdo bo podpisoval kolektivno pogodbo, je sploh komu mar za delavce... so le nekatera izmed vprašanj, ki bodo izpostavljena na javni tribuni, ki jo kranjska SDZ pripravlja **v četrtek, 14. junija, ob 18. uri** v sejni dvorani stavbe kranjske občinske skupščine. Na tribuno, ki jo bo vodil naš novinar Vine Bešter, so vabljeni predstavniki kranjskega sindikata, Neodvisnih sindikatov Slovenije, Svobodnih sindikatov Slovenije, Slovenske kmečke zveze in Sindikata slovenskih novinarjev.

Titove štipendije po novem

Štipendije za redno izobraževanje so ugasnile. Nove družbene razmere, nov način kandidiranja.

Kranj, 4. junija - Po temeljitih spremembah na slovenskem političnem prizorišču so mnogi pričakovali, da bodo med drugim odpihnile tudi Titove štipendije. Zaenkrat so obstale, prikrojene novim časom, o čemer priča razpis, ki ga je Odbor za štipendiranje na ravni republike objavil 17. maja.

Za prihodnje šolsko leto ponujajo mladim delavcem 150 štipendij na vseh stopnjah izobraževanja, vključno s podiplomskim študijem (magisterijem in specializacijo). Upoštevali bodo kandidate, ki niso starejši od 35 let in imajo najmanj dve leti delovne dobe (eno leto v primeru podiplomskega študija). Krog predlagateljev se je v primerjavi s prejšnjo zasnovo bistveno spremenil ter razširil: namesto družbenopolitičnih organizacij, ki so bile doslej v ospredju, so lahko predlagatelji organizacije in delodajalci ter klubi in društva naših delavcev. Družbenopolitično in samoupravno aktivnost, ki je Titovim štipendijam dajala osnovni pečat, je v besedišču razpisa zamenjal pojem družbene aktivnosti, verjetno mišljen v vsej svoji širini.

Titove štipendije se cepijo v dve skupini: prva je namenjena za izobraževanje iz dela, kjer štipendisti obdržijo delovno razmerje, čas študija se jim všteva v delovno dobo, druge pravice iz delovnega razmerja mirujejo. Štipendija se odmeri v višini povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v Sloveniji, ob začetku šolanja doda še ena štipendija za prve študijske stroške. Sklad krije prispevka iz podaljšanega zavarovanja za invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter nesreče pri delu; organizacija ali delodajalec pa more k štipendiji primakniti morebitno razliko med štipendijo in (prejšnjo) plačo štipendista.

Druga skupina zajema izobraževanje ob delu, pri čemer bo redna mesečna štipendija tretjino povprečnega slovenskega osebnega dohodka, poleg tega vračilo stroškov šolnine ter druga doplačila po dokumentiranih zahtevkih.

Predloge sprejema do 31. avgusta tega leta Sklad za štipendiranje mladih delavcev, Ljubljana, Glinška 12. Možnosti štipendiranja iz Titovega sklada za redno izobraževanje torej ni več. In kaj bo s štipendisti iz preteklih let (iz gorenjskih občin jih je 34)? Nič usodnega, status bodo obdržali do zaključka izobraževanja po doslej veljavnem statutu. ● **F. Belčič**

Profesionalni politiki na razprodaji

Funkcionarji v stečaju

Sarkastično naravnani analitiki sedanjega trenutka bi lahko pripomnili, da se še vedno kažejo vezi včerajšnje dosledne nerazdružljivosti gospodarstva in politike, kajti oznake, kot so stečaji, razprodaja, odvečna delovna sila, nelikvidnost in predvsem neperspektivnost programov, so namreč vedno bolj skupni vse večjemu delu slovenskega gospodarstva in starim političnim združenjem.

Glasno je prišlo do razpada tako partijskega kot SZDL-jevskega profesionalnega aparata, enako usodo, čeprav nekoliko tišje, pa te dni doživlja tudi funkcionarsko - administrativna struktura ZSMS. Vse kaže, da so nekateri do zadnjega dne verjeli v inercijo, ki naj bi zaposlenim v političnih organizacijah stare zaveze zagotovila enake, ali vsaj ne bistveno drugačne delovne pogoje tudi vnaprej. Malo je tistih, ki so nujnost prezaposlitve spoznali pravočasno in si bodisi preko zvez (čeprav so le-te, kot vedo povedati dobro poučeni hudo oslabele) bodisi preko znanj, izobrazbe..., še pravočasno preskrbeli novega vpisovalca delovne knjižice.

Do nadaljnjega se je praviloma celoten omenjeni politični aparat preselil na urade za zaposlovanje, čakajoč bodisi na novo službo, bodisi na novo proračunsko razdelitev denarja za delovanje političnih strank, ki pa je, glede na razmerje moči, praviloma v pristojnosti Demosovih poslancev.

Razpuščene so delovne skupnosti političnih organizacij, s čimer naj bi Zavodi za zaposlovanja za administrativne delavce uporabljali analogijo pri stečajih podjetij, za funkcionarje pa je, vsaj zaenkrat, poskrbljeno po družbenem dogovoru iz leta 1987, ki jim omogoča še nadaljnje pol leta (izjemoma tudi celo leto!) po prenehanju funkcije, prejemanje enako visokih osebnih dohodkov, kot če bi delali.

Tako imamo trenutno v Sloveniji kar lepo število sorazmerno dobro plačanih političnih funkcionarjev, ki formalno nič ne delajo. Pa za te še nekako gre, vsaj javno vemo, kdo so in koliko za svoje nedelo prejemajo, bolj zaskrbljujuče je z vsemi tistimi, ki se skrivajo znotraj tovarniških hal in uradno sicer delajo, neuradno pa vsak delavec ve, da lenarijo in so za svoje "prispevke" odlično nagrajeni. Doklej? ● **Vine Bešter**

Tankisti prosijo za podatke

Kranj, junija - Odbor borcev II. tankovske brigade ustanovljene v ZSSR prosi vse še živeče borce brigade, da sporočijo svoj sedanji natančni naslov. Odbor potrebuje nove naslove zaradi evidence števila udeležencev skupnosti borcev na proslavi 12. julija 1990 v kasarni SUB Fr. Prešerna v Kranju, Cesta JLA. Prijave pošljite na naslov: Odbor skupnosti borcev II. TB, Snedičeva ul. 12 - Kokrica, Kranj, tel.: (064-27-511). ● **D. D.**

Kranj Mlekarna darovi gorenjskih planin

GORENJSKI GLAS več kot časopis

Slovenska lovska pesem na Bledu

V organizaciji Zveze lovskih družin Gorenjske, gostitelja pa sta bila zbor Gorenjskih lovskih rogistov pod vodstvom Janeza Ravnikarja in Škofjeloški lovski pevski zbor pod vodstvom Franca Čufarja, je bilo v soboto dopoldne na Bledu že sedemnajsto srečanje slovenskih lovskih pevskih zborov in lovskih rogistov. Tradicionalna prireditev, ki je bila prvič 1974. leta v Globokem v želji, da bi slovenska lovska pesem in melodija družili stanovske tovariše zelene bratovščine, bogatili in ohranjali slovensko besedo, je tokrat na Bledu v pesmi in melodiji združila 15 lovskih pevskih zborov in sedem zborov lovskih rogistov. 384 članov iz različnih krajev Slovenije in iz Železne Kaple, Doberdoba ter Hrvaške je po sprevodu po Bledu najprej popestrilo turistični utrip, potem pa v blejski športni hali s skupnim nastopom pod vodstvom zborovodje Škofjeloškega lovskega pevskega zbora Franca Čufarja in posamičnimi nastopi, ko je vsak zbor zapel dve pesmi, ponovno potrdilo osnovni namen tovrstnih srečanj - prispevek lovcev v mozaik slovenske kulture. Kljub denarnim težavam in kljub nekakšni brezbrižnosti blejskih hotelirjev oziroma blejske turistične poslovnosti, čeprav je bilo srečanje tudi nekakšna osvežitev turističnega dogajanja na Bledu, je prireditelj uspelo s sodelovanjem in pomočjo organizacij in posameznikov pripraviti lepo srečanje in na ta način potrditi dosedanjo tradicijo. Glavni pokrovitelji srečanja so bili Stanko Erman - Mizarstvo Lancovo, Slovin Ljubljana in Papirnica Krško, pri pripravi srečanja, v katerem so nastopili tudi godbeniki iz Gorij, pa so sodelovale tudi lovske družine Bled, Jelovica in Begunjščica. - A. Ž.

Samo svet krajevne skupnosti

Podnart - Minuli teden v sredo je bil v Podnartu zbor krajanov in na podlagi spremembe statuta KS (na zadnjem zboru so ukinili skupščino krajevne skupnosti in za mandatarja in novega predsednika sveta KS izvolili Vinka Zadnikarja) so izvolili nov svet krajevne skupnosti, poravnalni svet, komisijo za finančno ter materialno poslovanje in družbeni nadzor. V svet KS so bili izvoljeni Vinko Zadnikar - predsednik, Aleš Vovk - podpredsednik (odgovoren za komunalo), Slavko Resman - delegat zbora KS v SO Radovljica (odgovoren za vzdrževanje družbenih objektov v KS), Andrej Pečjak - za obrt, trgovino, industrijo in kmetijstvo, Ivica Šušmelj - za zdravstvo in socialni razvoj, Janez Erman - za društveno dejavnost, Matjaž Pogačnik - za varstvo okolja, Mirko Faganel - za SLO in DS in Peter Šlegelj - za splošne in pravne zadeve. Na zboru so imeli krajani več predlogov o komunalni dejavnosti. Svet krajevne skupnosti jih bo obravnaval na prvi seji. **(cr)**

Pomladili gasilske vrste

Izkupiček za opremo in mlade

Koroška Bela, 11. junija - Gasilsko društvo Koroška Bela bo v soboto, 16. junija, organiziralo gasilsko veselico na Koroški Beli. Obnovili dom in uredili okolico.

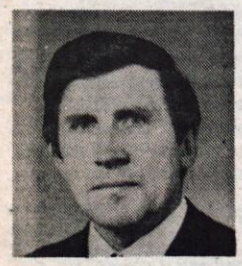
Janez Zaveljcina

Gasilsko društvo Koroška Bela so ustanovili že leta 1897 in je tako pred tremi leti proslavilo pomemben jubilej. Zadnja štiri leta je predsednik društva **inž. Janez Zaveljcina**, ki izhaja iz družine, ki je zvesta gasilski tradiciji, saj je bil natančno pred petdesetimi leti predsednik društva tudi njegov oče, brat France pa kar štirinajst let poveljnik.

»Lani se je gasilsko društvo Koroška Bela pomladilo, saj smo na občinskih tekmovanjih sodelovali kar s petimi desetinami,« pravi **Janez Zaveljcina, .»lani smo na tečaju za izprašane gasilce usposobili mladinsko ekipo in dobili nove gasilce. Društvo uspešno sodeluje z osnovno šolo na Koroški Beli in vsako leto dvema pionirjema omogočimo letovanje na morju. Veseli smo, da so za nami mladi, še posebej pa tudi, ker je Matjaž Bogataj** uspešno opravil tečaj za mentorja gasilskih pionirjev. Vsako leto se vključimo v praznovanje krajevnega praznika, problem pa je v tem, da smo ob nekaterih večjih akcijah člani nekako v zadregi, saj smo obenem tudi člani civilne zaščite.

V preteklih mesecih smo kar devetkrat sodelovali pri gašenju gozdnih požarov in naš poveljnik **Leon Vidic** se lahko pohvali s tem, da se ob raznih intervencijah vedno odzove primerno število članov. Zavzemamo se, da bi v društvo pridobili tudi srednjo generacijo vaščanov, tiste, ki so v društvu že bili in mlade gospodarje, ki so ostali v vasi. Ne nazadnje je naša želja, da bi poleg gasilstva na Koroški Beli poživili tudi razno drugo društveno dejavnost, saj imamo sredi vasi lep dom, ki smo ga obnovili in uredili njegovo okolico.«

Gasilsko društvo Koroška Bela bo v soboto, 16. junija, ob 17. uri na Koroški Beli pripravilo tradicionalno gasilsko veselico. Zanjo so se odločili zato, ker od občinske gasilske zveze dobijo premalo denarja, da bi lahko obnovili dotrajano gasilsko opremo in da bi nadaljevali z aktivnim delom z mladimi. Zahvaljujejo se vsem, ki so prispevali denar za srečelov, obenem pa vabijo vse krajane in okoličane, da pridejo na veselico. ● **D. Sedej**

V krajevni skupnosti Brezje pri Tržiču so praznovali

Ne manjši, še večji pomen KS

Lani so program uresničili, letos v načrtu vodovod, asfalt...

Brezje pri Tržiču, 11. junija - Minuli teden so bile v krajevni skupnosti Brezje pri Tržiču na programu različne športne prireditve, domači gasilci pa so imeli že v začetku tedna društveno vajo. Člani športnega in gasilskega društva so na ta način obeležili krajevni praznik v spomin na 10. junij 1943, ko so domačini prostovoljno odšli v vrste borcev. V petek zvečer pa je bila v domu družbenih organizacij slavnostna seja sveta krajevne skupnosti, ki so se je udeležili predstavniki sosednjih krajevnih skupnosti in podpredsednik občinske skupščine Tržič Peter Belhar.

Ivan Kokalj

Dogajanja v krajevni skupnosti Brezje pri Tržiču, ki v naseljih Brezje pri Tržiču, Hušica, Visoče, Hudi graben in v vikend naseljih za Vazom in Motane šteje okrog 400 prebivalcev, ne govorijo v prid tistim razmišljanjem, ki ob posameznih spremembah ne izključujejo celo ukinjanja krajevnih skupnosti. **"Mislim,"** pravi predsednik sveta krajevne skupnosti **Ivan Kokalj, "da bi v zvezi s krajevnimi skupnostmi morali razmišljati bolj o tem, kako v prihodnje še bolj povečati njihovo vlogo in pomen. Rezultati, ki smo jih samo v zadnjih letih tega mandatnega obdobja dosegli v naši krajevni skupnosti in tudi v sosednjih v občini, so tolikšni, da bi jih ob drugačni organizaciji in organiziranosti težko, ali pa sploh ne."**

Zdravko Špendal

Lanski program, ki sicer ni bil med zahtevnejšimi v tem srednjeročnem obdobju, so uresničili. Ob pomoči Obrtnega podjetja Tržič so dokončali dela in poravnali račune za dvorano, zgrajena je bila kanalizacija na Visočah in dokončana na Brezjah, uredili pa so tudi napušč na prizidku doma.

"Letošnji program pa je zahtevnejši," ugotavlja **Zdravko Špendal,** ki v svetu dela v glavnem na investicijah in prostorskem urejanju v krajevni skupnosti. **"Dokončali naj bi kanalizacijo, zgradili avtobusno postajališče in uredili cesto na Visočah, obnovili javno razsvetljavo ob domu na Brezjah in se lotili obnove vodovodov ter iskanja novih vodnih virov. Kako bo z denarjem, ta trenutek sicer še ne vemo, vendar smo v program vseeno zapisali tudi položitev finega asflata na cesti skozi Brezje."**

Alojz Meglič

Poleg športnega društva Brezje pri Tržiču, ki je med najbolj aktivnimi v Sloveniji, so še posebno aktivni tudi gasilci. **"Okrog 260 članov imamo in lani smo dokončno uredili dom,"** pravi predsednik **Alojz Meglič. "Opremljeni smo še kar, pogrešamo pa različno drobno opremo in boljši gasilski avtomobil, saj s sedanjim ne pridemo daleč v breg..." "Pa ne le avto,"** ugotavlja poveljnik društva **Gabrijel Eržen. "Občinska gasilska zveza bi morala sploh malo bolj gledati na obrobna gasilska društva. Nam bi na primer zelo prav prišle brezžične zveze. Veselice, ki jih prirejamo, da dobimo kakšen dinar, nam ob pomoči krajanov prinesejo le toliko, da pokrijemo najnujnejše potrebe. Sicer pa smo med boljšimi društvi v občini, kar nenazadnje dokazujejo tudi osvojeni pokali. Še več aktivnosti pa načrtujemo prihodnje leto, ko bomo praznovali 40-letnico društva."** ● **A. Žalar**

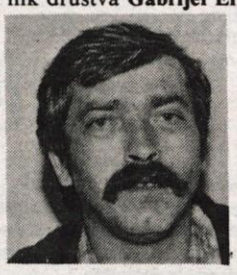
Gabrijel Eržen

Pred mednarodno razstavo psov v Kranju

Uspehi desetletnega dela

Naklo, 11. junija - V soboto in nedeljo, 16. in 17. junija, bo na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma v Savskem logu v Kranju velika mednarodna razstava psov vseh pasem, ki jo ob 10-letnici uspešnega dela tokrat že četrtič organizira Kinološko društvo Naklo. Kot sta nam povedala Janez Bartol, predsednik gospodarske komisije in Roman Markič, predsednik propagandne komisije v društvu v Naklem, bo letošnja razstava med največjimi v Sloveniji, saj bo na njej predstavljenih 153 pasem in okrog 1300 psov iz 13 evropskih držav.

Janez Bartol

Poseben organizacijski odbor društva z več komisijami je začel razstavo pripravljati že v začetku leta. Po odzivu sodeč zato zdaj pričakujejo eno največjih udeležb iz domala vseh evropskih držav. Tako se bo koncu tedna v Kranju obeta za vse ljubitelje psov (še posebej najmlajše) zares lepa predstava; še posebej oba dneva med 13. in 14. uro, ko bo nastop šolanih psov (za halo A Gorenjskega sejma) in med 16. in 17. uro, ko bo med obema halama sprevod prvakov (najlepših) in podelitev nagrad.

"V desetih letih smo v društvu vzgojili veliko kadrov," pravi **Janez Bartol, "z vseh vej kinologije. Tudi letos smo v začetku marca najprej organizirali predavanje, potem pa tečaja za šolanje psov. V društvu imamo zelo razvejano in dobro organizirano reševalno ekipo za reševanje izpod ruševin in plazov. Močna je že tudi tekmovalna vrsta. Vzrejamo pa tudi razne pasme in imamo svojega vzrejnega in tetovirnega referenta. To je dipl. veterinar Borut Sajevic (tel: 064/79-055). Še do nedavnega smo imeli težave zaradi poligona, zdaj pa smo si uredili svojega na zemljišču, ki smo ga dobili v najem od Merkurja."**

Roman Markič

"Če ne bi bilo v društvu toliko zavzetih in prizadevnih ljudi, vseh uspehov, ki jih ni malo, in nenazadnje tudi sedanje, že četrte, tako velike mednarodne razstave, ne bi mogli organizirati," ugotavlja **Roman Markič,** predsednik propagandne komisije. **"To je na primer že druga naša razstava, ki jo pripravljamo brez pokrovitelja. Skušali so navezati tovrstne stike z raznimi delovnimi organizacijami, vendar sta bila uspeh in podpora pičla. Pa vendar bo ta razstava oba dneva prav gotovo svojevrstna turistična oziroma poslovna zanimivost. Sicer pa, največja nagrada vsem nam bo, da si jo bo v soboto in nedeljo ogledalo čimveč ljubiteljev kinologije..."** ● **A. Žalar**

Novo vodstvo v Cerkljah

Cerklje - Zbor volilcev v petek zvečer v zadružnem domu v Cerkljah je potrdil, da je bilo delo organov krajevne skupnosti v minulem štiriletnem mandatnem obdobju uspešno in da so v krajevni skupnosti uresničili program na komunalnem področju. Med večjimi akcijami so izstopala asfaltiranja cest, javna razsvetljava, urejanje kraja in predvsem izgradnja poslovilnih vežic. Ob živahni društveni dejavnosti so v tem obdobju na celotnem območju pod Krvavcem uresničili tudi zamisel o tesnejšem povezovanju sedmih krajevnih skupnosti s ciljem, da se v prihodnje na tem območju razvijajo turizem, kmetijstvo in obrtništvo. Sicer pa je bilo v minulih štirih letih ob aktivnosti sveta krajevne skupnosti, organov in delegacije za zbor KS še najslabše delo ostalih delegacij. Zbor volilcev je na tajnih volitvah potrdil tudi predlog mandatarja Janeza Martinčiča za novo 23-člansko sestavo sveta krajevne skupnosti za prihodnja štiri leta. Predsednik sveta KS je Janez Martinčič, podpredsedniki pa so Marjan Prosen, Viktor Erzar (mlajši) in Ivan Mlakar. Novo vodstvo že na začetku čakata dve pomembni nalogi: gradnja avtobusne postaje (ki se je že začela) in skupaj z ostalimi krajevnimi skupnostmi pod Krvavcem razširitev telefonskega omrežja. ● **A. Ž.**

Sprememba vodstva v Seničnem

Senično - S precej nenavadnim in predvsem nepričakovanim dnevnim redom se je minuli četrtek sestal svet krajevne skupnosti Senično v tržiški občini. Mandat sedanjemu vodstvu krajevne skupnosti bi namreč potekel šele novembra letos, vendar pa je na seji predsednik sveta KS Drago Ficko objavil svoj odstop, njegovi odločitvi pa sta se potem pridružila tudi podpredsednik Janez Ribnikar in tajnik krajevne skupnosti. Razlog za takšno odločitev pa je, "da se morajo ob spremembah političnega sistema in razmaha procesa demokracije spremeniti tudi procesi odločanja in vodenja v krajevnih skupnostih; saj je le na ta način moč v prihodnje nadaljevati že dokaj uveljavljeno in potrjeno približevanje krajevne skupnosti krajanom in uresničevanje skupnih ciljev ljudi, ki delajo in živijo v krajevni skupnosti."

Da so prav ob takšnih osnovnih opredelitvah in stališčih v krajevni skupnosti Senično beležili do zdaj razvoj in uspehe, najbrž ne velja posebej prepričevati prepričanih. Nenazadnje so tako ugotovili tudi na četrtkovi seji. Morda bo sedanji odstop pripomogel k soglasnosti in spoznanju, da demokratičnost in z njo osebna pripadnost nekoga pri uresničevanju skupnih odločitev nimata nič skupnega z razpoloženjem ali osebnim razumevanjem. Naj bodo pogledi še tako različni, lopata in kramp bosta ostala enaka. Tega se najbrž zaveda tudi sedanje začasno vodstvo v krajevni skupnosti (predsednik Drago Papler, podpredsednik Martin Dolžan). ● **A. Ž.**

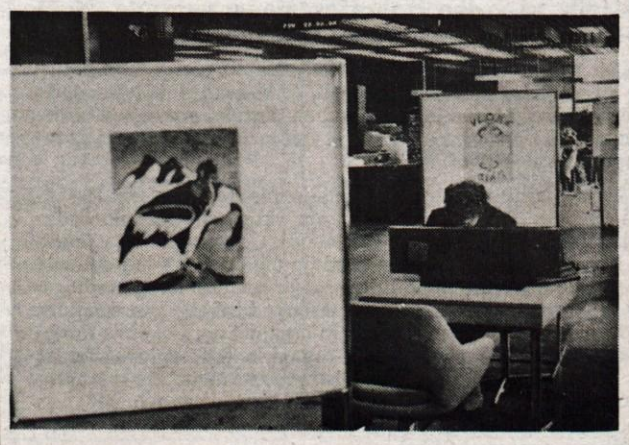

Priznanja mladim literatom in likovnikom na temo Denar - Priznanja Ljubljanske banke - Gorenjske banke d. d. Kranj za literarna in likovna dela (slednja so tudi razstavljena v banki na Cesti JLA 1 v Kranju) so na srečanju z učenci in mentorji gorenjskih osnovnih in srednjih šol sredi minulega tedna za literarna dela dobili: Gregor Kalan in Blaž Markelj (CSUI Jesenice); Nina Sluga (OŠ Peter Kavčič, Škofja Loka), Urša Pogačnik (OŠ Lucijan Seljak, Kranj), Drago Matovič (OŠ Heroja Bračiča, Tržič), Bernarda Oblak (OŠ Lucijan Seljak, Kranj), Nina Tušek (OŠ Prešernove brigade, Železniki) in Klemen Kleč (OŠ Lucijan Selja, Kranj). Za likovna dela so dobili nagrade Gregor Čop in Grega Matej (OŠ Prof. dr. Josip Plemelj, Bled), Daša Pokorn in Maruša Vidic (OŠ Lucijan Seljak, Kranj), Barbara Šolar (OŠ Dražgoše), Ivanka Šuštar (OŠ Simon Jenko, Kranj), Miha Lavrinšek (OŠ Matija Valjavec, Preddvor), Enisa Djankovič (OŠ Tone Cufar, Jesenice), Boro Dobraš (OŠ Helene Puhar, Kranj). Nagrade za fotografije pa sta dobila Alenka Šmid (OŠ Ivan Grohar, Škofja Loka) in poslano delo iz osnovne šole Padlih prvoborcev Žiri. Priznanje za literarno delo je dobila tudi Šolska hranilnica OŠ 16. december, Mojstrana za glasilo na temo Denar. - A. Ž. - Foto: G. Šinik

Še enkrat: Zakaj matere cerkljanskih šolarjev jočejo?

Primož in Tone res nimata nič skupnega?

Izpoved Teje Trobevšek v članku Zakaj matere cerkljanskih šolarjev jočejo? so učitelji označili za klevetanje in dejali, da nima nič skupnega z nedavnim samomorom sedmošolca Toneta Močnika.

Cerklje, 11. junija - "Ko sem prebrala članek Zakaj matere cerkljanskih šolarjev jočejo?, sem bila šokirana. Ne zaradi Toneta Močnika, o njem piše zelo malo, pač pa zaradi Primoža Trobevška, o katerem se nismo pogovarjali. Počutim se oblatena, ponižana, delo učiteljev ta hip ni nič vredno. Dobivamo grozilne anonimne klice. S Primožem Trobevškom smo v šoli delali tako kot še z nikomer doslej. Med drugim smo v dogovoru s svetovalnim centrom za mladostnike in starše v Šiški eno uro na teden izvajali pouk v dvoje pri angleškem jeziku, matematiki in slovenščini," je dejala ravnateljica cerkljanske šole Jožica Žun.

V četrtek se je namreč v šolski zbornici zbralo 26 delavcev šole, ki so posadili na zatožno klop starša Trobevškovega Primoža (lani naravno umrlega) in pisca članka, seveda. Od povabljenih je prišel svetovalec iz kranjske enote Zavoda za šolstvo, ne pa tudi strokovnjaki iz svetovalnega centra in javni tožilec.

Učitelje je spodbudila časopisna pripoved Teje Trobevšek, ki svoje oziroma sinovo nerazumevanje s šolo oziroma nekaterimi učitelji vzporeja s samomorilskimi reakcijami nekaterih drugih šolarjev, konkretno Toneta Močnika, na katerega je spomin najbolj svež.

V njeni izpovedi omenjena učiteljica A. G. je dejala, da je Primoža učila v petem in šestem razredu. Z njim je delala izključno po navodilih iz svetovalnega centra za mladostnike in starše. Veliko truda je bilo potrebnega, da so sošolci Primoža sprejeli. Karkoli je mogla, je naredila, da bi ga obvarovala, ampak otroci so otroci.

Zato jo je še posebej prizadel očitek matere, da jih je odvračala, da bi mu pomagali. Ko so ga prišli obiskat, jih je mati spodila. Obtožb o maltretiranju, zmerjanju, opravičilih ne sprejema. Tudi vreček od drugih staršev nikoli ni sprejemala, če jih je, naj ji kdo to dokaže.

Druga omenjena učiteljica (z dekliškim priimkom Z.) je Primoža učila v drugem in ne v četrtem razredu. Primoža ni posebej obravnavala, pri njej nikoli ni imel epileptičnih napadov. Med otroki je bil problematičen Jure Pip. Učiteljica je natančna, stroga, dosledna, kar je lahko za nekoga kvaliteta, za drugega ne. Ne spominja se, da bi Primožu trgala zvezke. Deček je bil res nekoliko posebnež, že takrat je bil enkrat pri šolskem socialnem delavcu. Po vseh teh letih pa sliši, da mu je trgala zvezke in ga tepla. Prepoveduje pisanje in zahteva opravičilo.

Ravnateljica Jožica Žun je glede zahtevanih opravičil dejala, da je učiteljici A. G. sama svetovala, naj zahteva opravičilo od staršev, ker je Primož veliko izostajal, tudi neopravičeno. S Primožem so se vsi zelo veliko trudili, po vsakem epileptičnem napadu so ga odpeljali domov. Nikoli nihče za to ni bil hvaležen, razen zadnje leto. Vedno so poslušali samo o tem, kako ga učitelji in sošolci maltretirajo. Kdo bi sploh upal takega otroka maltretirati? Učiteljica v drugem razredu je takrat odgovarjala.

Teja Trobevšek in njen mož sta tudi pred številnim razgretim šolskim kolektivom vztrajala pri svojem. Mati je ponovila, kar je povedala za časopis. Ravnateljica je dejala, da je ne bodo sodno preganjali, ker je bila sama in družina dovolj prizadeta že s Primoževo boleznijo in nato še s smrtjo.

Glavnino gneva so zato cerkljanski šolniki zvalili na časopis oziroma novinarko, ki takšne izjave objavlja. Razen tega, da so mi posamezniki prepovedali citirati njihova imena, so najbolj nestrpni prepovedali, da sploh še kdaj pišem o njihovi šoli. Ostro so zavrnili tudi vsakršno povezavo Primoža, ki je bil po njihovi oceni zanemarjen in agresiven otrok, s Tonetom. O drugih otrocih so razčistili z njihovimi starši.

V prvem članku sem se namerno ognila vsakršnega komentarja in uporabila le izjave dveh mater, ravnateljice, socialnega delavca in psihologinje. A če mi nekdo oporeka celo ustreznost naslova, me dolži senzacionalističnega pisanja in namigovanj, me prepričuje, da je samomorilstvo na Slovenskem vsesplošen pojav, v katerem Cerklje niso nič posebnega, moram reči tudi kakšno svojo besedo. Res je vsesplošen pojav, ki mu kot družba posvečamo premalo pozornosti. A če se takšnega bega od težav oprijemljejo otroci, je to grozljivo in vredno pozornosti tudi v časopisu, ki je samo slika družbenih razmer. Otroci so v šoli pol dneva, več neposrednih stikov imajo z učitelji in sošolci kot z domačimi, torej je dopuščena tudi možnost konflikta, ki je lahko odločujoča kapljica olja na ogenj samomorilskih misli. Zato v primerih Primoža in Toneta vidim povezavo, čeprav nikogar nisem in ne obtožujem. Izjavi ravnateljice in psihologinje v zvezi s Tonetom sta dovolj zgovorni. Cerkljanske matere jočejo in se bojijo. Blagor učiteljem, ker se ne in ker imajo čisto vest! ● **H. Jelovčan**

Socialna slika je vse slabša

Mladoletni begavci želijo na zahod

Ko na Centru za socialno delo na Jesenicah ocenjujejo določene socialne pojave in socialno problematiko, ugotavljajo, da je lani na področju družbenega varstva otrok in mladostnikov poraslo število zadev kar za četrtino. Občutno najvišji skok je na področju razvrščanja razvojno motenih otrok, psihofizične sposobnosti otrok, na področju, ki ga spremljajo zdravniki in pedagogi.

V primerjavi z leti prej je izreden porast števila in varstva begavcev. Razmere v Jugoslaviji se pač odražajo tudi tu, ob meji na Jesenicah, kjer zaustavijo veliko otrok, ki so pribežali bodisi iz Romunije, Kosova ali od drugod in si želijo na zahod

● Za mladoletne ubežnike je treba poskrbeti, jim nuditi namestitev in jih poslati v mladinsko sprejemališče v Ljubljano. Lani je bilo takih mladoletnih ubežnikov 58.

V Zavodih za usposabljanje in v zavodih za varstvo otrok je zaradi vzgojnih težav iz leta v leto več mladih. Center za socialno delo zatorej finančno komaj še zmore pokriti vse stroške, ki jih zahteva mesečna oskrbnina v teh zavodih.

Raste tudi število storilcev kaznivih dejanj - lani za 214 odstotkov. To so predvsem za prometne prekrške, ki so jih napravili mladoletniki. Zato bo svetovalno delo in pouk o znanju prometnih predpisov v šolah še toliko pomembnejši.

Težje gospodarske razmere, nezaposlenost, stanovanjska kriza, odnosi v družini - vse to vpliva na to, da ima Center iz leta v leto več dela. Samo na Centru so podelili za 33 odstotkov več denarnih pomoči. Za letos pripravljajo več analiz, zavzeli se bodo za pomoč in nego starejših na domu, analizirali 68 težje zaposljivih oseb, ki nikakor ne dobijo dela. Skratka: socialna podoba jeseniške občine je iz leta v leto slabša in problemi so vse hujši. ● **D. Sedej**

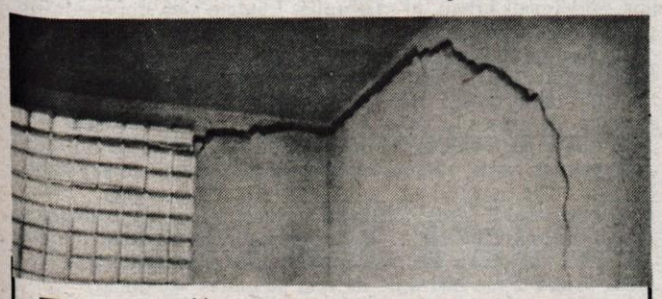

Patronaža pod razvalinami?

Na prvi pogled resda nekoliko bombastično vprašanje, ki pa popolnoma izgubi pretencioznost, če se približamo stavbi, v kateri so (skupaj z vodstvom) nastanjene patronažne sestre kranjskega Zdravstvenega doma. Resda bi lahko v zidnih razpokah iskali simboliko aktualnega stanja v slovenskem zdravstvu, ker pa gre v konkretnem primeru za delovne pogoje pomembnega dela zdravstvene službe v Kranju, sarkazem pač ni umesten.

Smo mar res že tako daleč, da bomo tudi v takšnih službah, kot je zdravstvo, njihovo ogroženost opazili šele takrat, ko bo komu od njih dobesedno nekaj zgrmelo na glavo? Pričujoči primer je seveda zanimiv iz več plati, odprimo samo dve: kaj so dosedaj konkretnega za odpravo nastalega stanja naredili odgovorni v kranjskem zdravstvu in kakšno je v tej zvezi stališče ustreznih inšpekcijskih služb?

Zdravstvo tako rado ponavlja sintagmo o preventivi pred kurativo. Bo v konkretnem primeru povsem drugače? To bi seveda morali povprašati tudi ustrezne občinske može? ● V. Bešter

murka Lesce
UGODNA PONUDBA
V Murkinem skladišču Lipice Lesce nudimo članom stanovanjskih zadrug zelo ugodne cene gradbenega materiala:
- modularni blok
na zalogi 6.00 din
v tranzitu 4,70 din
- porolit 6 cm
na skladišču 7,10 din
v tranzitu 5,60 din
- porolit 8 cm
na skladišču 7,80 din
v tranzitu 6,30 din
- porolit 12 cm
na skladišču 8,00 din
v tranzitu 6,30 din
- strešnik Dravograd (cementno siv) v tranzitu 4,50 din
Prav tako sprejemamo naročila za dobavo vagonskih pošiljk cementa na vašo najbližjo železniško postajo. Tako boste za eno tono cementa v tranzitu plačali samo 806,70 din. Na zalogi pa imamo vse vrste pip Schmiedl iz uvoza.
Oglasite se v skladišču Lipice ali po telefonu 064/74-163.

POMISEL

Država revežev

Termin socialna država je ena od oznak, s katero se rada ponaša prenekatera politična grupacija, na žalost praviloma zgolj v predvolilnih aktivnostih, pa še takrat bolj potihoma. Že beseda socialen in vse njene izpeljanke, so v naših logih dobile močno oporo v nečem, kar označuje postransko, nevažno področje, nemalokrat tudi povsem odkrito negativno konotacijo nečesa, kar naprimer v skandinavskih deželah leži na nasprotni strani tovrstne tehtnice.

Ali pri nas sploh imamo socialno politiko ali ne, bi bilo prvenstveno resda lahko vprašanje namenjeno sociologom in sorodnim poklicem, in kot takšno izvzeto iz dnevnih komentarjev, ker pa njene (ne)učinke čutimo vsi, je seveda ne gre prepustiti zgolj akademskim razpravam.

Bolje obveščenim na tem področju so znana prerekanja okrog osnovnih izhodišč, ki bi jih morala upoštevati vsaka zdrava politika, ki želi uspešno reševati socialna vprašanja. Seveda ni skrivnost, da smo pri nas tako kot v kreiranju osnovnega družbenopolitičnega sistema imeli v preteklih petdesetih letih tudi na terenu sociale cel kup manjših Kardeljev, "strokovnjakov", ki so bili pripravljeni svoje znanje solidno pristaviti k zapovedanim vrednotam.

Bolj ko prebiraš pretekle tako konkretne socialne programe kot osnovna izhodišča socialne politike, namreč toliko bolj opažaš prav bolestno željo po kreiranju samoupravno socialistične vizije tudi na tem področju. Utopija "biti prvi v svetu" nas je brez dvoma tudi znotraj socialne politike stala svojega denarja. Je končno tudi v teh vodah zavelo prepričanje, da velja prevzeti in za domače razmere prilagoditi enega od v svetu preizkušenih konceptov?

Tako zelo želene socialne države seveda ne bo mogoče graditi izven celostnih družbenih želja, predvsem pa bomo morali začeti intenzivno spreminjati zavest, kajti ni res, da se socialna politika začne in konča naprimer pri višini "otroških doklad" (kot se je dolgo mislilo), pač pa gre bolj za konkretne denarne zneske različnih pomoči, opredeliti osnovna izhodišča, ki morajo biti prilagojena tako realnim gospodarskim zmožnostim kot viziji (realno) možnega. ● **V. Bešter**

VESTI

S kolesi v Selško dolino

Sekcija za kolesarstvo pri Društvu upokojencev vabi ljubitelje narave in rekreacije na izlet v Selško dolino. V petek, 15. junija, se bodo ob 8. uri odpeljali izpred zgradbe društva na Tomšičevi 4, vodil pa jih bo Srečo Mesarič. V Železnikih si bodo ogledali plavž in železarski muzej.

Planinski izlet

V četrtek, 21. junija, bodo kranjski upokojenci, ki radi hribolazijo, odšli na planinski izlet na Čemšenik in Jakob nad Preddvorom. Dobijo se na kranjski avtobusni postaji, od koder se bodo odpeljali ob 9.25. Izlet bodo vodili Metka Šparovec, Srečo Mesarič in Dušan Feldin.

Izlet za ljubitelje cvetja

Kranj - Hortikulturno društvo Kranj vabi ljubitelje cvetja na ogled kraškega vrta Carstiana pri Trstu, parka Panovec v Rožni dolini, Kandarske čuge, gozdne učne poti ter parka Rafut pri Novi Gorici. Za izlet, ki bo v soboto, 16. junija, sprejema prijave z vplačilom 105 din agencija Alpetour na Koroški c. 5. Vodstvo po vrtovih plačajo udeleženci posebej.

Dan planincev na Kališču

Kranj - V planinskem domu na Kališču bo Planinsko društvo Kranj v soboto in nedeljo, 16. in 17. junija, pripravilo tradicionalni dan planincev. V soboto popoldne bo v domu na Kališču seja upravnega odbora, v nedeljo dopoldne ob 11. uri bodo na svečanosti podelili planinske častne znake, z vrha Storžiča pa bodo gorski reševalci pripravili vajo. Lani na tradicionalnem planinskem dnevu so odprli planinsko transverzalo Storžič. ● **A. Ž.**

Tekmovanje in izlet

Kranjska Gora - Na nedavnem občnem zboru društva upokojencev, ki ima okrog 120 članov, so sklenili, da bodo letos nadaljevali s športno in rekreativno dejavnostjo in izleti. Za konec junija načrtujejo balinarski troboj med ekipami Martuljka, Podkorena in Kranjske Gore. Jeseni pa nameravajo pripraviti izlet na morje in sicer v Crikvenico (če bo dovolj prijav, kajti cene v počitniškem domu jeseniške železarne so za upokojence previsoke). Društvo se zahvaljuje osnovni šoli za pomoč pri izvedbi občnega zbora, hotelski organizaciji Gorenjka pa za sodelovanje pri organizaciji prvenstva v kegljanju. ● (lk)

Družina poje - prihodnjo nedeljo

Cerklje - Zaradi slabega vremena je Turistično društvo Cerklje v nedeljo moralo odpovedati prireditev Družina poje - peli so jih mati moja. Prireditev bo v nedeljo, 17. junija, pod Jenkovo lipo v Dvorjah ob 14. uri. Prireditelji pričakujejo, da se bodo družine iz vse Slovenije, ki so se prijavile za nastop že to nedeljo, predstavile tudi prihodnjo. ● **A. Ž.**

PREJELI SMO

Zaradi čedalje večjega števila pisem uredništvo prosi vse, ki nam pišejo, da pisanje skrajšajo na največ 60 vrstic (dve tipkani strani). Namen prošnje je, da čimveč bralcem omogočimo izražati mnenja, stališča, pobude in predloge. Avtorji predolgih prispevkov, podpisani s polnim imenom pa v skladu s tem prepuščajo uredništvu pravico do krajšanja prispevkov oziroma strnitve misli tako, da se vsebina sporočila ne spremeni. Neobjavljenih rokopisov ne vračamo.

Hvala za razumevanje!

SPRAVA IN POLITIKA

Pozive k spravi je zaslediti že v sleherni izdaji časnikov, po radiu in televiziji, na zborovanjih in tudi s prvega zasedanja novoizvoljene slovenske skupščine. Vse kaže, da gre za dobro organizirano in vodeno akcijo s popolnoma določenim političnim ciljem. Kakšen pomen bi sicer imelo po toliko letih odpiranje starih ran? Enostransko vztrajanje pri tej zahtevi, povzročenih tragedij ne more spremeniti, povzroči pa lahko novo eskalacijo nasprotij. Tudi strokovnjaki ne bodo nikoli natančno tega vprašanja razrešili, ker za trpljenje in krivice ni ustreznih meril, pa tudi ne popolnoma nepristranskih strokovnjakov.

Že večkrat je bilo postavljeno vprašanje, kdo naj se s kom spravlja. Lahko se spravljajo sprti sosedje, mejaši, zakonci, sorodniki in sprti narodi. Težje pa je kaj takega pričakovati od nekdanjih smrtnih sovražnikov, ki so drug drugemo prizadejali nepopisno gorje. Čeprav so sedaj tudi drugačne verzije, je točna samo ena /morda z nekaterimi izjemami/, da so med vojno povzročili največ trpljenja in žrtev med Slovenci narodni izdajalci, po vojni pa zmagovalci, ki so to počeli z namenom kaznovanja ali pa maščevanja.

Lahko pa bi se zgodilo tudi drugače: če v zaključnih operacijah slovenskega ozemlja ne bi prestopile enote JLA, predvsem pa njena 4. armadna skupina, takrat oslabljena slovenska partizanska vojska sama ne bi zmogla pregnati okrepljenih in dobro oboroženih domobrancev, ki bi jim pomagali še umikajoči se četniki in ustaši. Izid bi bil tedaj popolnoma drugačen, drugi bi bili tudi maščevalci in žrtve, o tem smo lahko popolnoma prepričani.

Težko pa je napovedati, kaj bi se zgodilo s Slovenijo in njenimi prebivalci, kolikor bi jih sploh preživelo v nadaljevanju državljanske vojne. Kolikor bi je še ostalo /brez Prekmurja, Istre in Slovenskega primorja/ bi morda postala celo samostojna in ločena od Jugoslavije, če se je ne bi polastile slovenske zemlje lačne sosede. Da sploh ne omenjam tudi morebitne nemške zmage, saj je dobro znano, kaj bi se potem zgodilo.

Če izločimo nemško zmago, je intervencija JLA pred koncem druge svetovne vojne preprečila verjetni poraz slovenskih partizanov in ostanovitev sicer okrnjene samostojne Slovenije, v kateri bi zavladali dotedanji okupatorjevi sodelavci; o tej njihovi nameni ni nobenega dvoma. Takega prepričanja so bili tudi takratni in poznejši slovenski in jugoslovanski voditelji, še bolj pa premagani nasprotniki, zato so bile prve reakcije novoformirane slovenske opozicije naperjene proti vodstvu in enotam JLA. Ker pa je bila Armada, kot v vsaki družbi, samo oproda sistema, so bile vse osti usmerjene v rušenje sistema tako gospodarskega kot političnega. Pod pritiski opozicije so postajali vedno večji oponenti jugoslovanskega sodelovanja tudi nekateri dosedanji slovenski politični, gospodarski in kulturni voditelji, zato je bilo rušenje toliko lažje in hitrejše. Z rušenjem sistema ni bilo nič narobe, kar takšen ni mogel več obstajati, dvomljiva pa je bila upravičenost spreminjanja nekaterih vrednot, predvsem iz vojnih časov, najbolj problematično pa je zaostrovanje mednacionalnih odnosov z namenom rušenja Jugoslavije.

O napačnih gospodarskih ukrepih slovenske vlade sem že precej pisal, žal pa je bilo le malo objavljenega, zato ne bom ponavljal podrobnosti. Tudi uradna politika ZKS, ki se je v predvolilni kampanji prilagajala zahtevam opozicije, je bil zadnji poskus pridobivanja glasov in ohranitve oblasti. Volilni poraz je bil odraz razmerja političnih sil že davno pred volitvami, in tega niso mogle spremeniti nobene notranje reforme v vladajoči stranki. Po mojem je bila njena največja napaka v tem, da ni vztrajala na iskanju ustreznih jugoslovanskem prostoru, ampak se je prepuščala diktatu opozicije v škodljivo polemiko in obračunavanja z drugimi jugoslovanskimi narodi.

Poglavitni namen zmagovite slovenske koalicije je jasen: osamosvojitev in prekinitev vseh vezi z Jugoslavijo. V to jo silijo tudi pretekle izkušnje: vojaški poraz ob koncu vojne in nato polstoletna politična izključitev. Tudi v spremenjenih političnih razmerah v drugih delih Jugoslavije bi se sedanja vladajoča koalicija počutila ogrožena zaradi prastrahu, zato si bo njeno vodstvo prizadevalo za »hitro prekinitev popkovine«, za to pa potrebujejo podporo večine Slovencev. Za uresničitev tega jim je že precej pomagala dosedanja vodilna struktura s svojimi dezintegracijskimi ukrepi ter s politično in medijsko vojno, potreben je samo še izvedbeni ukrep z dvotretjinsko večino v parlamentu. Zato potrebujejo spravo. Kolikor jih jaz razumem, jim ne gre za spravo med bivšimi vojnimi nasprotniki, kot enakovrednimi partnerji /kdo naj jih določi ali izbere?/, bolj kot to potrebujejo priznanja svojih političnih nasprotnikov za napake, ki so jih leti počeli med vojno in po njej. Na osnovi teh priznanj bi potem lahko sami ustrezno ukrepali, skesanim grešnikom pa tudi milostno odpuščali.

Ker sem tudi sam eden od preživelih udeležencev, se sprašujem, s kom naj se spravim? Pred vstopom v NOV sem simpatiziral z NOB, vsa družina je po vojih močeh pomagala. V partizane sem odšel v začetku avgusta 1944, ko nisem dopolnil še 17 let, sicer bi odšel že prej. Tam sem bil navaden borec, nekaj mesecev tudi puškomitraljezec, kar dokazuje, da nisem bil ravno strahopeten. Videl sem veliko mrtvih, več svojih soborcev kot sovražnikov. Nisem pa videl mučenja ali pobijanja nedolžnih žrtev z naše strani, o čemer se sedaj toliko govori in piše. Samo enkrat sem bil priča kaznovanju, ko je komandant Krtina /Albin Drolc/ pred postrojem z ustrelitvijo kaznoval nekega borca zaradi kraje ure med prehranjevalno akcijo v Škofji Loki. Tako je odločilo hitro vojaško sodišče. Če sem že ubil ali ranil kakega sovražnika v boju za življenje ali smrt, ga zagotovo nisem poznal, še manj pa njegovih sorodnikov, da bi se lahko z njimi spravil. In kdo se bo spravljal s sorodniki mojih ubitih soborcev ali ostalih žrtev?

Po končani vojni je zavladalo splošno navdušenje zaradi konca vojni strahot in zmage, česar pa pri poražencih seveda ni bilo. Nekaj mesecev smo še v stari sestavi obujali spomine, stražili pomembne objekte ali pa lovili razkropljene poražence, po gozdovih pa vračajoče skupine četnikov in ustašev, potem pa so nas razposlali po drugih enotah zaradi razformiranja slovenske vojske. Moje mnenje o njej je, da je bilo med vojno veliko pogumnih in uspešnih dejanj, kjer je bilo sposobno vodstvo, bilo pa je tudi veliko nepotrebnih žrtev, kjer tega ni bilo.

Vedel sem za izročitev nekdanjih sovražnikov jugoslovanskim oblastem, nekoč sem bil tudi spremljevalec skupine ustašev na relaciji Kranj - Šentvid, in pri tem ni bilo nobenih obračunavanj in drugih nepravilnosti. Nisem pa vedel, kaj se je pozneje z njimi zgodilo. Računal sem, kakor vsi ostali, da bodo za storjene zločine dobili ustrezno kazen, kar je bilo po doživetih strahotah takrat normalno. Seveda ni bila takšna sodba danes, ko je čas zacelil večino ran, drugačna, vendar to velja za krivce kot maščevalce, zato z današnjim gledanjem ni realno soditi o vseh dogodkih. Lahko je biti general po bitki.

Po demobilizaciji iz JLA sem se takoj zaposlil in osnoval družino. Med ljudmi se je še govorilo o tem in onem, da je bil med vojno izdajalec, domobranec ali kaj podobnega, da je bil zato zaprt in mu je bilo odvzeto premoženje, vendar je bio tega vedno manj. Ne trdim, da je povojna oblast vse pravično urejala, ker tega ni sposobna nobena in ker je v vsakem semenu tudi plevel, bila pa je pravičnejša in bolj poštena od svojih naslednic, čeprav z isto ideologijo. Od predolgega vladanja in brez konkurence se je izrodila.

Ne morem pa se strinjati s klevetami raznih piscev, ki tistih časov niso sami doživljali, ali pa s spreobrnjenci, ki si s tem služijo cekine ali drenjajo za oblastne stolčke. Njihovo število zadnje čase raste kot gobe po dežju.

Nikoli nisem verjel obljubam četnih komisarjev, zato me tudi ne preseneča ravnanje odvetnika Klepa, ki razglaša 27. april za dan ustanovitve Antiimperialistične fronte na Slovenskem, pri čemer očitno misli na OF. Omenja tudi določila Ženevske konvencije in Haaškega dogovora o ravnanju z vojnimi ujetniki, ki so jih po njegovem mnenju domobranski oficirji dobro poznali, pri tem pa ne pove, kako so se jih pred tem sami držali. Še bolj zanimivo pa bi bilo primerjati njegove nekdanje komisarske ure s sedanjimi izjavami.

Pri človeku se človečnost ne spreminja, lahko se le prilagaja okolju, najbolj pa se spreminja njegovo obnašanje zaradi pohlepa po oblasti in denarju, zato me zanima, verjetno ne samo mene, zakaj in kako se je odvetnik Klep prelevil iz komunističnega komisarja v antikomunističnega? Seveda nam pravega razloga ne bo razkril, čeprav bi o tem pisal, parafraziral bo spet o »Človečnosti«, kot to znajo odvetniki.

Naj končno sklenem svoje kritične misli z ugotovitvijo, da vsiljena sprava ne bi služila koristim slovenskega ljudstva, temveč političnim ciljem določenih posameznikov in skupin, zato nisem pristaš take sprave. Sem pa za popravljanje morebitnih krivic in napak, vendar brez političnih ciljev, predvsem pa sem za poravnavo sedaj sprtih jugoslovanskih narodov.

Tržič, 16. maja 1990

Stane Rakovec, Slap 23, Tržič

AC AUTOCOMMERCE
TRGOVINA KRANJ, C. JLA 14
STALNA PONUDBA
strešna stekla »FARMONT« za vse tipe vozil
del. čas: od 7.30 do 15.30, sobota od 8.00 do 12.00
tel. 23-977, 23-968

goz
gorenjska obrtna zadruga Kranj
Likozarjeva 1 a
tel.: 22-591
PE TRGOVINA
Cenjene kupce vabimo v našo trgovino na Primskovem. Odprto imamo od ponedeljka do petka od 9. do 14. ure.

PRODAJA NA 6 MESEČNI POTROŠNIŠKI KREDIT
UGODNE CENE - KAKOVOSTNA PONUDBA

HITACHI - GLASBENI STOLP
MS-W560E
— 2 x 40 W glasbene moči
— radijski sprejemnik s FM-SW-MW-LW sprejemnim delom
— grafični equalizer
— ločljivi dvo-sistemski zvočniki
— dvojni kasetofon z avtoreverzom
— možnost priklopa gramofona za laserske plošče (CD player)
CENA: 3.995,00 din

GOLD STAR - COLOR TV CBT-9328
— ekran 51 cm — 30 programov
— zaščitno steklo — 99 kanalov
— visoki kontrast slike itd.
CENA: 6.990,00 din
PRVIH 50 po NEVERJETNIH 6.590,00 din

PONOVNO V PRODAJI!
GOLD STAR - AUTOVOX videorekorder GHV 1296 P
— 4 snemanja (enoletno programiranje timerja)
— QTR (timer za hitro snemanje)
— 32 programov za TV kanale
— 83 kanalov s kanali za kabelsko TV
— stoječa slika (pavza) in nadaljevanje gledanja filma sliko za sliko
— SOFT TOUCH tipke
— avtomatsko previjanje ob koncu kasete
— daljinsko upravljanje
CENA: 6.600,00 din

IZREDNO UGODNA PONUDBA
ŽEPNI RADIO NA BATERIJE
DO 10 LED
SAMO 240,00 DIN

POSEBNA PONUDBA
HITACHI - SESALEC 1000 W s kompletnimi priključki, ne potrebuje vrečke
CENA: 1.990,00 din

IMPEKS
Import Export, d.o.o., Tržič, Koroška 26, 64290 Tržič, tel.: 064 50 348, fax.: 064 52-079
Mini Market, Trg svobode 18, 64290 Tržič, tel.: 064 52-378

ZA VAŠE PRIJETNE TRENUTKE

MIHA NAGLIČ

KAR ČLOVEK NE ZMORE, BOG POMORE

Pogovor z Viktorijanom Demšarjem, malteškim vitezom iz Komende

Ti imaš obraščen obraz. Bog ne daj, da bi si mlad človek to privoščil v mojem času. Moj oče je sicer imel brado (kot vidiš na Vavpotičevi sliki), a le zato, ker je imel tako občutljivo kožo in je pri britju vedno krvavel. Drugače pa zlepa nisi srečal človeka, ki bi puščal brado. V 19. stol. je bilo to nekaj najbolj normalnega - vse gre torej nazaj. Kdor danes nosi brado, hoče po mojem že na obrazu pokazati, da noče imeti praznega. Ali pa si oglej pohištvo, zgradbe... povsod se ozirajo nazaj. Zadnje čase je bilo vse narejeno zelo enostavno in praktično, vendar prazno in škatlasto, tako v civilnem kot v sakralnem. Povsod je neka praznina in človek išče, kako bi jo spet zapolnil z razgibanim čutenjem, z živo srčnostjo. Še pri kruhu se vidi, kako hrepenimo nazaj, k staremu kruhu iz starih peči. Sodobno je sicer produktivnejše, toda za človekov užitek in za zdravje (nota bene!) je boljši stari način.

Napredek človeku ni prinesel tistega, kar je od njega pričakoval. Kjer se življenje prepušča samotehniki, tam se pojavita gorje in praznina. Človek mora v vse, kar počne, vložiti tudi nekaj duše in srca. Če tega ni, je vse prazno, kakor škatla. Prav te praznine se loteva glasba, z ropotom, ki skuša preglasiti molk praznine. Danes mlad človek ne more ne študirati ne jesti, če zraven njega ne ropotata jazz ali rock - to je po mojem počasno ubijanje človeka. Že vnaprej se mi smilijo ti mladi ljudje; na starost bodo reveži, če jo bodo sploh doživeli.

Ekologija, za katero si ta čas toliko prizadevamo, mora biti tudi psihična. Če pogledamo evangelije, vidimo, da je Kristus svoje najlepše nauke navezal ravno na prilike iz narave. Mi vendar hodimo po zemlji in ona je tista, katero moramo oplemeniti. Naravna zakonitost je nespremenljiva in po njej se moramo učiti živeti. Če jo tepeš, te udari nazaj. Če bomo še naprej ravnali tako kot doslej, je vprašanje, kako bo. Saj še vojn ni več treba, ko

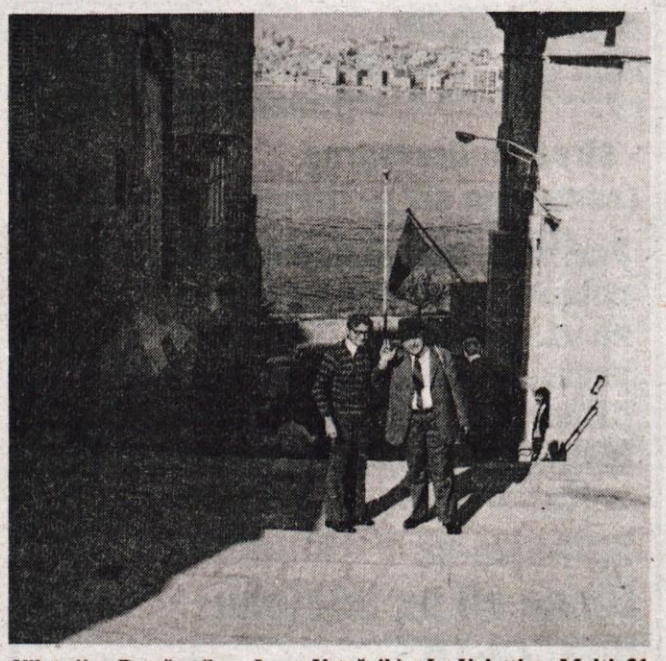

Viktorijan Demšar (levo Janez Vrtačnik) v La Valetti na Malti, 21. 11. 1973. Fotografiral: V. Majhenič iz Domžal.

človek mori že samega sebe. Petnajst let nazaj sem proučeval "napredek" v Ameriki in tu pri nas, na kmetih. Kakšen smisel ima pridelovati hrano, ki zastruplja. Ljudem sem dopovedoval, da dobiček ne sme postati edini motiv. Eni so prisluhnili, drugi ne, misleč, da že vedo, kaj je prav za njih. Je pa tako: "Dokler ne dobiš klofute, ne boš verjel." In zdaj nas zemlja prav dobro klofuta. Ne samo zemlja. tudi voda, zrak in ogenj, se pravi luč in svetloba. Zanimivo je, kako je P. P Gavar že leta 1744 v eni svojih pridig o poslednji sodbi povedal, da nas sodnik ne bo sodil samo po naši vesti, po tem, kaj smo storili dobrega in kaj slabega. Tudi štirje elementi nas bodo sodili. Ogenj bo vprašal: "zakaj si me zlorabljal?" Voda: "Zakaj si me zastrupljal, da je življenje v meni usahnilo?" Zemlja: "Zakaj si me uničeval, da ne morem več roditi, da drevje ne raste več in ptice nimajo kam sesti?" Zrak: "Tako si me zastrupil, da sam ne moreš več dihati!"

Kaj res tako govori že Glavar?

Dobesedno ne, smiselno pa in seveda bolj na široko. Ko je videl, kako se je poslušalstvo prestrašilo, jih je potolažil: "Ne delajte tega, pa bo spet vse prav."

Njemu je šlo predvsem za povzdigo kulture obdelovanja, saj je zasledoval vse dosežke takratne agrikulture.

Leta 1988, za biserno mašo, sem bil v Žireh. Peljala me je Marica, nečakinja po bratu Lojzetu in z nama sta šla tudi baron Salvino de Testaferrata in njegov sin Christopher. Šli smo na Breznico, k Štrelu in k Brežnčanu. Pri Štrelu je bila doma moja stara mati in kot študent sem se večkrat pretihotapil tja gor čez mejo. No in smo gledali z Breznice vse naokrog. Čudovit razgled, ki je pomagal obuditi nekaj lepih spominov. Tabor in stare Žiri pa na žalost že niso več tisto, kar so bile. Dobro je, da je ostala vsaj Stara šola kot spomenik freisinške dobe. Pri Štalarju, za lučaj od šole (nekdanje freisinško gospodarsko poslopje), se podira. Pri Peku, poleg nekdanjega župnišča, kjer sta nekaj časa po poroki stanovala moja starša, mi je bila hiša vedno nekam bližje pri srcu in nekdaj tudi tisti mali hlebček belega kruha za en "groš". Tudi Nagličeva in Petronova hiša še stojita in upati je, da ostaneta.

Obletnica rojstva Ivana Groharja

RAZSTAVA IN ODKUP HIŠE

Škofja Loka - Ta konec tedna bo vsa škofjeloška občina v znamenju spomina na svojega znamenitega slikarja Ivana Groharja, utemeljitelja impresionistične smeri v slikarstvu. Navadno se pomembne stvari dogajajo ob kaki okrogli obletnici; 123-letnica rojstva znamenitega slikarja pa prinaša dva pomembna dogodka: razstavo slikarjevih Grabljic v Groharjevi galeriji in proslavo ob odkupu Groharjeve rojstne hiše v Sorici, kar bo obenem tudi uvod v tretji Groharjev teden.

Redko videna umetnina

Že to, da bo slika Ivana Groharja Grabljice prvikrat razstavljena v Škofji Loki, je dogodek posebne vrste. Združenje umetnikov Škofja Loka, ki je že doslej ob slikarjevem jubileju pripravljalo slovesnost s podelitvijo Groharjevih nagrad in Groharjeve štipendije, se je tokrat ob pomoči SZD Škofja Loka in Podjetja Jenko, glavnega sponzorja Groharjeve galerije odločilo za pravcati podvig. Razstavljanje dragocene slike je vsekakor povezano z velikimi stroški, kot je to sicer običajno, kadar se umetnina seli iz običajno varovanjih muzejskih prostorov drugam. Vendar pa se loški organizatorji očitno niso ustrašili ne stroškov in ne odgovornosti. Spodbuda je bila vsekakor velika, saj, kot je povedal ravnatelj Mestnega muzeja Ljubljana Franc Zalar na tiskovni konferenci, slika dolga leta ni bila na ogled javnosti. To je sicer tudi za celo vrsto slikarskih umetnin nekaj običajnega, saj jih muzeji, tako tudi Mestni, dajejo v najem posameznim institucijam. Groharjeve Grabljice so tako dlje časa krasile prostore CK ZKS, potem pa je najemnina umetnine postala prevelik strošek.

Zakaj ravno Grabljice? Slika izvira iz leta 1902, velika pa je 133,5 cm krat 107 cm. Kdo ve, zakaj sodi med Groharjeva dela, ki so bila le redko reproducirana, vsekakor manjkrat kot nekatere druge slike kot Sejalec, Macesen in podobno ali druge od 40 slik, kolikor jih hranijo v Mestnem muzeju Ljubljana. Vsekakor je slika pomembna, ker sodi v obdobje, ko se je Ivan Grohar od realističnega slikanja že usmerjal v impresionistični stil.

Groharjeve Grabljice bodo slovesno razstavili v četrtek, 14. junija, ob 20. uri, otvoritev pa bo pred galerijo na Mestnem trgu. Ker bo slika na ogled le tri dni, 15., 16. in 17. junija, bo galerija odprta že od 8. ure dopoldne pa vse do 22. zvečer.

Ob tej priložnosti se je Združenje umetnikov Škofja Loka odločilo še za eno akcijo: obenem bodo v drugem razstavnem prostoru škofjeloške Groharjeve galerije odprli prodajno razstavo slik, katerih izkupiček škofjeloški umetniki namenjajo za obnovo znamenite kašče na Spodnjem trgu. Groharjeve Grabljice bodo na ogled le tri dni, prodajna razstava pa bo odprta do 15. julija.

Odkupljena Groharjeva hiša

Konec tedna, v soboto, pa se v Sorici pričenja zdaj že tradicionalni Groharjev teden. Imenitnejšega uvoda v teden prireditev, kot je slovesnost ob odkupu Groharjeve rojstne hiše, si Prosvetno društvo Ivan Grohar Sorica pač ni moglo želeti. V dosedanji rojstni hiši Ivana Groharja, bila je v zasebni lasti, je bila le spominska soba. Lansko jesen so se pri Prosvetnem društvu odločili, da poskusijo v širši akciji zbrati potreben denar za odkup hiše. Na izjemen posluh so naleteli pri Petrolu Ljubljana, ki je v celoti prispeval denar za odkup hiše. Bivša Kulturna skupnost Slovenije pa je namenila 150.000 din za obnovo stare tudi v potresih nekajkrat razmajane stavbe.

Slovesnost v Sorici bo v soboto, 16. junija, ob 18. uri v dvorani Zadružnega doma. Ob tej priložnosti bodo podelili priznanja, odprli razstavo slik Mira Kačarja, razstavo fotografij in ročnih del. V nedeljo ob 17. uri pa bo prireditev Slovenska pesem v besedi in glasbi. V nedeljo, 24. junija, ob 17. uri pa bodo zaključili Groharjev teden s prireditvijo Jaz sem muzikant.

Organizatorji so naleteli na razumevanje tudi pri Etiketi Žiri in LB Temeljni banki Gorenjske. Kot je povedal Miro Kačar iz Prosvetnega društva Sorica, je osnutek načrtov za prvi del obnove Groharjeve hiše že nared in če bo šlo po sreči, se bo škofjeloški Tehnik še letos lotil začetnih obnovitvenih del.

Pri muzejih je vsekakor pomembno, da je zanimiv za širok krog obiskovalcev. Prizadevni člani društva v Sorici imajo tudi že izdelan načrt, kaj bo kasneje v urejenem muzeju. Spominska soba bo seveda ostala, v njej pa bo tako kot doslej deset slik iz Groharjevega najzgodnejšega obdobja. V hiši bo tudi galerija za občasne slikarske razstave in atelje z dvema apartmajema za udeležence slikarskih kolonij. Prizadevni člani društva bodo del že doslej zbranih etnografskih predmetov prenesli v Groharjevo hišo, kjer bo urejena črna kuhinja, v kleti pa predstavljena kovačija. Glede na to, kaj je že doslej naredilo Prosvetno društvo Sorica, ima okoli 100 članov, bo obnova Groharjeve rojstne hiše (novi lastnik bo škofjeloška občina), tekla brez posebnih zastojev in hitro. ● **Lea Mencinger**

Festival alpinističnega filma

NAGRADA SLOVENSKEMU FILMU

Festivalski program je vseboval veliko zanimivih filmov o ekologiji narave, še posebej gorskega sveta, prikazal je nekaj zanimivih igranih filmov, kjer se zgodbe dogajajo v hribovskem svetu. Veliko filmov smo videli na temo zmajarstva, padalstva, ekstremnega smučanja, le pravega plezanja in himalajstva je bilo bolj malo. Tudi speleoloških filmov ni bilo. Manjkalo je torej vse tisto, po čemer je bil festival v Trentu znan in kar je bila vsa zadnja leta osnovna programska opredelitev.

Razumljivo je, da se interesi v športu menjajo, da se spreminjajo tudi pogledi na alpinizem. Potemtakem nas ne bi smele presenečati spremembe v vsebinskih opredelitvah filmov. Njihovi ustvarjalci se v želji, da bi gledalcem pričarali posebne športne atrakcije, takoraje odločajo za kajakaštvo, letalstvo vseh vrst, pri plezanju pa za prosto in športno plezanje. Odpravarskih in ekspedicijskih filmov letos v Trentu tako rekoč nismo videli.

Sedanji alpinistični film — kot se je kazal v Trentu - služi zgolj beleženju dogodka, tekmovanja. Malo ali kar nič ni v njem pripovedi, tudi plezalec ni več v ospredju, tako da se gledalec z njim ne more več identificirati. S tem pa tudi samo beleženje dogodka izgubi velik del privlačnosti. Prevladujejo sicer lepi, atraktivni posnetki, manjka pa tisti kreativni dodatek, ki bi te posnetke zlil v izpovedno celoto.

Nekaj zanimivih alpinističnih filmov je odkrivalo del alpinistične zgodovine in prav ta zgodovinskost jih dela zanimive. V mislih ima kanadski film Osamljena pot. Po skorajda štiridesetih letih se v filmu srečamo z Johnom Huntom in Dawom Tenzingom in z njima podoživljamo prvo ekspedicijo na Everest. V španskem filmu Poslednji izziv pa sledimo rekonstrukciji nesreče dveh španskih alpinistov na Eigerju leta 1963. Oba filma sta si v Trentu prislužila tudi nagradi.

Med nagrajenci sta bila kar dva poljska filma moj mali Everest, izvrstna parodija, kjer je alpinizem samo metafora za življenjske težave; in film Pojdi, estetsko izjemno lepo razmišljanje o življenju in smrti, ljubezni in prijateljstvu.

Glavno nagrado festivala je že tretjič ali četrtič zapored dobil igrani film, tokrat avstrijski Prodana domovina, znane režiserke Karin Brandauer. Filmska zgodba, ki pripoveduje o dogodkih v južnotirolskih hribovskih vaseh v času razcveta fašizma, je zanimiva in dobro obdelana, toda razen hribovskih vasi, v katerih se dogaja, res nima nič skupnega s tematiko alpinističnega filmskega festivala. Drugi, enako tehtni pomislek - zelo težko, če ne kar nemogoče, je primerjati in kakovostno vrednosti celovečerni igrani film in nekaj minutno dokumentarno reportažo o osvojitvi nekega himalajskega ali južnoameriškega vrha.

Veselje je vladalo tudi v našem, slovenskem taboru, kajti film Cerro Torre - Južna smer avtorjev Silva Kara, Janeza Jegliča in Boštjana Korbarja je dobil nagrado kot najboljši alpinistični film festivala. Tej nagradi se je pridružila še nagrada mednarodnega združenja alpinističnih zvez, tako da je Cerro Torre edini film na festivalu, ki se lahko pohvali z dvema nagradama. **Tone Frelih**

Naše razmišljanje

KRANJČANI, KJE BO DVORANA?

Naslov mogoče na prvi pogled zavaja, kajti ne želim se, kdove katerič že, spuščati na področje neobstoja (dobesedno) kulturne koncertne dvorane v Kranju, pač pa želim skozi optiko tega predvsem uperiti prst v tako imenovani Delavski dom.

Je preveč naivno upati, da bo s popolno preobrazbo samo streljaj oddaljene občinske hiše oblasti, nekaj reformatorskih ambicij padlo tudi na stavbo, ki je že nekaj časa pravi Babilon vsega (ne)mogočega? Za zidovi Doma namreč najdemo sindikaliste, knjižnico, trgovino, garaže, mladinski kulturni center, kinodvorano... ter dve dvorani, ki sta ob še marsičem drugem že davno prepotrebni temeljite adaptacije.

Zdi se, da je dokončno prišel čas, ko bo potrebno tudi v Delavskem domu enkrat zavselej razčistiti ne samo lastništvo stavbe, pač pa tudi jasno odgovoriti, kaj naj bi se v tej hiši dogajalo. Boljši poznavalci problematike dobro vedo, s čim vse se pri tem operira - izražena je želja po občutni širitvi knjižnice, Kino želi ustrezno odškodnino za dvorano Storžič, med zadnjimi pa slišimo tudi, da želijo Svobodni sindikati v spodnjih prostorih urediti trgovinice s sindikalnimi cenami, kjer je prva poteza že povlečena, namreč Carnium je prejel odločbo o izselitvi...

Zanimivo, pravzaprav tragično, pri vsem tem je dejstvo, da širšo kranjsko javnost vse to očitno ne zanima, čeprav se po drugi strani v določenih časovnih intervalih postavlja na dnevne rede tako problematika "Delavca", kot mu pravijo mladi in ozko, kot koncertna dvorana. Zanimivo bi bilo seveda postaviti pod lupo javnosti tudi vse tiste organe in organizacije, ki bi morali za takšen projekt zastaviti pravzaprav samega sebe - (bivšo) kulturno skupnost, občinsko zvezo kulturnih organizacij...

Glede na to, da so prejšnji oblastniki skozi sintagmo delavskega mesta, kjer pač ni prostora še za kulturo, uspeli le-to iz Kranja dodobra izriniti in glede na to, da, realno gledano, v bližnji prihodnosti ni pričakovati novogradnje, je problematika Delavskega doma tako še toliko bolj akutna.

Smo lahko toliko optimistični in pričakujemo, da so pričujoče vrstice zaiskrile tudi tenkočutne misli enega izmed novih občinskih poslancev in bo to vprašanje odprl v občinskem parlamentu ter s tem naznanil resnično, predvsem dokončno in celovito reševanje tako problematike Delavskega doma kot koncertne dvorane? ● **Vine Bešter**

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Kavka razstavlja slike (olja na platnu) akad. slikar ***Stanislav Dindorf*** iz Krakowa.
JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled ***razstava banderskih slik*** iz zbirke Gorenjskega muzeja Kranj. V razstavnem prostoru Viktorja Gregorača ***na Javorniku*** je na ogled ***etnografska razstava*** Javorniški rovt nekdaj in danes.
RADOVLJICA - V Šivčevi hiši so na ogled dela ***kitajskih grafikov.***

V Knjižnici A. T. Linharta bo v četrtek, 14. junija, ob 19.30 recitiral poezije Emily Dickinson, ki ga je pripravila skupina srednješolk.

V prostorih Ljubljanske banke razstavlja slike akad. slikarka ***Brigita Požegar - Mulej.***
ŠKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja ***Bernarda Zajec.***
V galeriji I. Groharja razstavlja tapiserije ***Silva Horvat.***
Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.
TRŽIČ - V Paviljonu NOB je na ogled razstava akrilov škofjeloškega slikarja ***Lojzeta Tarfile.***
V Kurnikovi hiši in v župnijski dvorani sv. Jožefa je na ogled razstava akvarelov ***Mari Šmid.***

ZAČETNI TEČAJ KERAMIKE

Kranj - V gradu Kieselstein bo od 25. do 30. junija začetni tečaj keramike pod strokovnim vodstvom Dubravke Urban. Prvo srečanje s tečajniki bo v torek, 19. junija ob 17. uri na ZKO Kranj, grad Kieselstein. Informacije na tel. 21-135, Mohorič.

DRABOSNJAKOV PASIJON

Celovec - Krščanska kulturna zveza iz Celovca je za letošnjo sezono pripravila uprizoritev slovitega Drabosnjakovega **Pasijona,** ki ni le versko, ampak tudi bogato kulturno doživetje. Pasijon bodo uprizorili pred Drabosnjakovim domom v Zgornji vasi pri Kostanjah v bližini Vrbskega jezera. Nastopajo domači igralci, ki govore v živem govornem jeziku kraja, v kostanjščini. Predstavo je režiral Franci Končan, lektorstvo in jezikovna priredba dr. Herta Lausegger in Tonej Sticker, scena Saša Kump, kostumi Alenka Bartel, glasbena oprema Lajko Milisavljević.

To soboto, 16. junija, organizira ogled Pasijona škofjeloška ZKO. Odhod avtobusa je ob 15. uri izpred hotela Transtourist. Prijave sprejema do zasedbe mest ZKO Škofja Loka, tel. 621-535.

Tržiška ZKO pa organizira ogled Pasijona v **soboto, 23. junija.** Če bo vreme slabo, bo ogled v nedeljo, 24. junija.

To soboto, 16. junija, pa ZKO Tržič organizira ogled predstave SNG Opera in balet v Ljubljani **Labodje jezero** P.I. Čajkovskega v ljubljanski operni hiši.

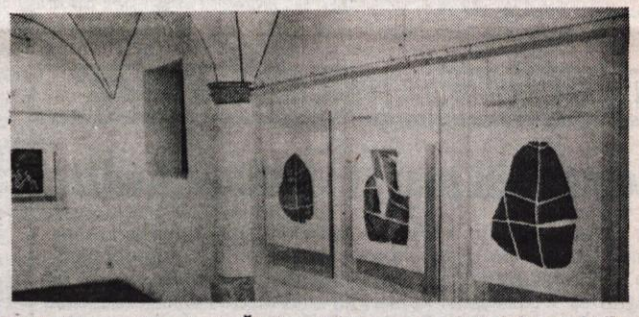

Radovljica - V galeriji Šivčeve hiše so na ogled dela enajstih mlajših kitajskih grafikov. Sodijo v generacijo mladih ustvarjalcev, ki so se šolali na ponovno odprtih likovnih akademijah po kulturni revoluciji. Kitajski likovniki se predstavljajo z mešano tehniko, z litografijo, lesorezom in sitotiskom v črnobelih in barvnih variantah. Poleg tehnične pestrosti izstopa tudi izrazito individualno izbran motivni oziroma vsebinski svet. - Foto: Gorazd Šinik

Opismenjevanje po koroško

Med razdirajočimi valovi, ki trenutno butajo ob čeri šolskega sistema, se vprašanje učbenikov na videz zdi kot neznaten, nežen valček. A ni. Programi, ki so vsebinski temelj šolske zgradbe, odsevajo prav skozi učbenike. Kakor hitro se spremeni program, se spremeni tudi učbenik. Pa tudi kdaj vmes. Če bi vprašali starše, ki jih vsakokraten nakup najbolj udari po žepu, bi gotovo dejali, da naši učbeniki prepogosto spreminjajo barve, da knjiga, ki jo kupijo prvemu otroku, za drugega nemalokrat ni več uporabna. Ugibajo, ali niso nenehnim preoblekam morda krivi celo avtorji, ki na ta račun služijo lepe honorarje.

No, čisto tako ni. Če bi živeli od honorarja, bi bili že zdavnaj goli in bosi, trdijo avtorji, medtem ko založniki običajno molčijo. Pedagoška oblast in tudi znanost, ki je sicer nihče prav rad ne posluša, zagovarjata kakovostno nadgradnjo šolskih učbenikov, znanost še posebej tudi bogastvo različne ponudbe. Tuje knjigarne in knjižnice so prepolne čtiv, v katerih različni avtorji sorodno vsebino razlagajo z različnimi didaktičnimi pristopi.

Korak k takšni pestrejši ponudbi je z učbeniškim gradivom za začetno opismenjevanje otrok storila tudi Državna založba Slovenije. Knjigo, ki avtorsko prihaja s Koroške, je ponudila tudi matičnemu slovenskemu trgu, predvsem kot neobvezno didaktično pomagalo učiteljem.

Je to nezaupnica domačim avtorjem ali želja po približevanju Evropi? Odgovor je preprost; učbenik je dober in če je dober za opismenjevanje slovenskih otrok v naši severni sosedi, je lahko dober tudi za naše šole. Slovenski kulturni prostor je eden. In če učbenik že ni nezaupnica domačim avtorjem, jim je lahko vsaj izziv, vzorec, kaj je dobra učna knjiga.

Z napovedanimi spremembami šolskih programov bodo prihajali iz tiskarn novi in novi učbeniki. Nekateri med njimi se bodo zgledovali tudi po tujih, nekateri, zlasti za zahtevnejše stopnje, bodo morda celo prevodi. Zakaj ne, če bo evropska mera enaka naši oziroma obratno. Samo da ne bi zašli v skrajnosti, da bi, denimo, učbenik za zgodovino pripeljali iz dela skupnega slovenskega kulturnega prostora, ki je na zemljevidu Južne Amerike... ● **H. Jelovčan**

Čakajoč na...

Če bo utrujeno kljuse crknilo, se bodo jezdeci znašli na trdih tleh in za zdravnika ne bo več časa.

Razbremenitev gospodarstva je spet v središču pozornosti, upanje je tokrat vendarle večje, saj so številna podjetja na robu stečaja in če bo utrujeno kljuse crknilo, se bodo jezdeci znašli na trdih tleh. Nemara se končno le zavedajo, da bo potrebno pripraviti pogreb nekakšni notranji logiki našega sistema, po kateri so se obremenitve vedno povečale, kadar smo veliko govoriti, da so prevelike, krivca pa nikoli nismo našli. Poslušali smo le blagohotne nasvete, da uprava vendar mora delovati, da vojsko vendar moramo imeti, da družbene dejavnosti vendar potrebujejo denar, saj brez šolstva, zdravstva, raziskovanja itd, tudi gospodarstvo ne more delovati.

Nova slovenska vlada ima pravzaprav dober start, da odpravi skrivnostno logiko sistema, čeprav so njene pristojnosti skromne, za razbremenitev gospodarstva lahko samostojno sprejme le 20 odstotkov ukrepov. Vendar lahko v čakalnici, kjer zvezna in republiška vlada ter direktorji čakajo drug drugega, kdo bo pogumno stopil k zdravniku, preprosto vstane in stopi naprej. Lažje to napravi, ker ni obremenjena s preteklostjo in ker lahko računa, da bo vstala tudi hrvaška vlada, kar bo seveda dalo njeni potezi veliko večjo težo. Sicer pa je prvi korak že nakazala, ko je sklenila, da začasno ustavi pomoč nerazvitim, kar lahko komentiramo predvsem kot politično potezo, ki ima seveda ekonomsko težo in s tem tveganje prvega koraka. Oklevanje v čakalnici pa seveda lahko komentiramo kot strah pred zdravnikom, ki bo seveda povedal natančno tisto, kar vsi že vedo, le da se terapiji še niso pripravljeni podvreči.

Markovićev program je podjetja pritisnil k tlom, analitiki pravijo, da ne toliko z ostro denarno politiko kot s fiskalno, na kar so nekateri opozarjali že decembra z besedami, da še nobena stabilizacija ni uspela brez zmanjšanja javne porabe. Zdaj imajo v rokah argumente, v javnost so pricurljali podatki, da gospodarsko recesijo najbolj krepe prevelike dajatve, ki so trenutno za stabilizacijo hujša nevarnost kot plače, pri katerih previdnost prav tako ni odveč. V letošnjem prvem četrtletju je bila povprečna masa mesečnih plač za približno pol milijarde nižja kot decembra lani, javna poraba pa je decembrsko raven presegla za povprečnih 6 milijard dinarjev. Aprila so plače s povprečnih 17,6 milijarde dinarjev poskočile na 22 milijard dinarjev, vendar pa v tej dirki javne porabe niso prehitele, aprila so bile dajatve za splošno in skupno porabo za 14 odstotkov višje, kar je zelo težko zagovarjati, če vemo, da je bila aprilska inflacija blizu ničle.

Marković podjetja sili, naj stopijo k zdravniku, direktorji mu vračajo, da je tudi država nevarno bolna, vmes vse bolj pogumno menca republiška vlada. Drug drugemu še vedno ne zaupajo, kar je najboljši dokaz, da novi gospodarski sistem še ni zgrajen do te mere, da bi jih prisilil k drugačnemu obnašanju. ● **M. Volčjak**

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Bo nemški marki vrednost padla

Mnogi ugibajo, koliko bo zahodnonemška marka vredna konec leta, ko bo preživela monetarno unijo z vzhodnonemško. Zahodni Nemci se bojijo inflacije in strah je obresti že dvignil na 9 odstotkov, kolikor so znašale na začetku osemdesetih letih, ko je bila inflacija 5 do 6 odstotna. Če bo nemška zvezna banka menjala vzhodno marko pretežno v razmerju ena proti ena z zahodno in bo 16 milijonov vzhodnonemških potrošnikov s sveže natiskanim denarjem izpraznilo police zahodnonemških prodajaln, lahko to načne tudi najtršo evropsko valuto. Vsekakor bo imela štiričlanska vzhodnonemška družina 1. julija namesto ničvrednih 12 tisoč vzhodnonemških mark na lepem toliko trdnih mark. Računajo, da bodo vzhodnonemški državljani v drugi polovici letošnjega leta pokupili za več kot 10 milijard mark avtomobilov, televizorjev in drugih trajnih dobrin. Njihovega veselja pa bo zanesljivo hitreje konec, kot se bodo vzhodnonemška podjetja sposobna prilagoditi novih pogojev gospodarjenja. Znani ameriški ekonomist J. Sachs pravi, da jih čaka pet trdih let in petnajst za dokončno usposobitev tržnemu gospodarstvu. Nemci torej lahko pričakujejo le kratkotrajen inflacijski val, sploh pa ocenjujejo, da bodo podražitve le 0,5 odstotne. Visoke obresti so zdaj očitno res bolj plod strahu, saj so se življenjski stroški z marca na april povečali le za 0,2 odstotka in so bili s tem 2,3 odstotka višji kot leto poprej, industrijske cene pa so bile marca 1,5 odstotka višje kot pred letom, strokovnjaki pa pravijo, da ni razlogov za njihov cenovni nemir, da večjo nevarnost kot monetarna unija predstavljajo zahteve po višjih plačah. Prepričani so, da se bodo letos življenjski stroški povečali za 4 odstotke in da bo marka ob koncu leta vredna 96 pfeningov. Vsi pa seveda temu le ne verjamejo in se bojijo, da je vse skupaj le zatišje pred viharjem.

Srbska elektrika v Italijo

Italiji zelo primanjkuje električne energije in brez večjega izvoza elektrike ne zdrži več, lani je uvoz povečala za 82,3 odstotka, skupni primanjkljaj elektrike pa je bil vreden 20 tisoč milijard lir. Zdaj je elektriko poiskala tudi v Srbiji, od koder naj bi v naslednjih desetih letih uvozila za 500 milijard lir elektrike, sporazum so pred kratkim podpisali v Beogradu in predvideva, da bo Italija dobila 789 milijonov kilovatnih ur električne energije letno. Sodelovanje nameravajo razširiti s skupnimi investicijami za graditev termoelektrarne s 1000 megavati moči, ki se bo oskrbovala iz rudnikov lignita v Srbiji. Dodati velja, da Italija že zdaj iz Jugoslavije uvozi približno 1,5 milijarde kilovatnih ur elektrike letno.

JURE ŽAKELJ: EGP je bil vedno valilnica privatnikov

Direktorji smo lahko grobarji ali Don Kihoti

Don Kihot bo poskusil z delavskimi delnicami, grobar bo brez moralnih zadržkov družbeno lastnino pretvoril v privatno.

Škofja Loka, 8. junija - Embalažno grafično podjetje Škofja Loka je majhno podjetje, ki zaposluje 170 ljudi, na nedavnem sejmu embalaže v Gornji Radgoni je prejelo jugoslovanskega oskarja, kar nas je napotilo k pogovoru z direktorjem JURETOM ŽAKLJEM, ki EGP vodi že dvanajst let, pogovor pa se je seveda zasukal k aktualni problematiki gospodarske reforme, ki premetava tudi manjša podjetja.

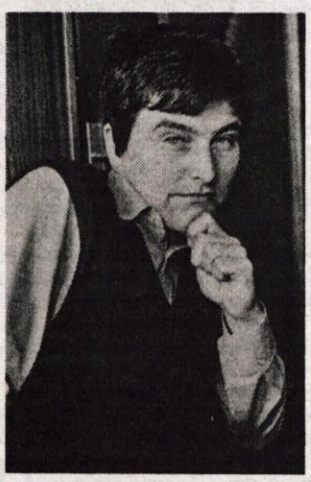

"Za embalažo ste prejeli jugoslovanskega oskarja, ste tako dobri ali je konkurenca skromna?"

"Relativen uspeh na sejmu dokazuje, da se ob boju za preživetje ukvarjamo tudi z jutrišnjim dnem, že zdaj skušamo potegniti nekatere poteze, ko je zanje še čas, predvsem želimo ustvariti blagovno znamko in postati pojem za kakovost."

"Kakšna je vaša konkurenca?"

"Ni prave specializacije, vsi se ukvarjamo z vsem, po splošni oceni so zmogljivosti za polovico večje od domačih potreb po embalaži. Poskušamo z izvozom, vendar embalaža nasploh ni razširjena v zunanji trgovini, zelo malo embalaže prehaja meje. Sodimo med manjše proizvajalce, imamo približno 5 odstotni tržni delež, zato je toliko bolj smiselno, da se borimo za kvaliteto, tudi priznanje na sejmu je dokaz, da smo v tem boju uspešni. Tudi po kvaliteti nesporno prvenstvo priznavamo Istragrafiki iz Rovinja, za njimi pa smo že kar mi."

"Trgovci pravijo, da je pri nas embalaža zelo draga?"

"Stroškovniki so zelo težko primerjivi, mi trdimo, da delež embalaže v ceni našega proizvajalca ne odstopa, res pa je, da je lahko tudi enkrat večji. Vprašajmo se, zakaj smo primerjalno dražji? Poglejmo surovine, znano je, da je pri nas les dražji, valoviti karton je pri nas v povprečju dražji, kolikor znaša zaščitna carina, ki je 31 odstotna, če je tako tudi pri ostalih materialih, potem tudi mi ne moremo ponuditi evropsko konkurenčne cene. Naslednje vprašanje je tehnologija, ne dvomim, da imamo tehnologijo, ki ustreza evropskemu povprečju, problem pa je v tem, da je zanjo značilna velikoserijska proizvodnja. EGP skušamo graditi na kratkih dobavnih rokih, majhnih serijah, posebnih potrebah kupcev, ceno skušamo upravičiti s kvaliteto, saj je zmanjšanje stroškov tehnološko preveč determinirano, da bi lahko pričakovati večje rezultate."

"EGP je torej prevelik in premajhen hkrati?"

"Pri izdelavi embalaže se meša industrijski in obrtniški način proizvodnje, od tebe je odvisno, kaj pride bolj do izraza. Mi smo se v preteklosti širili, v času, ko to ni bilo smotrno z lastnimi sredstvi, pri tem smo verjetno naredili kakšen korak prehitro, posledica je nizka izkoriščenost zmogljivosti, kar se zelo neugodno povezuje z gospodarsko recesijo. Na Gorenjskem, kjer imamo pretežni trg, je v zadnjih štirih letih industrijska proizvodnja padla za petino, kar se nam seveda zelo pozna. Vendar pa nismo več popolnoma navezani na lokalno industrijo, usposobili smo se za proizvodnjo prodajne embalaže kot njen najbolj zahteven del, njena prodaja ni tako omejena z razdaljami. Še vedno pa je znana naša navezanost na Iskro, kar nam v tem trenutku povzroča probleme, grozeča nelikvidnost tega sistema tudi nam lahko zrahlja finančno moč. S prodajno embalažo že nekaj let uveljavljamo strategijo, ki ne temelji več na lokalni navezanosti."

"Pri prodajni embalaži so možnosti nedvomno velike, če pogledamo na tuje trge, kaj vse tam delajo?"

"Proizvodnja ni slabo razvita, tehnološko smo usposobljeni, slabo pa je razvit servis. Napraviti moramo korak do kupca, mu slediti in se prilagoditi njegovim specifičnim potrebam. Naši poskusi so se že izkazali kot uspešni, ne zaostajamo za konkurenco, zadovoljni pa nikakor nismo. Gradimo na marketingu, na izboljšanju prodajnih storitev, na prodajniku, ki ni več le posrednik. Druga prvina pa je oblikovanje, velike možnosti vidimo v lastnem biroju za oblikovanje in konstrukcijo embalaže, nikakor pa ne gojimo iluzij, da lahko nadomesti široko odprtost za sodelovanje z vsemi, ki imajo ideje."

"Za korak do kupca potrebujete ustrezne kadre, jih imate?"

"Blaga je včasih manjkalo, v bistvu smo čakali na kupca, kar je porajalo nekakšno lagodnost. Zanimivo je, da se tradicija firme naseli v ljudeh oziroma tudi obremenjuje tiste, ki pridejo na novo, zato je pričakovanje, da bodo korenito spremenili prakso, odprli vrata za drugačno razmišljanje in delo, potrebno vzeti z rezervo. Pokazalo se je, da se pogosto zelo hitro prilagode vzdušju v firmi in pozabijo, zakaj so prišli. Marsikdaj pa misliš, da ljudje, ki so že dolgo v firmi, ne bodo prestopili svoje meje, pa tudi to ni res, potrebujejo le izziv, ustvarjanje ustrezne klime."

"Kako je moč pregnati lagodnost?"

"Vse je potrebno poskusiti, recepta ni, predvsem pa je potrebno ljudem realistično predstaviti položaj firme, da ugotovijo, da druge opcije ni. Dokler imajo opcijo, ki zahteva manj naporov in sprememb, se bodo odločali zanjo. Pod drugi strani pa jih je potrebno zastrupiti z vizijo firme, kar je bolje kot grožnja, da bomo propadli."

"Omenili ste vpliv grozeče nelikvidnosti Iskre, kako se moč izogniti nepreglednim upniškim verigam?"

"Samo z multilateralnimi kompenzacijami, dvostranske nam ne bi prinesle veliko. Nekatere institucije so že razvile to dejavnost, denimo ITEO Ljubljanja, ki pa je draga, saj vzame 5 odstotkov, kar mislim, da je preveč. Nelikvidnost povzroča zmanjševanje proizvodnje, saj vendar ne moremo delati za kupce, ki so nam dolžni več kot tri mesece, nekatere terjatve imamo nepokrite že iz lanskega leta. Tendenčna hiperinflacija je lani razgrajevalno vplivala na vrednost premoženja, ocenjujemo, da nam jo je zmanjšala za 25 odstotkov, na recesijo ne moremo reagirati z zniževanjem cen, ker smo rezerve izkoristili že lani, zato smo zdaj odvisni predvsem od izčiščenja cen pri naših dobaviteljih in od tega, koliko bo država odmaknila svoj lonček."

"Zdaj govorijo o 20 odstotnem znižanju obremenitev, je to dovolj?"

"Težko je govoriti o absolutnih številkah, imeti bi morali pač evropske obremenitve in morda le začasno drugačne, ker bi kasneje pričakovali večje učinke, denimo pri infrastrukturi. Ostane pa seveda problem produktivnosti, če bo zdaj država odmaknila svoj lonček, to ne sme biti povod za olajšanje, aha, zdaj smo pa spet na konju, tudi sami moramo še marsikaj postoriti. Zdaj se zdi, da čakamo drug drugega, kar povezujem tudi s kolektivnimi pogodbami in sindikalno zahtevo o 600 markah plače."

"Kaj bi za vaše podjetje pomenilo 600 mark osnovne plače?"

"Če se ne bi spremenilo nič drugega, bi morali odpustiti 53 delavcev. Stališče sindikata je tendenčno seveda pravilno, ne more pa veljati takoj, dejstvo pa je, da bi se delež plač v strukturi stroškov izjemno povečal, vprašanje je, kako bi ga kompenzirali."

"Kakšna je zdaj vaša praksa pri plačah?"

"Povprečni osebni dohodek je pri nas v veliki meri odvisen od poslovnega rezultata, zdaj znaša približno 5.000 dinarjev, nanj je vezan tudi najnižji in najvišji, najnižji znaša 60 odstotkov povprečnega. Če bi bil torej najnižji 4.200 dinarjev, bi se povprečni moral povzpeti na 7.000 dinarjev, to pa je skok, ki bi ga morali pokriti z bistveno večjim obsegom proizvodnje, s sedanjih 8 do 9 milijonov dinarjev bi se morala dvigniti na 13 do 14 milijonov dinarjev. Trendi rasti pa so zdaj negativni, recesija je očitna, zato to preprosto ne gre skupaj, če se bo začel nov razvojni ciklus bo to postopoma moč urediti, morda v dveh letih."

"Nedvomno že razmišljate o ureditvi lastninskih odnosov?"

"Najprej bi rad povedal, da se na strani ponudbe že močno kaže prodor privatnega sektorja, splošno znano je, da je bil EGP vedno valilnica privatnikov, dokler niso ogrožali naše ekonomske perspektive, ni bilo nič narobe, zdaj pa smo s to svojo vzporedno funkcijo vse bolj ogroženi, zato vse bolj dosledno uveljavljamo konkurečno klavzulo. Svojim delavcem ne dovoljujemo več, da bi se ukvarjali s konkurečno dejavnostjo, saj se dogaja, da dopoldne s poslovnimi partnerji navezujejo stike, popoldne pa zanje delajo za svoj račun. Sodimo, da je to stvar lojalnosti. Podjetje, ki mora tržno gospodariti, nelojalnosti ne prenese več. Po drugi strani pa skušamo postati podobni privatnikom, ker smo majhno podjetje, lahko v tem pogledu marsikaj spremenimo v našem ravnanju."

"Bistven pa seveda ostaja lastninski odnos, razrešitev vprašanja družbene lastnine?"

"Direktorji imamo pri tem dvojno vlogo, lahko smo grobarji ali Don Kihoti. Nekdo z malo več idealizma bo rekel, zakaj pa ne bi poskusili s kolektivno lastnino, z delavskimi delnicami, saj obstaja teoretična možnost, da bo podjetje kot kolektivna lastnina zaposlenih napredovalo. Direktor pa lahko prispeva k čim hitrejši privatizaciji družbene lastnine, nastopa kot njen grobar in se pri tem ne ozira na moralne in druge zadržke, tudi ti procesi že potekajo. Na koncu koncev se človek vpraša, ali mi hkrati produciramo privatnike, ki nam veselo konkurirajo, zakaj se tudi direktor ne bi spustil na ta teren in sodeloval v prehajanju družbene lastnine v privatno.

Obstaja pa še tretja možnost, saj se podjetje lahko tudi podržavi in kasneje proda nekomu tretjemu, kar za nas nikakor ni sprejemljivo. Naše podjetje ni nastalo s pomočjo države, tudi s krediti si nismo pomagali, trudili smo se dvajset in več let, naš razvoj je pregleden, zdaj nam ga ne morejo čez noč vzeti. Kaj pa se bo zgodilo, je seveda težko reči, možno je vse."

"Bojite se delavskih delnic?"

"Kot ekonomist imam občutek, da so zelo zahtevna stvar, morda se motim, toda zdi se mi, da to ne bo najboljša rešitev. Najbolj pravična bi že bila, toda v ekonomiji je pravičnost zelo relativna."

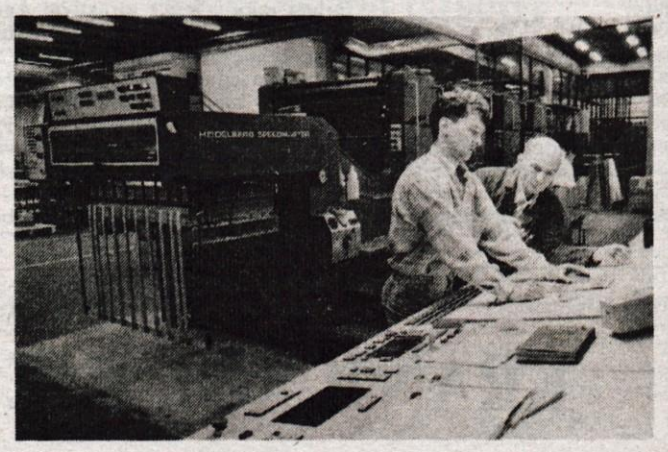

"Nekateri skušajo problem razrešiti s pomočjo mešanega podjetja?"

"Seveda, v tem pogledu je zanimiva teza, da nas skušajo ukrepi Markovićeve vlade pritisniti k tlom, da bomo podkapitalizirani prisiljeni iskati takšne povezave. Morda je to rešitev za Iskro in še za koga, za nas ni, nas ne tišči pomanjkanje kapitala, temveč pomanjkanje programov, ki bi prinašali dobiček, manjka nam znanje in učinkovito upravljanje, ki ga bomo poskušali najprej zagotoviti z delavskimi delničarstvom, če ne bomo uspeli, se bomo obrnili k privatizaciji lastne firme." ● **M. Volčjak**

Z agromelioracijami do boljše zemlje

Hribovsko kmetijstvo bo preživelo le z več obdelovalnih zemljišč

V zadnjih petnajstih letih so na področju občine Škofja Loka z agromelioracijami kmetje izboljšali kar 1600 hektarov zemljišč.

Lučine, 7. junija -Tako so tudi "Pri Benetkovih" v Lučinah že več kot deset let razmišljali, da bo za večji pridelek na kmetiji potrebno imeti več zemlje. Nekaj so jim po vojni vzeli (še sedaj ne vemo pravega vzroka za to), precej zemlje pa je bilo tudi skalnate in poraščene z grmovjem. Ko so zgradili novo hišo in hlev, so sklenili, da bi na kmetiji lahko imeli več živine. Od lanske pomladi so tako z agromelioracijami izboljšali kar tri in pol hektara zemlje, na kateri bodo letos prvič kosili.

"Na področju občine Škofja Loka izvajamo agromelioracije od leta 1976 naprej. Vsako leto za dela zajamejo osemdeset do devetdeset kmetij. Za vsako kmetijo posebej pripravimo ustrezne načrte, svetujemo nadzor izvedbe in seveda tudi izvedbo potrebnih agrotehničnih ukrepov. V povprečju na tem območju na kmetijah "splanirajo" en hektar in pol zemlje na leto. Treba je namreč vedeti, da ne moreš v enem letu na kmetiji narediti več, pa naj si bo vzrok pomanjkanje delovne sile, pomanjkanja gnoja, pa tudi zaradi ekoloških omejitev. Kajti takšno planiranje je le poseg v naravo in seveda skrbijo tudi zato, da posegi niso preveč "kruti". Zato je bolje, če se izboljšave izvajajo na večih manjših lokacijah, saj se površine hitreje zatravijo, oziroma se "rana hitreje zaceli." Zaradi takega načina dela do sedaj nismo nikoli imeli sporov z ekologi, z lovci in podobno. Obenem pa seveda poskušamo zagotoviti tudi republiška nepovratna sredstva za izvajanje melioracij. Za vse kmetije na področju naše Kmetijske zadruge vsako leto naredimo skupen program, ki ga zagovarjamo na recenzijski komisiji. Če ga potrdijo, potem naša zadruga dobi denar, ki ga da naprej kmetom za urejanje zemljišč. Potrebno pa je povedati, da so limiti, ki jih za to na republiki priznavajo, veliko prenizki, saj le minimalno vključujejo strojna dela. Na zadrugi smo se zato odločili, da zagotovimo sedemdeset odstotkov nepovratnih sredstev za strojna dela in za semena. Ostala sredstva zagotovi kmet sam. Predvsem pa je potrebno veliko lastnega dela," **pravi dipl. ing. Stane Rupnik, pospeševalec pri Kmetijski zadrugi v Škofji Loki.**

Tudi pri "Benetk" v Lučinah so se zavedali, da jih pri izboljšavi kamnitih in z grmovjem poraščenih zemljišč čaka veliko dela in stroškov. Vedeli pa so tudi, da bi z moderno opremo, ki jo imejo na kmetiji, lahko obdelali precej več kot šest in pol hektarov." Lani pomladi so nas pri Kmetijski zadrugi vključili v program agromelioracij, te dni pa že gledamo, kako zelenijo travniki, ki so bili prej zaraščeni z grmovjem, na njih pa je bilo tudi ogromno skal. Tako smo morali najprej posekati grmovje in pospraviti drva. Ker je podlaga tukaj zelo trda, je buldožer na vseh površinah, ki smo jih obdelovali, naredil kar sto ur, poleg tega pa je dva dni delal tudi bager. Nato smo vso zimo pobirali kamenje in korenine, spomladi pa smo že posejali oves. Pravih rezultatov pri pridelavi letos še ne bo, saj računamo, da bo normalen pridelek čez dve ali tri leta. Enkrat pa bomo kosili že letos. V hlevu imamo sedaj 15 glav goveje živine, računamo pa, da jih bomo v prihodnje lahko imeli devetnajst ali dvajset," **razmišlja Lovro Martinčič, ki živi na kmetiji skupaj z ženo, ter sinovo družino**: "Zaenkrat zmoremo še vse delo na kmetiji, čeprav sta mlada dva oba v službi. Imamo tudi vso potrebno mehanizacijo. Ko bova z ženo starejša, bo najbrž moral kdo od mladih dveh ostati doma, zaenkrat pa o tem še ne razmišljata, saj so dajatve za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov tako visoke, da jih zmorejo le na največjih kmetijah, pa še tam le eden ali dva."

● V. Stanovnik

Kakšen bo letos pridelek krompirja

Vzrok za slaba krompirišča je slabo seme

Kranj, 7. junija - Precej njiv zasajenih s krompirjem te dni kaže precej klavrno podobo. Kaj je vzrok temu, smo se pozanimali v laboratoriju za fiziologijo in virusne bolezni krompirja Mercator Kmetijstvo v Kranju. Kot je povedal dr. Miloš Kus, sta za takšno stanje na krompiriščih najpomembnejša vzroka: sla-

bo seme, ki ga sadi večina kmetov in pa majska suša, ki bo vplivala predvsem na pridelek semenskega krompirja. Tako je najpogostejša sorta krompirja, ki ga sadijo gorenjski kmetje, igor, že nekaj časa okužena, kvalitetnega semena v večjih količinah ni na razpolago, pa tudi kmetje navadno vztrajajo pri doma pridelanem semenu. Sedanje deževje na Gorenjskem še ni povzročilo pojava krompirjeve plesni. ● V. S.

Škoda v naših gozdovih

Lani v gozdovih več rastlinskih bolezni

O škodi v naših gozdovih ne govorimo pogosto, morda zadnja leta še najbolj v zvezi z onesnaževanjem okolja. Zadnji podatki statističnega zavoda pa kažejo, da so različne oblike poškodb lani v Jugoslaviji poškodovale 575.065 kubičnih metrov lesa, kar je za 30 odstotkov manj kot predlani in kar za 62,5 odstotka manj kot leta 1984, ki je bilo v zadnjih letih glede škode v gozdovih najbolj črno.

V Sloveniji pa je bilo, zaradi škodljivega delovanja zastrupljanja in drugih poškodb, ki jih povzročajo ljudje, vreme, rastlinske bolezni, živali in ogenj, lani poškodovanih 383.628 kubičnih metrov lesa. Zgolj onesnaževanje je poškodovalo 68.928 kubičnih metrov lesa, kar je za tisoč kubičnih metrov manj kot predlani. Vreme (dež, veter, led, mraz) je lani v Sloveniji pokvarilo 117.821 kubičnih metrov lesa, kar je 40 odstotkov manj kot leto poprej. Precej več pa je bilo rastlinskih bolezni, ki so lani poškodovale 98.954 kubičnih metrov lesa, kar je za 143 odstotkov več kot predlani. Četrtino manj škode v naših gozdovih pa so, v primerjavi s predlanskim letom, naredile žuželke, ki so uničile 36.075 kubičnih metrov lesa. Gozdni požari so lani v Sloveniji poškodovali 1064 kubičnih metrov lesa, kar je približno enkrat več kot predlani. ● V. S.

Video filmi s področja kmetijstva

Pomoč strokovnjakom in kmetom

Pri Republiškem centru za pospeševanje kmetijstva so že lani začeli z akcijo za izdelavo video kaset s kmetijsko strokovno tematiko. Kasete so namenjene predvsem strokovnopospeševalni službi, družinskim posestvom in vzgojno-izobraževalnim ustanovam. Ker pa imajo na marsikateri kmetiji videorekorderje, so dobrodošla novost tudi za kmete, saj z ogledom filma lahko dobijo dodatne strokovne informacije.

Strokovna komisija je iz sekcije tujih filmov izbrala za naše razmere najbolj primerne, nekaj filmov pa je nastalo tudi pri Republiškem centru za pospeševanje kmetijstva. Filmi sicer še niso sklenjena celota (do sedaj jih je devetnajst), odvisno od potreb in seveda denarja, pa bodo izdali še nove.

V seriji živinoreja so filmi: Odkrivanje pojatev pri kravah, Endokrinologija pojatvenega ciklusa, Normalna telitev, Težka telitev, Zreja telet, Prehrana in krmljenje krav v zimskem obdobju, Prehrana in krmljenje krav v poletnem obdobju, Strojna molža, Kakovost mleka je odvisna od rejca, Antibiotiki v službi kmetijstva, Oskrba parkljev pri govedu, Mesna ovčereja in Porod pri ovcah. S področja čebelarstva je video film Zreja matic, iz serije varstva pri delu pa je poučen film z naslovom Igra na srečo, ki govori o nevarnostih pri delu na kmetiji. V seriji video kaset iz rastlinske proizvodnje so filmi: Napake pri škropljenju, Škropljenje žit, Žetev žit in Skladiščenje žit. Zanimiva pa je tudi tako imenovana socioekonomska serija filmov. Film o Dedovanju govori o tem, kako se izogniti težavam pri prenosu kmetije z ene na drugo generacijo, film Denarne pasti je posvečen finančnemu načrtovanju za kmete, zlasti pa opozarja na izračune pred investicijami in redno kontrolo stroškov na kmetiji, v filmu Kmet kot glavni direktor pa je kmetija prikazana kot tovarna, v kateri ima kmet vse pomembne funkcije.

Vse filme je mogoče naročiti na Zadružni zvezi Slovenije, vsak pa stane 160 dinarjev. ● V. S.

Kako zdravo hrano jemo

Naše okolje še ni čez mero zastrupljeno

Rezultati strokovnih analiz v minulem letu kažejo, da naši sumi o tem, da je hrana vse bolj strupena, ne držijo.

Rezultati veterinarsko - sanitarnega nadzora nad ostanki pesticidov, težkih kovin, zdravil in drugih toksičnih snovi v živilih živalskega izvora dokazujejo, da pijemo vsaj tako zdravo mleko in jemo vsaj tako zdravo hrano kot v drugih evropskih državah. Med 2.292 vzorci govejega, svinjskega, perutninskega mesa in organov, mesa divjadi, sladkovodnih in morskih rib, jajc, surovega mleka, mlečnih izdelkov in medu je kar 90 odstotkov vzorcev vsebovalo manj škodljivih snovi, kot to dovoljujejo naši in mednarodni predpisi. Ugotovili so tudi, da se naše pristojne veterinarske organizacije in inšpekcije, kljub težavam z denarjem, dokaj dobro ravnajo po zahtevah EGS, saj v zadnjih letih pri izvozu iz Slovenije ni bilo zavrnjeno nobeno živilo. Stopnja radioaktivne kontaminacije se v živilih živalskega izvora (predvsem mesa) s kloriranimi ogljikovodiki zmanjšuje, sodeč po analizah, pa niso problematični niti mleko, ribe in jajca. Podobno je z organofosfati v mesu govedi in prašičev. V skoraj vseh živilih so sicer ugotovili ostanke polikloriranih bifenilov, v nobenem primeru pa niso dosegli predpisanih dopustnih mej. Pri nas je najbolj problematičen kadmij, ki se nabira predvsem v ledvicah starejših živali. Oporečne so tudi ledvice vse divjadi ter ledvično tkivo kokoši nesnic na Celjskem in Koroškem. Na celjskem območju je prevelika količina fluora in svinca pri perutnini,

ki zato ne sme v predelavo, pri kateri se mehanično odstranjujejo kosti. Dokaz, da ni za vse to kriva le industrija, pa je divjad, saj so naprimer v mesu srn, uplenjenih pri Trbovjah, našli kar 7,67 miligrama svinca na kilogram (dovoljeno je le 0,5 miligrama). Ta količina svinca pa je posledica na tone izstrelkov iz lovskih pušk, ki preniknejo v vodo, zemljo in rastline, s katerimi se hrani divjad. Vsebino svinca pa bodo odslej nadzorovali tudi v mleku molznic, ki se pasejo ob cestah. Preveliko stopnjo živega srebra so strokovnjaki našli le v ribah iz Idrijce. ● V. S.

Določena zaščitna cena pšenice

Zvezna vlada je konec prejšnjega tedna končno določila letošnjo zaščitno ceno pšenice. Kljub temu da so kmetijski kombinati, ki pridelujejo pšenico že pred časom izračunali, da zaščitna cena ne bi smela biti nižja od 2,20 din za kilogram, se je zvezna vlada odločila, da bo le-ta 1,93 dinarja za kilogram. ● V. S.

Odrešilni dež

Dež, ki je padel minule dni, je razveselil kmetijce, zlasti pa je koristil koruzi, sončnicam, soji, sladkorni pesi in drugim spomladanskim kulturam. Kar pa zadeva pšenico, po mnenju kmetijskih strokovnjakov, padavine, ki so minule dni zalile vojvodinska polja, ne bodo preveč koristile. Znani jugoslovanski kmetijski strokovnjak dr. Stevan Jevtić meni, da je dež vsekakor boljši od suše, zaradi katere bo letošnji pridelek krušnih žit celo pod povprečjem. ● V. S.

MEŠETAR

V trgovini Agromehanike v Kranju, PSC Hrastje, imajo traktorje po ugodnih cenah.

IMT 539 s kabino	73.400,00 din
IMT 539 brez kabine	65.900,00 din
IMT 542	82.800,00 din
IMT 549	85.700,00 din
IMT 560	110.000,00 din

Color Medvode — Chemo

AKCIJSKA PRODAJA

20 — 30 % CENEJE

proizvodov COLOR Medvode v trgovini CHEMO KRANJ - Trg revolucije 4 in skladišču Bobovek.

ŠPORN
tel. (061) 72-11-73
Gostišče - sobe - disco

Nočni klub Šporn - notranje prenovljen vas pričakuje od 21. do 4. ure z glasbo po vaši želji. Gostišče je odprto od 7. do 1. ure.

PREGLED
TRGOVSKIH IN USLUŽNOSTNIH STORITEV
NON - STOP tel.: 064/23-298

Kaj bomo kuhali ta teden

Ponedeljek: kokošja juha z zelenjavo, pečena kokoš, mladi masleni krompir, paradižnikova solata (kokoš najprej skuhamo, potem pečemo).
Torek: pečena svinjska rebrca v beli hrenovi omaki, rizi bizi, sezonska solata.
Sreda: piščančeva rižota z gobami, solata.
Četrtek: kuhane goveje prsi, pražen krompir, jabolčni hren.
Petek: pečen oslič z mladim krompirjem, solata, sadna kupa s svežim sadjem.
Sobota: krompirjeva juha z gobami, kuhane piščančje prsi s cvetačo, jagode s smetano.
Nedelja: goveja juha z mesnim zavitkom, ocvrti svinjski zvitki po dunajsko, pečen mlad krompirček, tatarska omaka, solata iz rdečih redkvic s čebulo.

Svetuje Jože Zalar, šef kuhinje v hotelu Creina v Kranju

Ocvrti svinjski zvitki po dunajsko

Za 4 osebe potrebujemo 40 do 45 dag svinjskih zrezkov, sol, poper, 6 dag tanko narezane šunke, 6 dag mastnega sira, 2 jajci, moko in drobtine za paniranje, olje za cvrenje, limono in peteršilj.

Zrezke potolčemo, če so večji jih prerežemo na pol, solimo, popramo. Rezine šunke in sira zavijemo v meso in z zobotrebcem pretaknemo, da se pri cvrenju ne odvijejo, dunajsko spaniramo in ocvremo v olju.

Pri serviranju zrezke obložimo z limono in peteršiljem.

ložnost, ki se vam nudi. ● D. D.

Svetovanje o lestencih

Kranj, junija — Jutri, v sredo, 13. junija, bo od 16. do 18. ure v prodajalni R-3 na Mohorjevem klancu v Kranju svetovanje pri izbiri lestencev. Trgovina je namreč bolje založena z lestenci, namiznimi svetilkami, stenskimi reflektorčki in podobnim iz proizvodnje podjetja Sijaj Hrastnik, ki ga glede na njegovo izredno kvaliteto — njegovi izdelki se lahko kosajo z vsakim uvoženim — pri nas premalo poznamo in cenimo. Izrabite torej redko pri-

MODA

Brez skrbi, za dežjem pride sonce in kljub tolikšni moči in deževnemu medardu, bomo tudi letos imeli vroče poletje, ki bo hotelo lahko hladno blago, oblačila, ki bodo dihala. Črte so vedno modne, za poletje naj bodo na čistem bombažu. Po možnosti modre, kajti modra barva je poleg barv zemlje tudi letos modna. Omislimo si torej hlačni komplet, hlače naj bodo dolge pod sredino meč, bluza naj sega nizko čez boke. Za potepanje po mestu, za na plažo, za ves prosti čas bo tak komplet kot nalašč, za kakšne drugačne priložnosti pa si omislimo zraven bluze belo krilo. Kaj primernega za tak komplet boste zagotovo dobili v Tekstilindusovih prodajalnah v Kranju in v Modni hiši Pristava na Bledu, pa tudi kje drugje, kjer imajo naprodaj metrsko blago velja pogledati.

DOMUS za čiščenje lokalov

Od 11. do 15. junija bo v prostoru Potrošniško informativnega centra na Kardeljevi 2 v Ljubljani (zraven Uršulinske cerkve) izobraževalno informacijska razstava in akcija pod naslovom "Čiščenje poslovnih prostorov in lokalov". Prikazali bodo aparate za čiščenje večjih in manjših površin, to je za sesanje, ribanje, iztrepanje in podobno ter sredstva za čiščenje in nego. Demonstracije in informacijski dnevi bodo v sredo, četrtek in petek.

Peskovnik na balkonu

Če hočemo, da bo otrok zdržal na balkonu, kjer ga bomo imeli ves čas na očeh, mu moramo ponuditi pravo igračo. Je kaj bolj primernega kot mini peskovnik, kjer bo po mili volji lahko delal potičke? Kar bo šlo čez rob, bomo preprosto pometli in stresli nazaj v peskovnik. Ne jezimo se tudi, če bo kakšen pesek prišel v sobo. Prva naj bo varnost otroka! Če je ati vsaj malo priročen, bo hitro lahko zbil skupaj nekaj lesenih trikotnikov, jih napolnil z mivko ali drobnim peskom, in domače igrišče bo tu. Lesene posode v obliki trikotnika naj bi imele po 104 cm bočne dolžine in 19 cm višine. Za en trikotnik potrebujemo 3 masivne deske (najboljši bi bil borovec) 104 cm dolžine x 18 cm širine in 18 mm debeline, 3 lesene letve 90 x 5 cm, 18 mm debeline, 1 vodoodporna plošča 160 x 90 cm, 10 mm debeline, komplet vijakov z vertikalnimi glavicami 3,5 x 25 mm, lepilo za les, 0,5 l akrilne barve, ki se topi v vodi v želenih niansah.

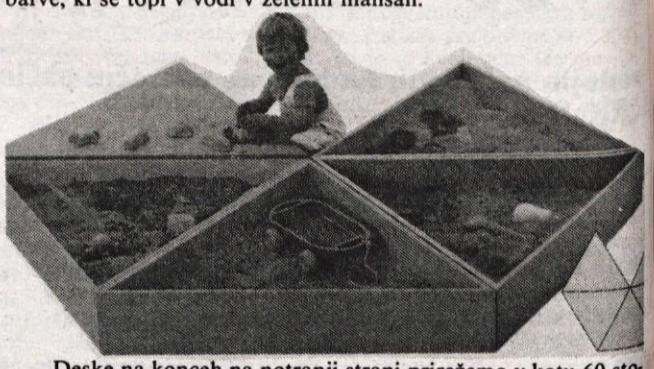

Deske na konceh na notranji strani prirežemo v kotu 60 stopinj (notranji rob zdaj meri okrog 97,5 cm). Od spodnje plošče izsekamo trikotnik in sicer z dolžino stranice 97,5 cm za dno (še enkrat preverimo notranje mere zaboja!), z dolžino stranice 104 cm pa za pokrov, če bomo en trikotnik porabili za malo mizico.

Tri deske spojimo v zaboj in jih utrdimo s tremi vijaki z vsake strani, pritrdimo dno in ga prav tako s tremi vijaki pritrdimo z vsake strani. Z notranje strani privijemo letve. Izvrtane luknje zamažemo s kitom, na koncu pa zabojček prebarvamo z dvema ali tremi sloji želene barve.

Močnejši kis na tržišču

Kranj, junija - Pred kratkim se je v živilskih trgovinah po Gorenjskem pojavil poleg standardnega 4-odstotnega še močnejši 7-odstotni vinski kis iz Strniševe kisarne v Kranju. Na svoj račun bodo prišle tiste gospodinje, ki jim je bil dosedanji kis premalo kisel, vse druge pa ga bodo mirno lahko mešale z vodo pol na pol. Z močnejšim kisom bo tako ustreženo vsem, drobno zrnce pa je s tem dodano tudi varstvu narave, saj bo z močnejšim kisom uporabljene manj embalaže, manj energije, manj osebnega dela in če vse preračunamo, je liter takšnega kisa v primerjavi s šibkejšim za približno 30 odstotkov cenejši. ● D. D.

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Turizmu pomaga lastna glava

Vas zanima kaj več o 4. turističnem festivalu, ki je bil letos na Bledu? Prav. Potem berite naprej. Vsa stvar okoli turističnih festivalov se je začela že pred štirimi leti. V uredništvu PIL-a se je porodila ideja, da bi turistični podmladki tekmovali med seboj s programi na temo, ki je vsako leto drugačna. Ideja je naletela na plodna tla in že je bil tu prvi turistični festival v Polzeli z naslovom Turizmu pomaga lastna glava. Lastnoglavci, se pravi turistični podmladkarji, smo bili navdušeni in zato je bilo organiziranih že nekaj teh festivalov.

Naslednji se je odvijal v Kamniku, kjer je žirija za zmagovalce proglasila blejske lastnoglavce. Super, naslednji festival naj bi bil na Bledu, vendar so ravno takrat obnavljali šolo, kjer naj bi potekal festival. Prireditev zaradi tega ni smela odpasti, zato se je Ptuj prostovoljno ponudil, da organizira 3. turistični festival.

Blejci in Blejčani pa smo nestrpno čakali četrtega in ga tudi dočakali. Pred začetkom je bilo treba še veliko postoriti. Postaviti smo morali smerokaze, določiti vodnike, opremiti oder in informativni biro, organizirati razstavo starih predmetov, urediti okolico šole in še in še.

Do 11. maja je bilo vse nared. Že zgodaj zjutraj so začele prihajati različne ekipe. Vsem sta učenca v narodni noši, gorenjski seveda, zaželela dobrodošlico in jim ponudila suho sadje in orehe. Takoj, ko so prišle vse ekipe, so začeli urejevati panoje. Vsaka skupina je imela svoj pano, na katerega je obesila vse, kar je bilo zanimivega iz njihovega kraja. Tekmovanje se je že začelo, saj so podmladkarji tekmovali, kdo bo najzanimivejše predstavil svoj kraj na panoju. Res bi se bilo težko odločiti, kateremu se je to najbolj posrečilo.

Po obilni malici pa se je začelo čisto zares. Na oder so prihajale različne ekipe, vse pa so imele skrbno dodelane programe in prav vse so svoj nastop opravile brezhibno. Če je šlo na odru vse lepo in prav, je bilo za odrom nekaj več tehničnih motenj. Med festivalom nam je ozvočenje večkrat "ponagajalo", a je tekmovalni del vsestransko uspel in požel velik aplavz.

Najprijetnejši del tega dneva pa se je za lastnoglavce šele začel. Najprej je bilo na vrsti tekmovanje z naslovom Leto turizma. Iz vsake ekipe naj bi tekmoval po en predstavnik in njegov mentor. Opraviti so morali kar dvanajst zabavnih nalog, in to v čim krajšem času. Lahko si predstavljate, da smo se ob teh nastopih zelo zabavali in veliko smejali.

V tem času pa ni bilo počitka za žirijo. Premišljevali so in modrovali ter se tako odločili: zmagali so vsi nastopajoči, vendar najboljši med najboljšimi pa so bili lastnoglavci iz Polzele; posebno nagrado pa so podelili blejskim podmladkarjem za dobro organizacijo festivala.

S to odločitvijo smo se vsi strinjali, zato smo se lastnoglavci odpeljali, pardon, odveslali na otok. Tam smo vsi vprek zvonili na zvon želja, da smo bili domačini že kar v skrbeh zanj. Na otroku smo se še bolj zbližali in spoznali, prijatelji pa smo bili že dalj časa.

Po povratku z otoka smo se seveda morali posloviti, vendar nas je vse družila misel, da se drugo leto zopet vidimo v enem izmed turističnih krajev v Sloveniji.

Anže Manfreda, 7. b r. OŠ prof. dr. J. Plemlja Bled

"Osnovna šola Matija Valjavec deli prvo mesto z..." Več nismo slišali. Smeh je vzvalovil ozračje. Torej je kolo naše! Eva že sedi na njem! Razen tega smo dobili nagrado še za spis, za likovno delo, pokal in Boris drugo mesto med posamezniki. Takole med drugim piše o občinskem tekmovanju Kaj veš o prometu, ki je bilo v šenčurski šoli, Matiček Žumer iz 5. b. Posnetek veselih preddvorskih šolarjev je napravil Milan Perne. Pa naj še predstavimo ekipo: Andrej Žibert, Boris Likozar, Eva Serpan, Dominik Šenk, Matiček Žumer (stojijo), Jaka Sodnik, Peter Draksler, Aleš Vidic (sedijo).

Ljubezen

Ljubezen
spomladi se rodi.
Takrat je mlada,
a s poletjem ostari
in jeseni že izgine.
Pozimi je sploh ni.

Mina Kunstelj, 7. b r. OŠ bratov Žvan Gorje

Teden

PONEDELJEK je lenuh,
TOREK pa je potepuh.
SREDA je pod ogledali,
ČETRTKU so plačo povišali,
PETEK pa je vse zapil.
SOBOTA dan je res zaspan,
NEDELJA spi kar noč in dan.

Blaž Antonič, 4. c r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Učna ura telovadbe

V četrtek, 24. maja, smo imeli učno uro telovadbe. Otvoritev te ure smo imeli ob pol petih na šolskem dvorišču. Kmalu zatem smo se ogreli in odšli vadit na poligon. Sledilo je pripravljanje na vsakem orodju.

Po kaki uri pripravljanja pa smo staršem pokazali, kaj znamo.

Prvi je bil na vrsti Jure, za njim Andrej, Grega, Tomaž, za Tomažem pa sem bil na vrsti jaz. Tovariš Jurkovič mi je dal znak in stekel sem po poligonu, preskočil tri ovire, nato kozo, stekel sem po gredi, se spustil po tarzanu, preplezal lestev in nato še eno, vodil žogo, vrgel in zadel koš. Poligon je bil za menoj in utrujen sem se vrnil domov.

Alen Nedeljko, 5. a r. OŠ heroja Bračiča Tražič

Filmska nagradna uganka

Na prejšnjo nagradno uganko, v kateri smo zahtevali vsaj tri naslove filmov, v katerih je blestel simpatični Tom Cruise, smo dobili nepričakovano veliko odgovorov. Seveda ste vsi imeli prav. Tom Cruise je igral v filmih Top Gun, Cocktail, Deževni mož, Rojen 4. julija, Barva denarja. In kako smo žrebali?

Film po izbiri si bosta lahko v spremstvu zastonj ogledala Stane Triler, 64220 Škofja Loka, Sv. Duh 101, in Katja Stare, 64270 Jesenice, Svetinova 8 b. Čestitamo in želimo prijetno zabavo.

Naslednjo nagradno uganko pričakujte naslednji teden.

Bilo me je sram

Sram je neprijeten občutek in rabiš kar precej časa, da se ga znebiš. Sramu je veliko vrst. Za vsako stvar, ki jo narobe naredi, se lahko na svoj način sramuješ. To se je pripetilo tudi meni.

Brat me je nekega dne tako prestrašil, da sem se tresla ves dan. To me je zelo razjezilo. Hotela sem se mu maščevati. Čakala sem na ugodno priložnost. Zvečer sem si umivala roke v kopalnici. Tedaj sem zaslišala korake, ki so se približevali. Hitro sem zaprla vodo in ugasnila luč. Prepričana sem bila, da prihaja brat. Skrila sem se za vrata in čakala. Ko so se vrata kopalnice odprla, sem tako zakričala, da je v trenutku vse utihnilo. Zmagoslavno sem pogledala izza vrat, saj sem uresničila svoj hudobni načrt. Pred vrati sem zagledala mamico, ki se je tresla od strahu. Gledala sem jo s strahom v očeh. Oblila me je rdečica. Stekla sem v svojo sobo. Ves čas sem imela v mislih, da se mami ne bo hotela pogovarjati z mano. Zelo me je pekla vest. Bila sem nesrečna in sram me je bilo.

Šla sem k mamici in se ji opravičila. Rekla sem ji, da ne bom nikoli več naredila česa podobnega. Tako sem ta grozni občutek sramu premagala.

Jana Zupančič, 3. a r. OŠ Josipa Broza-Tita Predoslje

Polž in ščetka

Zjutraj, ko sem se zbudil, sem pogledal na uro. Bila je že dest minut do sedmih. Hitro sem umil zobe, ker se mi je že mudilo.

V šoli smo bili že vsi učenci, ko je Tina zagledala sestro in zobozdravnico in nam to povedala. Nekaj učencev si je hitelo splakovat zobe. Počakali smo sestro, da je prišla v razred. Samo meni se je nasmehnil polž, črv pa jebil razočaran, ker ni šel na karton. Polž s ščetko na hrbtu se mi je smejal in rogal. Rekel sem si: "Zdaj pa bom doma bolj čistil zobe."

Zaradi polža sem moral napisati spis z naslovom Polž in ščetka.

Tomaž Bernik, 4. r. OŠ Bukovica

ČERNI PANTER

Na razne javnomnenjske ankete se poslej požvižgam. Prvič jim je pokazal jezik že Kramberger, saj so anketarji ob njegovi kandidaturi kompletno pogoreli: niti eden mu ni pripisal takšnega volilnega uspeha. Zadnji javnomnenjski rezultat pa ugotavlja, da je **komaj 15 odstotkov izprašane telefonske kvote slovenskega naroda ZA spremembo narodnih simbolov.**

Mene je pretreslo!

Že res, da Slovenci nikdar nismo gojili kakšne posebne ljubezni do simbolike na državni ravni, saj države niti nikoli imeli nismo. Ampak zdaj, ko domnevno korakamo k suverenosti in mežikamo lastni državotvornosti, bi bilo pomanjkanje narodovega hlepenja po državnih simbolih prvovrstna ignoranca in svetovni unikum, saj ja ni naroda, ki ne bi bolj kot lastno mater ljubil svoj narodni grb in zastavo.

Nekako bi bilo še razumljivo, če ne bi imeli nikakršnih predložk za nov slovenski državni simbol. Tako pa je bila bodočim slovenskim državljanom že ponujena varianta: **Slovenija je bila najbolj samostojna dežela SAMO v okviru Karantanije, zato naj prevzame simbol karantanskega črnega panterja, ki se pojavlja tudi na Bavarskem... In še: vse evropske države imajo v grbih simbole živali, ki izražajo MOČ, PLEMENITOST, KRVOLOČNOST....**

Bravo! Kako domače, milo in blagozvočno za slovenske duše, ki so vedno slovele po moči in plemenitosti, da o krvoločnosti niti ne govorimo!

A očitno so med nami še tozadevno topoumni revčki, ki so živeli le v kletki enopartijskega monizma in realsocialistične ikonografije. Ta, po anketi na moč zaostala večina se očitno še vedno naslaja z **»rdeče - bela - plava, to naša je zastava«!**

Priznam: moji predniki Karantanci so me po dobri stari evropski tradiciji, ki ji zadnje mesece tako silno pripadam, samoiniciativno začeli strašiti vsak prvi četrtek v mesecu. Točno opolnoči zaškripljejo vrata, skoznje pokuka moj pra-prapra....ded, na reverju bele rjuhe pa - evo ga! - črni panter! A kaj, ko blebetam od strahu in si ga ne upam vprašati, od kod Karantaniji ravno črni panter? Duh je duh, čeprav karantanski!

Zato pa o panterjih, hvalabogu, govori Enciklopedija. Pod P o panterju piše: »Panter - gl. leopard!« Brrrr! Pod leopard pa dobesedno: »zver iz dr. mačk, je hiter, močan, črnopikast ali lisast, nekateri pa so popolnoma črni. Plazi se skozi travo in grmičevje, odlično skače in po potrebi plava; lovi različne živali, od navadne poljske miši do udava....«

Same fizične, rekreacijske in prehrambene karakteristike našega simbola, o psihični komponenti pa nič. Prava figa, če plava in lovi udava! Kje pa je plemenitost te črne zverine, ki nas nostalgično navdihuje in ki diči nam tako ljube zahodnoevropske grbe?

Še dobro, da Bavarci ne bero naših enciklopedij. Ponosni, kot so, bi umrli od sramu, če bi prebrali, da črni panter, ki ga imajo v grbu, »...lovi različne živali, od navadne poljske miši do udava...« Udava bi morda še prenesli, poljskega »špičmoha« pa ne. Saj ni ničemur podobno, da se kot narodni simbol plaziš skozi grmičevje in neplemenito šavsaš po poljskih miškah!

Iz take analitične opcije bo zadeva - panter v grbu, na zastavi in na registrskih tablicah - jako »diskutabl«. Saj ni, da bi oporekali historični komponenti in tudi ni, da bi zdaj v grb malali nekrvoločne pujske pa goske pa srnice. Samo vaških veselic se spomnimo, kako so leteli noži pa stoli pa planke, pa je s prispodobo plašne živalice hitro konec. Ni pa tudi, da bi se zdaj kljub vsemu **nekritično** zazrli v simbol, ki ga bomo imeli **celo na registrskih tablicah!**

Oooo, sveta pomagavka! Moj karantanski praprapra... ded se muzati od veselja KANI, ko na registrski tablici mojega ubogega fička ČERNEGA PANTERJA spazi! In njegovih belorjuharskih obiskov KONCA NE BODE! In mi bodo opolnoči vun in vun in vsaki božji dan vrata ZAŠKRIPLJALA in me bodo ČERNE misli obhajale, SERCE pa v hlače skakljalo...

Ne, na registrske tablice pa panterja že ne! Ko si bo ta gnada, ki si zdaj umišlja panterje, umislila za vse nas tudi višje plače in višji standard, da ne bomo nekateri kolovratili okoli v predpotopnih fičkih, pa si zaradi mene izmisli lahko tudi slona ali krokodila. Že zdaj bi me Bavarci vprašali: »A ste tega fička sami naredili ali vam je kdo pomagal«? Če pa bo na to »šklemfo« na štirih kolesih primazan še leopard, naj se me pa zaradi domačega in zahodnoevropskega posmeha in krohota sam bog usmili.. ● **D. Sedej**

PRIJAZEN gorenjski NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

ŠTEFKA ČRNIČ

Šestnajst let že prodaja časopise v Delovi prodajalni na Koroški 16 v Kranju Štefka Črnič, prijazna starejša gospa. Tako prijazna, da nas znova in znova opozarjajo nanjo in dajejo za zgled. Obiskali smo jo oni dan v s časopisi in domačimi ter tujimi revijami dobro založeni prodajalnici v nekdanjem pokojninskem domu. Živahno dopoldne je bilo. Pozimi in v deževnem vremenu se bolje prodaja, čeprav se tudi sicer ne more pritoževati nad prometom. Da so se le cene umirile, pravi. Ljudje so se navadili novih cen in vse je nekam normalno. Ženske spet bolj pogosto segajo po tujih revijah za modo, pletenje, šivanje, Jani, Stopu, moški po političnem časopisju, križankah. Ob pol šestih zjutraj že odpirata s sodelavko Marijo Smiljanič in strankam sta na voljo ves dan, do pol osmih zvečer, nepretrgoma. Tudi za čas malice ne zapreta, kajti, pravi Štefka, prav v času malic ženske skočijo po trgovinah in to moraš ujeti. Tega časa je najbolj škoda. Zato pojesta kar mimogrede, ko ujameta kakšen mirnejši trenutek.

O prijaznosti pa pravi takole: "Vse vrste ljudi imaš, bolj in manj prijaznih. Če je stranka neprijazna, moraš to znati nekako spregledati, s svojo prijaznostjo stranko pripraviti do tega, da drugič ne bo neprijazna. Časi so težki, vse težji in slaba volja je čisto nekaj normalnega. Posebno zjutraj se dostikrat zgodi. Ljudje hite v službo, mimogrede še po časopis, mudi se, morda so slabo spali. Ponedeljki so, izgleda, najtežji. So pa tudi stranke, ki so tako prijazne, da še tebe spravijo v dobro voljo, ti naredijo lep dan. Takih si najbolj vesel." ● **D. Dolenc**

PROGRESIVNI FINANČNI SISTEMI

Unitrade

KOMERCIALNA VERIGA

Investicija 600,00 din.
Izkupiček 625.000,00 din!

FAMILY LINE

Investicija 2.000,00 din.
Izkupiček 925.000,00 din!

IZKUPIČEK NA VSEH RAVNEH LESTVICE!

Informacije: UNITRADE d.o.o. Čakovec
Tel.: 042/816-886
042/815-403
042/818-650
VSAK DAN
OD 06-22 h

VABIMO SPOSOBNE AKVIZITERJE ZA PROMOCIJO SISTEMA UNITRADE!

DIZAJN: COMEX

Novo stranišče ob Bohinjskem jezeru - Te dni zaključujejo dela pri eni najpomembnejših letošnjih pridobitev bohinjskega turističnega društva - novem javnem stranišču. Naložba je bila namreč že dlje časa nujno potrebna, saj so kopalci in obiskovalci turističnega centra ob Bohinjskem jezeru do sedaj morali "potrebo" opravljati kar v okoliških grmičkih ali hotelih. Slika: V. Stanovnik

Glasbena lestvica Radia Žiri

Lestvico lahko poslušate v sredo, 20. junija, od 16. do 19. ure. Predstavili vam bomo skupino Pop design s pevcem Vilijem.

Domača lestvica:
1. Marijan Smode - Sabina; 2. Tajči - Hajde da ludujemo; 3. Big ben - Nancy iz Ljubljane; 4. Simona Weiss - Sanjam; 5. Jasna Zlokič - Kad odu svi; 6. Veter - Beli metuljček; 7. Don Juan - Zeleni rožmarin; 8. Novi fosili - Sanjala sam; 9. Urša Drinovec - Vem; 10. 12. nasprotje - Rože pomladanske.

Tuja lestvica:
1. Sinead O'Connor - Nothing compares 2 U; 2. Mili Vanili - Girl, I'm gonna miss you; 3. Toto Cotugno - Insieme 1992; 4. Joelle Ursull - Black and white; 5. Gloria Estefan - Here we are; 6. Joan Baez - China; 7. Tinita Tinkaran - We almost got it together; 8. Elton John - I never knew her name; 9. Madonna - Dear Jessie; 10. Martika - I feel the earth move.

Kupon
Domača pesem .....
Tuja pesem .....
Naslov .....

Lestvico ureja Nataša Bešter, ki se od vas do jeseni poslavlja.

Kupone pošljite do 20. junija na Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri. Ker je zadnja lestvica v Glasu odpadla, vas čaka več lepih nagrada. Žrebanje bo v oddaji, nagrade pa poklanjajo: Jeans, trgovinica Ana, Gorenja vas, Videoteka Video Trata; prodajalna Violeta Škofja Loka; Frizerski salon Meta Škofja Loka in Gorenjski glas, polletna naročnina na časopis.

Male gorenjske vasi

Mevkuš

Piše: D. Dolenc

Bajarjeva mama

Najstarejša v vasi je Marjeta Pristov, Bajarjeva mama. Petinosemdeset let je že imela februarja. Maček je menda še nekaj starejši, a je v domu. Sama živi v novi hiši pod klancem zraven Komarjevega mlina in se upira letom. Dokler bo le mogla, bo ostala tu, posedala na soncu, poslušala Radovno. S palico si pomaga, pa gre. Dobrega nečaka ima, vsako popoldne pride k njej, postori, kar je treba in prvi sosedje Komarjevi tudi gledajo nanjo.

Na klopici pred hišo je sedela in uživala v zadnjih sončnih žarkih dneva. Bister pogled ima in živ spomin na mlada leta, na vojno, na vsa dogajanja v vasi. Za fotografiranje sem jo poprosila, dokler imava še tako svetlobo, a je kar malo pomišljala. Tako grdo sliko včasih objavimo v Glasu, da zagotovo človek ne more biti tako grd, nas takoj pokritizira.

"Veliko drugače je bilo včasih tu pri nas. Hiše so bile majhne, lesene, z enim samim prostorom in črno kuhinjo. Ko sem jaz gor rasla, je mlin še fejst delal, potem so pa ribez

Marjeta Pristov, Bajarjeva mama ima že 85 let, a živ spomin. - Foto: D.D.

nasadili in žita ni bilo več. Mlin so opustili, le žaga je še delala. "Samice" na en list so žagale po dolini, v Grabču, v Krnici, tule pri Komarju so bili naprednejši, takrat so žagali že na tri liste. Najprej seveda na dva, potem na tri. Več kot tri liste pa ni vleklo. Ogromna kolesa so bila tule na vodi: za žago široka, za mlin ozka. Zdaj ni nobenega več. Moj oče je delal na žagi, potem pa je tule na srenjski zemlji, kjer je bil bajer, dobil selišče. Težko selišče je bilo, voda je stala kar v bajerju. Zasul ga je, postavil leseno hišico. Slabo se je živelo. Bolj nemaniči smo bili tule v Mevkšu. Največji kmet je bil Žumerč, pa še ta je bil le pol kmeta. Le bajtarji, dninarji, hlapci in dekle. Vsaka bajta kup otrok. Pa vsi so gor zrasli v enem prostoru. Po petnajst, šestnajst jih je bilo. Sami fejst fantje in dekleta. Danes je pa vse zbirčno, vsak hoče svojo sobo. Pa se še najdejo taki, ki kritizirajo, kako je danes slabo in je bilo včasih dobro. Danes je vsak podprt, včasih pa kmetiški človek ni imel dinarja. Mesa še ob nedeljah ni bilo na mizi. Le za Binšti ali Veliko noč. Sok smo jedli in v oblicah krompir. Nobene zabele ni bilo. Solato smo kar s sokom polili, da je bila mehkejša, da je šla raje dol. Olje je mama po firklcih kupovala, samo za ata je bilo, sladkor prav tako. Se danes spoštujem očeta. Edini je zaslužil, moral je jesti močnejšo hrano, da je lahko delal. O, ženske so bile v tistih časih krotke. Če ni bilo kaj prav, so jih skupile. Če si dedec v gostilni ni upal razkoračit, se je pa doma nad ženo spravil..."

Le malo konj je danes še v Mevkušu. Vinko Kenda čez zimo redi Žveglnovega konja Cveta, ki bo letos že osemnajsto poletje nosil tovore v planinske domove pod Triglavom. - Foto: D. D.

Slikovito pripoveduje Bajarjeva mama tudi o furmanih, ki so včasih po tem klancu od Komarja vozili moko in narezan les.

"Z voli, s konji so vozili. Cela rajsa furmanov je bila potrebna, da so en sam vagon naložili z lesom. Noč in dan so vozili. Danes en traktor naloži za deset nekdanjih furmanov, kaj šele tovornjak."

Tri leta zdoma

Med vojno je bilo tod hudo. Iz Gorij in okoliških vasi so Nemci selili vrsto zavednih Slovencev. Iz Mevkuša so bili 25. in 26. julija 1942 seljeni Krničarjeva dva s tremi otroki, Ulčarjev Janez z dvema sinovoma in hčerko in Marjeta Pristov z dvema sinovoma.

"Točno tri leta smo bili zdoma," se spominja tistih časov Bajarjeva mama. "Ob sv. Jakobu, 25. julija je bilo. Na isti dan čez tri leta smo prišli domov. V okolico Nuerenberga, v Huettenbach so nas odpeljali. Pozimi smo bili še doma, on je bil v goši, partizane smo zakladali... No, sem vsaj malo sveta videla, sicer bi kar tule v grabnu tičala," se hudomušno pošali, čeprav vsi lahko vedo, da so bili to njeni najtežji dnevi v življenju. V zborniku Boj pod Triglavom, ki so ga skupaj z Ivanom Janom uredili Gorjanci, je vse zapisano. Takole pravi zapis:

"Eden najhujših trenutkov za prebivalce gorjanske občine je bil ponoči med 25. in 26. julijem. Tisto noč so nemški policijski oddelki preiskali skoraj vse gorjanske vasi. Ljudi so v zgodnjih jutranjih urah nagnali iz hiš in potem so morali ves dan stati zastraženi na cestah. Tudi jesti niso smeli, dokler so trajale preiskave in dokler niso pobrali in izselili 44 družin. Nemci so domove izropali, izseljenci pa so smeli vzeti s seboj le najnujnejše. Može so odpeljali v Begunje, žene in otroke pa v Šentvid pri Ljubljani. Potem so vse skupaj odpeljali v Nemčijo. Izseljene družine so bile iz Sp. Gorij in Grabna, iz Zg. Gorij, Poljšice, in Mevkša, ena družina pa iz Grabča. Iz Šentvida sta se potem vrnili dve družini."

Nogometaši Nakla so se uvrstili v prvo slovensko nogometno ligo

Dvomljivci so tiho

"Ne samo to, da bomo edini resnično vaški klub v prvi slovenski nogometni ligi. Smo edini, ki v slovenskem kakovostnem nogometu uspevamo s svojimi igralci, brez uvoza iz drugih krajev Jugoslavije. Slovenci torej smo za nogomet," pravi vodja Nogometnega kluba Naklo Dane Jošt.

"Seveda bo odslej naprej za nas še težje. Z igro želimo zadovoljiti naše zahtevno občinstvo in seveda ostati v ligi. Na to resno računamo, saj smo klub, res pravi vaški, borbeni in trmast, ko vedno uspemo, čeprav nas mnogi že odpišejo. Tako je bilo tokrat, ko so nam ob nekoliko slabši igri že obetali neuspeh, pa v preteklih šestih letih nastopanja v območni, II. slovenski ligi. Dvomljivci so sedaj lahko tiho. Sedaj imajo igralci počitek, mesec dni pred začetkom lige pa bomo začeli trenirati. Slovenska liga ima sedaj 16 članov in prvo kolo bo verjetno prej kot običajno. Smo pa tudi ponosni, da ima gorenjski nogomet spet predstavnika v najvišjem republiškem tekmovanju. Zadnji je bil kranjski Triglav, potem pa smo bili tri leta vsi v drugi ligi."

Trenerju Zdravku Dolencu je uvrstitev v prvo ligo uspela z naslednjimi nogometaši: vratar Miro Vodan, kapetan Boris Križaj in soigralci Mirko Anko, Borut Ažman, Jani Bohinc, Peter Hribar, Tomaž Jelovčan, Andrej Jošt, Darjan Jošt, Janez Križaj, Robi Lunar, Marjan Mihelič, Bogdan Perhavec, Brane Pavlin, Matjaž Rakovec, Darko Voglar, Roman Zaplotnik in Ciril Žontar. Naklanci so v spomladanskem delu v sedmih kolih zgubili le eno točko, nato pa se jim je ustavilo, saj so v štirih zadnjih kolih dobili le dve. Tekmovanje je bilo psihično zelo naporno, saj so zasledovalci in glavni tekmeci za uvrstitev v slovensko ligo Jadran Lama, Svoboda in Primorje pridno nabirali točke in bili Naklancem za petami. Na koncu se je srečno izteklo in bi bila že točka v 8. kolu doma z Jadranom očitno dovolj za 2. mesto in uvrstitev v prvo slovensko nogometno ligo. Zmagovalec Jadran Lama iz Dekanov ima 34 točk, Naklo na drugem mestu 32, Svoboda, ki je bila tudi resen tekmec, pa je pristala na 31 točkah. Srečno se je izteklo tudi za večino drugih gorenjskih klubov v območni ligi. Triglav je sedmi z 18 točkami, Jesenice pa devete s 17 točkami. Le Britof je ostal zadnji s 7 točkami.

Slovenska liga pa bo od Naklancev marsikaj zahtevala. Dobiti nameravajo enega ali dva kakovostna igralca sredine oziroma napadalca in v moštvo vključiti enega ali dva mladinca. Zaradi nerešljivih problemov na relaciji trener - igralci sedanji trener Zdravko Dolenc odhaja in bo treba dobiti nadomestilo. Igrišče bo treba posodobiti in opremiti s tribunami, ograjami, primernejšimi garderobami, problem pa bo denar, kar bodo skušali reševati z morebitnim sponzorjem in seveda, na račun uvrstitve v tekmovalni šport, izdatnejšo pomočjo Zveze telesnokulturnih organizacij kranjske občine. Sploh pa bo najtežji problem igrišče samo. Odnosi med klubom in bližnjim sosedom so obojestransko na skrajni meji in kranjska občina, pravi Dane Jošt, že leta to mirno gleda, čeprav bi morala po dogovoru iz prejšnjih let ukrepati. Veliko zaslug za nemoteno tekmovanje nakelskih nogometašev pa imajo glavni sponzorji Gostilna in diskont Marjan Marinšek, gostilna pri Planincu Bled in Živila s svojim neumornim šoferjem Vegnutijem, varnim prevoznikom nakelskih nogometašev. ● **J. Košnjek**

Največji uspeh tržiških kegljačev

Druga slovenska liga

Tržič, 8. junija - Pred štirimi leti so dobili tržiški kegljači v varstvo in upravljanje kegljišče pod avtobusno postajo. Rešili so ga propadanja, obnovili so ga, hkrati s tem pa Tržičane navduševali za rekreativno kegljanje. Rasla je želja po napredku na tekmovalnem področju, v klub Ljubelj so prihajali tudi mlajši, kakovostnejši kegljači in napredovali ob starejših, izkušenejših igralcih. Lani je bil cilj zmaga v gorenjski kegljaški ligi. Letos se je uresničila, vrata na kvalifikacije za vstop v višji rang tekmovanja, v II. slovensko kegljaško ligo zahod so bila odprta, je te dni pripovedoval DRAGO KODER, duša, srce in motor Kegljaškega kluba Ljubelj Tržič.

Na nedavnih kvalifikacijah za vstop v drugo slovensko ligo je bil dosežen tudi ta cilj. Tržičani so igrali skupaj z ekipo Kopra, Rika iz Ribnice in drugo ekipo ljubljanskega Gradisa. Kvalifikacije so bile dva dni in Tržičani so z zmago nad Gradisom uspeli. Bili so tretji, za Koprom in Rikom, kar jim je še prineslo uvrstitev v višji rang. Pri Tržičanih sta najbolje zaigrala Franc Nunar in Cveto Zalokar, posebno v zadnjih 50 lučajih, ki so bili odločilni. Nunar je z 905 podrtimi keglji dosegel tudi najboljši letošnji posamični rezultat tržiških kegljačev. Ob Nunarju in Zalokarju so igrali še Štefan Ahačič, Janez Čerin, Jože Košir in Rudi Nunar ter rezervni igralci Jure Mejač, Milan Krč in Oto Keršič. Čestitke ob uspehu veljajo tudi navijačem, ki so številno spodbujali svoje in prispevali k velikemu uspehu tržiškega kegljanja. ● **J. Kikel**

Nogometni turnir v Zalogu

Prijave še danes

Zalog pri Cerkljah, 12. junija - Še danes se je mogoče prijaviti na 4. tradicionalni turnir v malem nogometu, ki ga organizira športna sekcija krajevne skupnosti Zalog pri Cerkljah. Prijave sprejemata Mare Markovič, telefon 42-572 in Rado Škrabar, telefon 42-892. Turnir bo v drugi polovici tedna, 15., 16. in 17. junija, v Zalogu pri Cerkljah. ● **J. K.**

Nogometni turnir v Tenetišah

Tenetiše, 8. junija — V Tenetišah organizirajo 7. turnir v malem nogometu Tenetiše 90. Letošnji turnir bo proti koncu junija, 22., 23. in 24. junija (petek, sobota, nedelja), na prenovljenem travnatem igrišču v Tenetišah. Pojasnila daje in prijave sprejema Jože Kern, Tenetiše 39, Golnik, telefon 46-080. Prijave sprejemajo do 20. junija, ko bo zvečer ob 20. uri na igrišču že žrebanje parov. ● **J. K.**

Svetovno nogometno prvenstvo Italija '90

Za začetek presenečenja in visok poraz naših

Vse do nedelje, 8. julija, bodo oči vseh ljubiteljev športa, posebej nogometa, uprte v sosednjo Italijo, kjer se je minuli petek začelo svetovno prvenstvo.

Milano, 10. junija - Na štadionu Maezza je v petek poletela prva žoga 14. svetovnega nogometnega prvenstva. Tekmovanje se je začelo s tekmo svetovnih prvakov Argentincev in reprezentanco Kameruna, ki se je končala v korist nogometašev Kameruna. Tako je bila presenečenje že prva tekma, ki je napovedala zanimive obračune v nadaljevanju prvenstva.

Čeprav mnogi trdijo, da Slovenci in še posebej Gorenjci nismo veliki ljubitelji nogometa, pa smo si večina minuli konec tedna ogledali vsaj katero izmed tekem v predtekmovanju Mondiala '90.

V prvi tekmi so nogometaši Kameruna z rezultatom 1 : 0 premagali svetovne prvake Argentince, ti pa so kot branilci naslova že drugič izgubili uvodno tekmo na SP (podobno je bilo leta 1982 v Španiji, ko so jih premagali Belgijci prav tako 1 : 0). Tudi tekma med Sovjetsko zvezo in Romunijo ni prinesla zmage favoritom, saj so nogometaši Romunije premagali Sovjete z 2 : 0. Največ golov so na prvi tekmi dosegli Čehi, ki so premagali reprezentanco ZDA s 5 : 0, Italijani so slavili nad Avstrijci z 1 : 0, Brazilci pa so bili boljši v tekmi s Švedi, ki so jih premagali z 2 : 1. Za nas je bila seveda najpomembnejša tekma naših reprezentantov z zahodnonemškimi. Kljub, lahko bi rekli, solidni igri naših reprezentantov, pa se je ponovno pokazala njihova slabost, premajhna učinkovitost v napadu. Razbita ekipa in malce živčna igra naših nogometašev pa je bila vzrok visokega poraza 4 : 1. Priznati pa je tudi treba dobro igro reprezentantov ZRN. Seveda vsi upi naših še niso pokopani, saj bi zmagi s Kolumbijo in Združenimi arabskimi emirati še lahko pomenili uvrstitev naših v osmino finala, kar po besedah Ivice Osima ostaja cilj naše reprezentance. Nekaj znanih Gorenjcev pa smo povprašali za mnenje o igri naših in prosili za napoved svetovnih prvakov.

Nataša Bokal, smučarka: "Seveda sem minule dni gledala

prenose tekem s svetovnega nogometnega prvenstva. Nad igro naših sem razočarana, čeprav pred tekmo nisem pričakovala zmage, pričakovala sem boljšo igro. Po uvodnih srečanjih mislim, da imajo največ možnosti za osvojitev naslova svetovnih prvakov nogometaši Italije in Nemčije, čeprav sem pred prvenstvom napovedovala naslov Argentincem."

Tomaž Žontar, glasbenik, skupina Tom&Tom: "Gledal sem uvodno tekmo med Argentino

in Kamerunom ter tekmo med našimi in Nemci. Slutil sem, da bodo naši izgubili, vzrok za to pa je bila neučinkovitost. Najbrž se bodo kljub temu uvrstili v osmino finala, kaj več pa bo težko doseči. Za svetovnega prvaka napovedujem presenečenje, vsaj po začetnih tekmah sodeč bo to kakšna reprezentanca iz ozadja, morda Urugvaj..."

Zlatko Kavčič, direktor Gorenjske banke: "Nimam veliko časa za ogled tekem, včeraj pa sem spremljal tekmo naših reprezentantov z Nemci. Naši so se sicer trudili, vendar tu gre za razmerje sil in Nemci so pač boljši. Nemce napovedujem tudi kot bodoče svetovne prvake,

uvrstitve naših pa ne upam napovedovati."

Miran Šubic, novinar: "Gledam vse tekme in mislim, da je to večinoma odličen nogomet. Prevladujejo tiste ekipe, ki igrajo sodobno, to je agresivno

in tehnično dovršeno. Najbolj pa mi je všeč oster sodniški kriterij, ki zahteva "fer" igro. Svetovni prvaki, želim, da bi bili Brazilci, za naše pa bo uspeh že uvrstitev v osmino finala." ● **V. Stanovnik**

Lubnik osvojil Franci Teraž

Škofja Loka, 4. junija - Kljub slabemu vremenu se je na startu 2. gorskega teka na Lubnik zbralo 41 tekačev in tekačic. Med moškimi sta vlogo favorita upravičila dva: Roman Kejžar iz Alplesa v Železnikih in specialist za strme gorske teke Franci Teraž iz Mojstrane. Na letečem cilju v Breznici še ni bilo nič odločenega, drugi, strmejši in razmočenejši del proge pa je bolj ustrezal Teražu, ki je za več kot minuto zboljšal lanski rekord. Nataša Nakrst - Kosmač pa je med ženskami za dve minuti zboljšala lanski dosežek Marije Trobec. S časom pod 50 minutami bi se odlično uvrstila tudi med moškimi. Nagrade za najboljše so prispevali podjetja in zasebniki iz Škofje Loke in okolice.

Rezultati - moški A: 1. Teraž 38,35, 2. Kejžar 39,55, 3. Dolenc; moški B: 1. Djuričič, 2. Stanonik, 3. Rogelj; moški C: 1. Berčič, 2. Pirman, 3. Vencelj; moški D: 1. Kokalj, 2. Hvala, 3. Hrovat; ženske: 1. Nakrst - Kosmač, 2. Čelhar; ● **B. Kekec**

Mladinci Save tretji

Kranj, 8. junija - Mladinci Save Poljanec, Krišelj, Bajt in Studen so v začetku junija sodelovali na etapni kolesarski mladinski dirki v Budimpešti, kjer so sodelovali tudi mladi kolesarji Češke, Zvezne republike Nemčije, Avstrije in Madžarske. Uspešno so vozili vse štiri etape. Krišelj je dobil prvo etapo, v vožnji na toške je bil Poljanec tretji, Bajt pa je bil v zadnji etapi peti. Skupno je zmagal Čeh Hermanovsky. Poljanec je bil šesti, Krišelj sedmi, Studen 22. in Bajt 24, Sava pa je bila med 13 ekipami tretja, za Češko in Avstrijo. ● **M. Zevnik**

Delavni martuljški planinci

Gozd-Martuljek, 1. junija - Prijazna vasica pod Špikom, Gozd-Martuljek, je kraj, kjer poleg gasilcev in lovcev živijo planinci. Tamkajšnje planinsko društvo, ki je lani slavilo 40 let uspešnega delovanja, ima v svojih vrstah 280 članov, kar je za tako malo vas zelo veliko. Društvo ima na svojem območju eno najlepših kanjonskih poti, Zgornjesavski Vintgar, ki je bil doslej deležen premalo propagande.

Za rutarjanske planince je značilna delavnost na raznih področjih. Poleg praznovanja društvenega jubileja za Lepim vrhom so lani postavili pri vstopu v dolino pod Špikom informativni kozolec, obnovili so markacije ob poti na Špik in Črne vode ter preuredili bivak pod Špikom. Bili so tudi na izletih v bližnji okolici, zaradi pomanjkanja snega pa niso izvedli tekmovanja za Slavkov memorial.

Za planinsko dejavnost je premalo zanimanja, kot je ocenil na letošnjem občnem zboru predsednik društva Srečko Kozelj, predvsem med mladimi. Zato bo ena glavnih nalog v prihodnosti prav pridobivanje novih članov in pomlajevanje društva. Tudi letos ima društvo v načrtu tako delovne akcije kot rekreacijo na izletih v okoliške planine. ● **Lojze Kerštan**

OD TEKME DO TEKME

Najboljši na kronometru Hrastnica 90 - Kolesarski klub Janez Peternel iz Škofje Loke je priredil kolesarski kronometer Hrastnica 90, ki je štel tudi za republiško prvenstvo rekreativcev in veteranov. Med pionirji so bili najboljši člani domačega kluba Davio Končan, Matej Korenčan in Miha Pozvek, med pionirkami pa Irena Miklavčič. Med rekreativci R so bili najhitrejši Rok Černe (Zadvor), Aleš Koštomaj (Zlatarstvo Banič) in Marko Potočnik (J. Peternel), med rekreativci R 1 domačina Janez Bogataj in Gorazd Podrekar ter Janez Pavlin (Idila Koper), med rekreativci R 2 pa so bili najboljši Janez Zakotnik (Rog), Štefan Žlebič (Idila Koper) in Slavko Jakofčič (Rog). Med ženskami B sta tekmovali le Vida Uršič (Soča Kobarid) in Minka Logonder (J. Peternel), med veterani A so bili najboljši Franc Hafner (J. Peternel), Alojz Rode (Sava) in Boštjan Novak (Rog), med veterani B Joeže Hafner (Rog Franek), Milan Frelih (J. Štucin) in Peter Bertoncelj (J. Peternel), med veterani C Marko Rejec (Puntar Kneža), Vinko Novak (Kokrica) in Tine Žagar (Litostroj), med veterani D in E pa so bili najboljši Vinko Šink in Slavko Černjač (oba J. Štucin) ter Vladimir Makuc (Rog Franek) in Ciril Rznožnik (Alpina). Izven konkurence so dirkali tudi kolesarji Save. Med pionirji so bili najboljši Robert Kristanc, Sašo Zupan, Tadej Valjavec, Sašo Berce itd., med mladinci pa Sašo Konc, Jure Studen, Uroš Kosmač in Bojan Ziherl. ● **J. K.**

Radovljiško sindikalno prvenstvo v streljanju - Tekmovalo je 91 strelcev in 28 strelk, tekmovanje pa je bilo v Mošnjah. Med ženskami do 40 let so bile najboljše Lidija Vidic (Veriga), Andreja Zupan (PTT Radovljica) in Simka Kičin (Obrtno združenje), med ženskami nad 40 let pa Silva Šimic (Elan), Ivana Varl (PTT) in Marija Lavrič (Elan). Med moškimi do 40 let so prva tri mesta osvojili Vojko Vidic (Iskra Otoče), Uroš Korošec (Obrtno združenje) in Vinko Justin (Iskra Otoče), med moškimi nad 40 let pa Jože Bidek (Obrtno združenje), Anton Knaflič in Ivan Lotrič (oba Veriga). Med ženskami je ekipno zmagal Elan pred PTT in Verigo, med moškimi pa Veriga pred Iskro Otoče in Obrtnim združenjem. Skupno, upoštevajoč ženske in moške, pa je slavil Elan pred Verigo, PTT, Iskro Otoče, Obrtnim združenjem, Gorenjcem, Knjigoveznico itd. ● **J. K.**

Tržiška rekreativna kegljaška liga - Da je kegljanje v Tržiču priljubljeno, kaže tudi udeležba na rekreativnih tekmovanjih. Začela se je občinska liga. Po prvem kolu vodi med moškimi BPT I s 1604 keglji pred Pekom Obutev II - 1. ekipa (1588) in Pekom Orodjarna 1. ekipa (1519 kegljev). Med ženskami pa vodi Peko Obutev I z odličnim izidom 776 podrtih kegljev pred Društvo upokojencev 694 kegljev in Lepenko 661 podrtih kegljev. ● **J. Kikel**

SAVA
KRESNICE
Tel.: 061/877-480
OBVEŠČAMO UPORABNIKE CESTE ŠT. M-1, PODKOREN - LJUBLJANA, DA BO DO 15. 6. 1990 NA VIADUKTU PERAČICA OVIRAN PROMET ZARADI OBNOVITVENIH DEL NA MOSTU.

Reakcija na oceno šesterice poklicnih gasilcev

Kritika o loški gasilski službi prehuda?

Občinski štab civilne zaščite in predsedstvo občinske gasilske zveze se ne strinjata z oceno šesterice poklicnih gasilcev, da je požarna varnost v Škofji Loki slabo organizirana ter zato premalo strokovna in učinkovita in da so za to krivi odgovorni ljudje za to področje.

Škofja Loka, 11. junija - Dva dni, potem ko je ocena prišla v javnost, torej v četrtek, sta se sestali obe telesi in še bolj kot samo vsebino ocene in predlog za izboljšanje obsodili način, na katerega so občani Drago Omahen, Franc Langerholc, Andrej Štremfelj, Janez Langerholc, Andrej Jesenko in Jože Čadež, sicer poklicni gasilci v Ljubljani oziroma Kranju, oceno posredovali.

Po mnenju članov štaba civilne zaščite in predsedstva gasilske zveze bi namreč morali, če že imajo kaj povedati, ubrati ustaljeno pot prek teh dveh teles, ne pa kritizirati prek časopisa, še zlasti, ker je bil eden od šesterice, **Andrej Štremfelj**, v času od 1985. leta do lani tudi član občinskega štaba civilne zaščite in bi svoje pripombe lahko posredoval tedaj, prav tako pa tudi pripombe na delo škofjeloških gasilcev, saj je še član predsedstva občinske gasilske zveze.

Pri občinski gasilski zvezi že tretje leto deluje dežurna in servisna dejavnost, ki je gotovo veliko doprinesla k boljši kvaliteti dela. Je pa še veliko nalog, katere moramo izboljšati oziroma nadgraditi s predlogi izvajalcev in uporabnikov. (Iz poročila predsedstva OGZ za leto 1990).

Občinski štab civilne zaščite je v četrtek zjutraj reagiral le na tisti del ocene šesterice, ki se dotika civilne zaščite. Gre za vajo v organizaciji civilne zaščite na Ljubljanski cesti, ki je predvidevala razlitje amoniaka in je bila po oceni šesterice "prava podoba napak (delo brez zaščitne opreme, celo brez rokavic) in če bi šlo zares, bi ne bili ogroženi le gasilci, ampak tudi stanovalci v bližini nesreče".

Očitana premalo strokovno izpeljana vaja je bila 20. junija 1986. leta, so v četrtek povedali člani občinskega štaba civilne zaščite. Praviloma je čas za pripombe, ki bi prispevale k odpravljanju napak v prihodnje, po vaji, ko se delajo analize. O vaji je bila, kot je dejal poveljnik štaba **Pavle Hafner**, izdelana strokovna analiza, v kateri so navedene vse pomanjkljivosti in ugotovitve, kar je bil tudi namen vaje. Strokovna analiza je bila predložena v obravnavanje svetu za SLO in DS, ki jo je sprejel, tako kot komite za SLO in DS in izvršni svet.

Osnovni namen vaje je bil preveriti in izpopolniti organiziranost in pripravljenost vseh sodelujočih v morebitni nesreči z nevarnimi snovmi ter na osnovi ugotovitev izdelati načrt ukrepov ob nesrečah z nevarnimi snovmi v škofjeloških podjetjih in prometu. Sama vaja je, kot piše v analizi, potekala dobro in je pokazala, da so izvajalci oziroma reševalci glede na dosegljiva tehnična sredstva usposobljeni za reševanje in da so z vso resnostjo opravili naloge, da pa bo potrebno še kupiti predvsem zaščitno opremo za reševalce, načrtovati, kam odvažati zemljo, ki je kontaminirana, zagotoviti zadostno število cistern za prečrpavanje, dodatno usposobiti reševalce za druge nevarnosti, ki pretijo pri prevozu nevarnih snovi in prevoze bolje nadzirati.

Pri načrtovanju vaje so sodelovali poklicni strokovnjaki: dr. Cerkvenik, inž. Čadež, mag. Kafol, dipl. veterinar Rode ter inženirja Logar in Škrilec iz RUŽV, torej večji strokovnjaki za to področje od šesterice poklicnih gasilcev, med katerimi je večina tehnikov. **Dr. Cerkvenik** je dejal, da so vajo temeljito pripravljali in ker takrat opremljenost voda še ni bila taka kot danes, so pritegnili tudi reševalce iz RUŽV. Dopušča, da so morda zagrešili tudi kakšno napako, vendar je po njegovem pavšalna ugotovitev, da ni bilo rokavic, tendenciozna. Meni, da je namen kritike šesterice bolj kot opozarjanje na napake prepričati ljudi, da štab ne dela v redu in da je treba nekoga zamenjati. Povedal je še, da je načrt reševanja v nesrečah z nevarnimi snovmi tik pred zdajci in da so težave, ker nimajo ažuriranih podatkov o količinah, uporabi, transportu in shranjevanju nevarnih snovi, zlasti v industrijski coni na Trati.

Popoldanski sestanek občinske gasilske zveze, razširjen s štabom operative, je odprl predsednik **Rudi Zadnik**. Dejal je, da je bilo podobno pismo najprej naslovljeno na novega škofjeloškega župana Petra Hawlino, a ker avtorji niso bili podpisani, nanj niso mogli odgovoriti. Pozval je, naj ne bi prali umazanega perila, čeprav so nekateri očitki šesterice takšne vrste, ampak naj bi se dogovorili na strokovni ravni. Sam kritike škofjeloški gasilski službi ne razume kot kritiko ekipi v domu na Trati, ampak kot kritiko vsej organizaciji, vsem društvom v občini, ki delajo ljubiteljsko, z velikim žarom. Program zveze je bil sprejet na odboru za požarno varnost, na izvršnem svetu in skupščini, nikjer nanj doslej ni bilo pripomb, čeprav bi Andrej Štremfelj problematiko lahko načel na predsedstvu, dobrodošli pa bili tudi drugi sopodpisniki ocene.

Rudi Zadnik je še dejal, da bi bili poklicne gasilske službe veseli vsi gasilci, najbrž pa ne gospodarstvo, ki daje denar. Prispevna stopnja za požarno varnost se je namreč znižala od 0,30 odstotka bruto osebnih dohodkov na 0,20 in kaže, da se bo še. V odmerjeni denar posegajo tudi refundacije podjetjem v izgubi (v prvem trimesečju 190.000 dinarjev). Če bi hoteli organizirati še poklicno ekipo dvanajstih mož, bi morali prispevno stopnjo povečati na 0,36 odstotka.

Poveljnik operative občinske gasilske zveze **Metod Jamnik** je dejal, da vsak požar analizirajo. Za požar v Frankovem naselju so ugotovili tudi napake z njihove strani, a ne tako hude, kot jih očita šesterica poklicnih gasilcev. Ljudje mislijo, da je na Trati poklicna služba in pričakujejo takojšen odziv, vendar je tu zaposlen samo dežurni koordinator, ki je resda reagiral nerodno; sklenili so, da mora poslej opravljati službo samo v domu in ne več na terenu. Ostalo je vse ljubiteljsko. Povezujejo se z gasilci iz industrijskih društev. Pri požaru Matevževe hiše pred štirimi leti so bile napake v javljanju, a takrat dežurstva na Trati še ni bilo. Poklicna ekipa bi bila dobrodošla za samo mesto Škofja Loka in okolico, medtem ko bi bili v obeh dolinah še naprej odvisni predvsem od prostovoljnih gasilcev. Podobno opremo za reševanje v prometnih nesrečah, kot so jo kupili v Škofji Loki, imajo po Jamnikovih trditvah tudi poklicni gasilci v Kranju. Torej ni nestrokovno kupljena, napaka je morda le v tem, da ljudje niso usposobljeni.

Anton Kržišnik, podpoveljnik občinske gasilske zveze, je dejal, da bi morali nekatere stvari res popraviti, dograjevati, a ne na tak način, da sami sebe blatijo in poteptajo še vse tisto dobro, kar so uspeli narediti. Trata je tempirana bomba,

V škofjeloški občini je bilo lani 37 požarov, največ (11) decembra. Najpogostejši vzrok so bile kurilne naprave oziroma malomarnost ter odmetavanje pepela v kontejnerje. Požare je gasilo 527 gasilcev, ki so za to žrtvovali 1673 ur, najpogosteje ob sobotah.

a korak k boljši preventivi je z izhodiščem v domu na Trati in v povezavi z industrijskimi poklicnimi gasilci, storjen. Noben požar po njegovih besedah ni povsem profesionalno gašen. Poklicni gasilci imajo prednost, da praktično vsak dan "vadijo", kljub temu pa ni pošteno, da bi povsem izničili stare gasilske strokovnjake.

Rado Lotrič, načelnik občinskega operativnega štaba, je povedal, da so v domu na Trati zaposleni delavci hkrati tudi serviserji vozil in opreme ter vzdrževalci gasilskih aparatov za vso občino. S tem delom mora dežurni na 93 zaslužiti kar 60 odstotkov svoje plače. Od njih se včasih zahteva nemogoče, saj niso strokovnjaki, čeprav so kvalificirani delavci, za vse, predvsem pa so prostovoljci. Specialnega izobraževanja je v vsej gasilski operativi občinske zveze res še premalo, niti točno ne vedo, kakšne snovi v industriji vse uporabljajo in kakšna nevarnost pravzaprav preti. O tem bi se morali pomeniti v strokovnih krogih.

Pavle Okorn, predsednik nadzornega odbora, je dejal, da Andrej Štremfelj na predsedstvu še ni dal nobenega predloga za boljše delo, čeprav je imel priložnost. Če šesterica poklicnih gasilcev misli dobronamerno, velja njihov predlog o povezavi s kranjsko službo v širšem gorenjskem kontekstu vsekakor pretresti. Škofja Loka je pred leti že poskušala s poklicnim moštvom.

Čeprav je bil Andrej Štremfelj na četrtkovi seji predsedstva izzvan, se sam v dvojni vlogi v imenu drugih petih soavtorjev ocene ni spustil v podrobnejšo razlago. Tako štab operative občinske gasilske zveze kot občinski štab civilne zaščite bosta vseh šest poklicnih gasilcev povabila na svoji seji, kjer bo vsekakor pravo mesto za strokovne debate.

● **H. Jelovčan**

Kaj je "zadaj"

S kritično oceno o (ne)strokovnosti in (ne)učinkovitosti škofjeloške gasilske službe ter predlogom za izboljšanje je šest poklicnih gasilcev iz Kranja in Ljubljane, sicer pa domačinov, prvi hip najbrž izzvalo drugačno reakcijo, kot so pričakovali. Čeprav so prst jasno uperili v odgovorne (poklicne) ljudi za to področje ter jih obdolžili, da niso usposobljeni in sposobni stvari organizirati tako, da bi nekoč morda ne prišlo do hudih posledic, čeprav so svoje dokaze ponazorili s tremi primeri slabosti, čeprav trdijo, da v predlagani škofjeloški izpostavi kranjske poklicne ekipe na Trati ne vidijo sebe, niti se ne vidijo na poklicnih mestih v občinski hiši, da njihova ocena ni plod zasuka v politični prevladi ali še manj revanšizma, dobivajo prav takšne očitke. Ne sicer preveč naglas in naravnost, a čutiti jih je.

Odgovorni namreč niso povsem prepričani v dobronamernost pobude, saj se skozi njihove strokovne protiargumente zaznava tudi čisto človeško vprašanje, kaj je "zadaj". Očitno mislijo, da ne samo skrb za varnost ljudi, ki v nesreči pričakujejo hitro, strokovno in učinkovito pomoč in takrat ne sprašujejo, koliko stane, ampak znajo biti ob napaki zelo nepopustljivi, sicer šesterici najbrž ne bi jemali pravice do javne besede, ampak bi jo obrnili tudi sebi v prid. Tako pa, žal, v isti sapi, ko priznavajo nekatere od očitanih slabosti, šesterici vračajo za žalitev posameznih strokovnjakov, ki nepoklicno delajo na tem področju, za razvrednotenje dela stoterih prostovoljnih gasilcev v občini, ki so ponoči, v dežju, pripravljeni za pomoč, jih zavračajo, češ da vlečejo na dan štiri leta stare dogodke, o katerih so doslej molčali, čeprav so imeli priložnost govoriti, skušajo težo ocene olajšati s tem, češ da so si upali k novemu županu drugi dan po izvolitvi, k prejšnjemu pa si niso upali, napovedujejo nerazumevanje gospodarstva za financiranje poklicne, strokovno usposobljene ekipe na Trati, se posmehujejo njihovi strokovnosti, ki jo očitno merijo samo z doktorskimi nazivi, jih tožijo, da kot poklicni gasilci doslej niso prida storili za škofjeloško organizacijo in tako dalje.

Morda je v katerem od teh protiudarcev tudi kanec resnice, tako kot je v oceni šesterice. Resnica pač nikoli ni črnobela. Dobro pa je, da si bosta obe strani odkrito pogledali v oči, razčistili, kaj je res in kaj ne, po možnosti res brez pranja umazanega perila, na strokovni ravni poiskali stične točke. Klobčič, ki ga je šesterica zalučala, se namreč s prvimi reakcijami ni odmotal in to je najpomembnejše.

● **H. Jelovčan**

SEDEM DNI

Premeteni Škoda v švedskem zaporu?

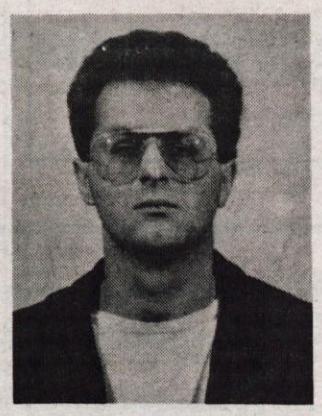

Po Dnevniku povzemamo vročo neuradno novico, da se je najuspešnejši begunec iz slovenskih zaporov na svojem potepanju po Evropi pustil ujeti, in to na daljnem Švedskem. Kdaj ga bodo izročili našim, še ni znano, najbrž pa ne prav kmalu, saj je izročitev običajno daljši postopek.

28-letni Darko Škoda iz Preddvora, pobegli bančni in poštni ropar, je bil aprila 1988 na kranjskem temeljnem sodišču obsojen zaradi trinajstih kaznivih dejanj na petnajst let zapora. Premeteni Škoda je bil na begu več mesecev, točneje od 12. decembra lani, ko je pobegnil iz mariborskih zaporov v družbi 19-letnega Emilijana Unuka, ki je prestajal kazen pet let in pol zapora zaradi ropa. Z železnim drogom sta zlomila ključavnico obešanko na oknu skladišča, kjer je Unuk delal.

Škoda je prvič skušal pobegniti že iz marice, ko so ga po sodbi peljali iz Kranja v Ljubljano in naprej v kazenski popravljalni dom Dob. 30. aprila predlani se je vrnil v zapor s prostega izhoda. Na prigovarjanje sestre se je 9. junija sam vrnil na Dob. Prvič je uradno pobegnil 6. septembra istega leta. Z delom žage za železo je prepilil rešetke samice. 2. marca lani so ga izsledili v Lichensteinu. Imel je portugalski potni list na ime Miguel Dos Santos Batista. Izročili so ga avstrijski policiji, ki ga je iskala zaradi tatvin avtomobilov v Avstriji. Obsodili so ga na pol leta zapora. 9. novembra lani pa so ga celovški kriminalisti na Ljubelju izročili kolegom iz UNZ Kranj. Škoda, ki očitno slabo prenaša zapor, je bil na hladnem komaj mesec dni, potem pa si je spet zaželel svobode.

Halo, 93

Poklicni gasilci iz Kranja so imeli prejšnji teden enkrat opravka z ognjem. V nedeljo so odbrzeli gasit dimniški požar v piceriji Orli v Tenetišah. Škode na srečo ni bilo, za naprej pa so priporočili rednejše čiščenje dimnika.

Sicer pa so imeli minule dni več opravka z vodo in odvozom avtomobilov. 4. junija so dvigali osebni avto iz reke Kokre v Kokri. Vozniku ni bilo hudega. Naslednji dan so odpirali stanovanje na Trgu Prešernovih brigad na Planini, katerega ključ je lastnik izgubil. 6. junija so sodelovali pri pripravah in izvedbi vaje Gorenjska 90 v okviru sejma civilne zaščite.

V petek je kar v dveh kleteh ponagajala voda. V hiši kleti v Orehovljah je počena vodovodna cev povzročila poplavo, ki pa ni bila takšna, da bi vodo lahko izčrpavali. Gasilci so zaprli cev. Voda je vdrla tudi v klet bloka v ulici Janeza Puharja, vendar so delo dokončali zaposleni iz čistilnice v Zarici. Še enkrat je pretila voda, tokrat narasla zaradi dolgotrajnega deževja. Gasilci so spremljali naraščanje vode v Šmartnem pri Cerkljah in v Preddvoru, kjer se je jezero Črnava dvignilo do kritične višine. ● **H. J.**

NA SONČNI STRANI ALP

Tržičani opozarjajo:

Peskolom v Bistrici takoj zapreti

Tržič, junija - Na zadnji seji tržiške skupščine so odborniki izrazili skrb nad peskolomom nad Bistrico; uradno naj bi bil zaprt, a bojijo se, da se pod videzom sanacije tu pesek še vedno koplje in odvaža. Zahtevajo takojšnje zaprtje peskoloma.

Prav nad tremi bistriškimi peskolomi - dva sta že povsem zaprta, tretjega pa sanirajo - stoji znamenita cerkvica Sv. Jurija iz 14. stoletja in nedaleč proč znana vila Bistrica, ki naj bi jo Tržičani zdaj, ko se ji je republika končno odrekla, preuredili v gostinsko turistični objekt izven kategorije. Vendar, če se bo kopanje v peskolomu nadaljevalo, obstaja resna nevarnost, da se bo vse skupaj zrušilo proti Bistrici. Najbolj ogrožena je cerkvica. Sanacijo po sistemu teras, kjer zagotovo ostaja nekaj materiala, opravlja Komunalno podjetje Tržič.

Direktor Komunalnega podjetja Lado Srečnik trdi, da gre resnično le za sanacijo, da odvažajo le odvečni material, tega pa v srednjem peskolomu, kjer stoji drobilec, drobe v drobnejše materiale, kot je pesek za fasade, za posipanje in podobno.

Odborniki občinske skupščine iz Bistrice so postavili ostro zahtevo, da peskolom, ki je v sanaciji, v najkrajšem času zaprejo, drobilec v spodnjem kamnolomu pa odstranijo. Tako ostra zahteva je bila postavljena tudi zaradi močnega izvira vode tod in bi lahko vse skupaj še bolj ogrožal.

● **D. Dolenc**

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Napadeni mož?

Ja, ne dogaja se samo, da možje pretepajo šibkejše žene in otroke. Včasih se zgodi tudi obratno. F. Z. iz Predoselj je v mraku klical na pomoč kranjske miličnike, češ da ga žena, s katero se ločujeta, ogroža. Miličniki so res šli gledat čudo od ženske in ugotovili, da je užaljeni soprog še kako živ.

Kjer se prepirata dva - jih tretji dobi po buči

I. S. s Koroške ceste v Kranju je poklicala miličnike, da bi umirili razboritega J. Š., ki je doma razgrajal. Komaj sta se sprti strani umirili, pa je na prizorišče stopila J. Ž., ki se je z žaljivkami spravila na ničesar krivega policaja, resda vajenega vseh mogočih človeških reakcij, a vendarle rahlo začudenega nad razvojem dogodkov.

Kdo mara razbijača?

Popoldne je D. F. poklicala na pomoč miličnike, da bi umirili R. G., ki je razbijal v stanovanju. Razbijača res nihče ne mara, še miličniki ne, a na srečo se je junak - kot običajno njemu podobni - vsaj njih, rad ali ne, le ustrašil.

Pretep pred blokom

Prav tako sredi belega dne se je spozabil P. T. Svojo jeznoritost je znesel nad I. P., ki ga je na dvorišču pred stanovanjskih blokom enostavno pretepel. No, možakar je ne bo tako enostavno odnesel. Pretepeni I. P. je poklical miličnike, napadalca pa bo vzel v roke tudi sodnik. Menda si bo zapomnil, da je treba ljudi pustiti pri miru.

OBVESTILO

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA ZA GORENJSKO o. sub. o., KRANJ

Obvešča cenjene varčevalce in vse druge občane, da ugodno obrestujemo vloženi denar in sicer po 23 % letno za vloge na vpogled. Obresti pripisujemo vsake 3 mesece.
HKS ima stoletno tradicijo v hranilništvu, zato je denar v njej varno in donosno naložen.
Svoje prihranke lahko polagate na vseh naših blagajnah, ki so:

v Kranju, Cesta JLA 2, tel.: 21-939, 27-485,
v Lescah, Rožna dolina 50, TOK Radovljica, tel.: 75-253, 75-663,
na Bledu, KZ Bled, tel.: 77-425, 78-388,
v Kr. Gori, v Zadružni blagajni, tel.: 88-208.

V naši HKS lahko varčuje sleherni občan. Na naših blagajnah boste deležni kvalitetnega finančnega servisa brez dolgih vrst.
Večji dvig denarja, prosimo, najavite po telefonu, kjer boste dvigali.
V Ljubljani z našo knjižico lahko dvigate na Zadružni hranilnici, Miklošičeva 4.
Za varčevanje se priporočamo!

BLED

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED
TOZD HOTEL JELOVICA
Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge:

KUHAR - MESAR
za določen čas v hotelu

Pogoji:
— gostinska šola III, ali IV. stopnje smer kuhar, tehnik kuharstva,
— tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih,
— dvomesečno poskusno delo,
— tečaj higienskega minimuma.

Obstaja možnost stalne zaposlitve.

Kandidati naj vloge v roku 8 dni od dneva objave pošljejo na naslov: Hotelsko turistično podjetje Bled, TOZD hotel Jelovica, 64260 Bled, C. svobode 5, s pripisom Komisiji za delovna razmerja.

CENTER SREDNJEGA USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA JESENICE

Po sklepu 13. seje Sveta Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, ki je bila 5. 6. 1990, objavljamo za šolsko leto 1990/91 prosta delovna mesta:
1. UČITELJ MATEMATIKE in FIZIKE za določen čas
2. **UČITELJ ZGODOVINE** za določen čas - nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu

Delovno razmerje bomo sklenili za polni delovni čas.
Poleg splošnih pogojev, ki jih predpisuje zakon o srednjem usmerjenem izobraževanju, morajo kandidati imeti še visoko izobrazbo ustrezne smeri.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v osmih dneh po objavi na naslov: Svet Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, C. bratov Rupar 2.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od sprejema sklepa.

CENTER ZA SOCIALNO DELO KRANJ

Komisija za delovna razmerja na osnovi 10. čl. Pravilnika o delovnih razmerjih razpisuje dela in naloge

SOCIALNEGA DELAVCA
za področje razvrščanja otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— diploma višje šole za socialno delo
— dve leti delovnih izkušenj
— opravljen strokovni izpit s področja socialnega skrbstva

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: CSD Kranj, Trg revolucije 1, Komisija za delovna razmerja. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po preteku roka za vložitev prijave.

SREDNJA ŠOLA GOSTINSKO TURISTIČNE IN EKONOMSKE USMERITVE BLED

Svet Srednje šole gostinsko turistične in ekonomske usmeritve Bled razpisuje dela in naloge:

— UČITELJA FIZIKE
Pogoji:
Visoka izobrazba ustrezne smeri. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1991) s polnim delovnim časom.

— UČITELJA KEMIJE IN ZDRAVSTVENE VZGOJE
Pogoji:
Visoka izobrazba ustrezne smeri. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1991) s polnim delovnim časom.

— UČITELJA TELESNE VZGOJE
Pogoji:
Visoka izobrazba ustrezne smeri. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1991) s polovičnim delovnim časom.

— UČITELJA ZGODOVINE IN GEOGRAFIJE
Pogoji:
Visoka izobrazba ustrezne smeri. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1991) s polovičnim delovnim časom.

— 2 UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA - strežba
Pogoji:
Višja izobrazba s predhodno končano srednjo šolo smer strežba V. stopnja. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

— UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA
Pogoji:
Visoka izobrazba iz nemškega jezika in književnosti, eno- ali dvo-predmetne skupine. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1991) s polovičnim delovnim časom.

Nastop dela za vsa razpisana dela in naloge je 3. 9. 1990. Prijave z dokazili je treba poslati v osmih dneh po objavi razpisa na naslov:
SREDNJA ŠOLA GOSTINSKO TURISTIČNE IN EKONOMSKE USMERITVE BLED, 64260 Bled, Prešernova 32.

ISKRA ELEKTROMOTORJI
Otoki 21
64228 Železniki

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za tovorno vozilo ZASTAVA 35,8 M nosilnosti 1,5 t - karambolirano.

Izklicna cena je 92.000 din

Licitacija bo 14. 6. 1990 ob 12. uri na sedežu podjetja, Otoki 21, v Železnikih. Ogled je možen vsak dan. Varščina je 10 % od izklicne cene, ki jo potencialni kupci plačajo na blagajni podjetja. Eventualni prometni davek plača kupec. Nakup tovornjaka je po sistemu kupljeno-videno.

Poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

CENTER SLEPIH IN SLABOVIDNIH
STARA LOKA 31
64220 ŠKOFJA LOKA

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN MATEMATIKE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, imeti še:
— visoko strokovno izobrazbo pedagoške smeri (profesor računalništva z matematiko) oziroma visoko strokovno izobrazbo, ki je v skladu s sklepom strokovnega sveta Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje
— dopolnilna znanja iz tiflopedagogike
— opravljen strokovni izpit
— 2 leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklenemo s 1. 9. 1990 za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati prinesejo osebno v splošni sektor v 8 dneh po objavi razpisa.

O rezultatih razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

Kranj Mlekarna

MERCATOR - MLEKARNA KRANJ
Smledniška 1
64000 Kranj

Mercator - Mlekarna Kranj, družba z omejeno odgovornostjo Kranj razpisuje prosta dela za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za:

POMOČNIKA DIREKTORJA ZA EKONOMIKO IN TRŽENJE
VODJA PODROČJA PROIZVODNJE
VODJA PODROČJA GOSPODARJENJE IN ORGANIZACIJA
VODJA PODROČJA MARKETING

Od kandidatov pričakujemo visokološko izobrazbo, triletne delovne izkušnje na vodilnih mestih in znanje tujega jezika, ter dinamičnost, inventivnost in komunikativnost.

Delavce s posebnimi pooblastili bo skupščini predlagal direktor.

Vloge z dokazili pričakujemo v 8 dneh od objave na naslov družbe s pripisom »delavci s posebnimi pooblastili«.

KRPAN PROGRAM, d.o.o.
RADOVLJICA

JE ZA VAS IZVEDEL:

ZA **CENO VRČKA PIVA** NA DAN DOBITE V SREDIŠČU BLEDA VAŠE PARKIRNO MESTO. ČAKA VAS IN VAŠ AVTO, KOMBI, PRIKOLICO ALI ČOLN POD **TRGOVSKIM CENTROM BLED.** PARKIRIŠČE JE POKRITO, PREZRAČEVANO IN ČIŠČENO. DOVOZ VANJ BO NOČ IN DAN NADZOROVAL VRATAR IN KOLIKO STANE VRČEK PIVA, BOSTE VPRAŠALI. 19 DIN NA DAN PRI NAS. IN MESEČNEGA »ZAPITKA« OZIROMA NAJEMNINE VAM NE BO TEŽKO IZRAČUNATI: 570 DIN. VLJUDNO VAS VABIMO, DA SE OGLASITE NA **TC BLED** PRI ČUVAJNICI DIREKTNO ALI PO TEL.: 064/78-965, KJER BOSTE IZVEDELI ZA DODATNA POJASNILA IN LAHKO TAKOJ UREDILI FORMALNOSTI.

TUDI VAŠ AVTO POTREBUJE DOM.

JATA

NA PERUTNINSKI FARMI DUPLICA PRI KAMNIKU PRODAJAMO LAHKE KOKOŠI - KOKOŠI NESNICE. PRIMERNE SO ZA NADALJNJO REJO ALI ZAKOL. PRODAJAMO JIH VSAK DELAVNIK OD 8. DO 16. URE IN V SOBOTO OD 8. DO 12. URE.

PRIPOROČAMO VAM UGODEN NAKUP!

JATA REJA

CMC d.o.o.
Ljubljanska c. 80
61230 Domžale

Bistro na Bledu nudi možnost zaposlitve mlajšim sodelavkam oz. sodelavcem v novem gostinskem lokalu:

1. KV. KUHAR
2. VEČ GOSTINSKIH DELAVCEV (NATAKARJEV)
3. DELAVKO ZA POMOČ V KUHINJI

Pogoji:
1. V. stopnja ustrezne smeri, 3 leta delovnih izkušenj
2. V. stopnja ustrezne izobrazbe (lahko tudi študentka), pasivno znanje dveh svetovnih jezikov (angleščina, nemščina), zaželene delovne izkušnje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: CMC d.o.o., Domžale, Ljubljanska c. 80, 61230 Domžale.

MERCATOR - KMETIJSTVO KRANJ
Begunjska 5
64000 Kranj

V skladu z dovoljenjem štev.: 343-18/90-04 Komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve skupščine občine Kranj objavljamo občasno popolno zaporo ceste na Šmarjetno goro v torek, 12. 6. 1990, med 6.00 in 14.00 uro. V primeru slabega vremena bo zapora v sredo, 13. 6. 1990, v enakem času.

Mercator - Kmetijstvo Kranj
obrat Gozdarstvo

CESTNO PODJETJE KRANJ p. o.
KRANJ, JEZERSKA C. 20 ● TEL. 26861, TELEX 37720 CP KRN YU

Cestno podjetje Kranj obvešča, da bo cesta **KRANJ - BESNICA** na odseku **GORENJA SAVA - RAKOVICA** zaprta za ves promet dne 12., 13. in 14. 6. 1990 od 7.30 do 13.30 ure zaradi polaganja asfaltbetona v vsej širini vozišča naenkrat. Avtobusni promet bo urejen s prestopanjem. Obvoz za osebni in tovorni promet pa je določen na relaciji KRANJ-KROPA-JAMNIK-BESNICA-RAKOVICA in obratno.

V primeru slabega vremena zapore ne bo.

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam TRAKTORSKO ENOOSNO PRIKOLICO za prevoz lesa. ☎ 69-532, rupnik Ivan, Selo 95, Žiri 8922

TV Gorenje barvni, ekran 67, prodam. ☎ 22-411 8934

Prodam ekscentrično stiskalnico in orodje z delom. Fic Miro, Zg. Bitnje 108/a, Žabnica 8935

Zelo ugodno prodam HI FI stolp z kaserskim gramofonom in mikrovalovno pečico Gorenje. Oboje staro pol leta. Unf. ☎ 27-995 8951

Rabljeni barvni TV Gorenje z daljinskim upravljanjem zelo ugodno prodam. ☎ 21-511, Zlatnarjeva 5, Strežišče - Kranj 8962

Nov puhalnik Tajfun prodam. ☎ 065/88-108 8974

Ugodno prodam motokultivator Gorenje Muta 300 ccm, skoraj nov, z prikolico. ☎ 57-710 9004

GRADBENI MATERIAL

Prodam zemeljski kabel za hišo 4 x 6, dolžine 60 m. Habjan, Na logu 18, Škofja Loka 8993

Poceni prodam 140 kv m OPAŽA ZA NAPUŠČ, 16 mm. Prodam tudi 1 kub m DESK 18 mm III. klasa. Informacije po 21. uri ☎ 33-128 9000

Ugodno prodam 2 IMP KOLEKTORJA. ☎ 80-594 9001

BUTIK Živ-Žav
ŠKOFJELOŠKA 10
64000 KRANJ

ŠKOFJELOŠKA 10
64000 LABORE
ODPRTO OD 12. - 18. ure
sobota od 9. - 12. ure
TUDI VAŠ OTROK NAJ BO LEPO IN MODNO OBLEČEN.

TOVARNA POHIŠTVA AJDOVŠČINA
V SALONU POHIŠTVA V PRIZIDKU VEČNAMENSKE DVORANE PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ
LIPA POHIŠTVO
ZA PRIJETNO POČUTJE IN UDOBJE V VAŠEM DOMU

KUPIM

Kupim HLADILNIK NA PLIN od 40 do 60 l. ☎ 33-133 po 20 uri 8942

OBVESTILA

Satelitska TV, dobava in montaža po zelo ugodnih cenah. ☎ 78-212 8883

Vse ki ste se naveličali osamljenosti vabi AFRODITA ŽENITNA POSREDOVALNICA, da se oglasite vsak četrtek od 15. do 18. ure in soboto od 9. do 12. ure na Planini III v stavbo Iskre servis v Kranju. ☎ 34-581 ko so uradne ure 8921

Inštrukcije iz matematike in fizike za srednje in visoke šole ☎ 33-163 8936

Delamo FASADE IN VSA FASADERSKA DELA. ☎ 42-809 8982

RAZNO PRODAM

Bukova DRVA prodam in dostavim. ☎ 061/342-559 8017

Plastificiran predšotor 3,40 m in rabljen otr. voziček marela, ugodno prodam. ☎ 21-307 popoldan 8884

Prodam otroško KOLO do 6 let. ☎ 73-670 8954

Ugodno prodam opremljeno KOLO BMX in otroško DIRKALNO KOLO Junior 5. ☎ 061/627-181 8977

SLOVENIJATURIST
Hej, pojdite z nami!

POČITNICE

- Katalog POČITNICE na morju ali v gorah s CENIKOM!
- Klubske počitnice v Povlji na otoku Braču - 7-dnevni termini, zasebne sobe, ugodne cene in še paket presenečenja!
- POČITNIŠKI VLAK SLOVENIJATURISTA bo vozil ob sobotah iz MB, CE in LJ do Splita (povratek ob nedeljah) od 30.6. do 9.9.1990

POLETJE '90

Informacije in prijave: SLOVENIJATURIST KRANJ, Koroška 29, tel. 21-946

STAN. OPREMA

Prodam TROSED in dva FOTELJA vse malo rabljeno, ter likalni stroj. ☎ 39-846, Slapar, Trg prešernovih brigad 3, Kranj 8964

STANOVANJA

Najamem sodobno garsonjero ali enosobno stanovanje s telefonom v Kranju. ☎ 23-811 8958

Zamenjam enosobno stanovanje v pritličju za večje ali enakovredno kjerkoli v Kranj. Planina, Tončka Dežmana 2, Rahne Polona 8988

Prodam najboljšemu ponudniku vseljivo stanovanje 73 kv m s centralno, v Kranju - Šorlijevo naselje. Ponudbe pod Šifra: ŠORLIJEVO NASELJE 8996

V Radovljici ali okolici najamem 1-sobno stanovanje ali garsonjero. ☎ 80-058 8997

POSESTI

PRODAM NOVEJŠO HIŠO 7 km iz Kranja proti Gorenjski. Informacije po ☎ 70-724 8699

V najem dam LOKAL za mirno obrt (ca. 40 m²) na Škofjeloški cesti v Kranju. ☎ 23-697 po 15. uri 8782

Hišo v okolici Kranja kupim, lahko prevzamem starejšo osebo. Ponudbe pod Šifra: SPOŠTOVANJE 8984

PRIREDITVE

GASILSKO DRUŠTVO TRBOJE prireja v soboto 16. 6. 1990 ob 20. uri kresno noč ob TRBOJSKEM JEZERU z bogatim srečolovom in keglanjem. Igral bo ansambel Ivana Ruparja. Za pijačo in jedačo bodo poskrbele trbojske gasilke in gasilci. VABLJENI! 8957

OSTALO

Prodam 20 kub m BUKOVIH DRU (klaftre). Zg. Brnik 26/a 8931

Prodam seno ter oddam stoječo travo 3 hektare v Lenartu nad Škofja Loko. ☎ 64-103 8981

VEČ KOT TRGOVINA
trgovina - boutique
Intima
C. Jaka Platiše 17 (Planina III) Kranj, tel.: 34-002
Po konkurenčnih cenah vam nudimo:
- kozmetiko - tudi program za nego nohtov
- drogerijske izdelke
- fino žensko spodnje perilo
- ženske kopalke
- bižuterijo in modne dodatke
- ročne ure, sončna očala, filme
- opremo za tenis

Posebno ugodna in velika izbira bombažnih majic že od 37,00 din dalje.
MAJICE TUDI POTISKAMO
- kupljeno blago po želji aranžiramo
- sprejemamo filme v razvijanje
- vsak torek nega in oblikovanje nohtov

V ČASU OD 12. do 21. JUNIJA ODPRTO NON STOP
Priporoča se SITAR Radovljica

VOZILA

Ugodno prodam Z 750, letnik 1979, registriran do marca 1991. ☎ 50-838 popoldan 8924

Prodam TOMOS AVTOMATIK — izvozni model. ☎ 23-697 po 15. uri 8754

Prodam FORD FIESTA, letnik 1979, registriran do 28.maja 1991. Čadež, gorenja dobrava 10, gorenja vas 8925

Kupim OPEL KADET, dobro ohranjen, starejši letnik. ☎ 620-420 8927

CTX nov, prodam. ☎ 620-420 8928

Prodam FIAT 124 v voznem stanju z mnogo rezervnimi deli. Cena podogovoru. Bučan Jože, Britof 100, Kranj 8929

Prodam R 4 GTL, star leto in pol, 11.000 km. ☎ 21-703 8932

Prodam APN 6, redeče barve, dobro ohranjen. ☎ 69-725, Miklavčič Tadej, Kosovelova 2, Žiri 8938

Prodam R 4 in Z 101 po delih, ter platišča cromodore 13 x 6. Podjed Franc, Zg. Brnik 40/c 8939

Prodam Z 101, letnik 1978, za 700 DEM dinarske protivrednosti. ☎ 39-123 8940

Prodam Z 101 karambolirana, letnik 1986, ☎ 64-386 8941

Prodam Z 101, letnik 1979. Titova 62, STAN. 50 Jesenice 8944

SERVIS ŠIVALNIH STROJEV
Oldhamska 14, Kranj
obvešča cenjene stranke, da je delovni čas vsak delavnik od 14. - 18. ure.

Ugodno prodam OPEL KORSA 1,2 S, letnik 1985, dobro ohranjen. Informacije po ☎ 80-667 od 7. do 9. ure

VESPO PX 200 E, temno modre barve, staro 4 leta in 2 ČELADI prodam ☎ 22-308

Prodam Z 101 L 1300. ☎ 33-821 popoldan 8945

Prodam Fiat 126, letnik 1980, vozen, neregistriran. Košir Jože, Hlavče njive 5, Gorenja vas 8946

ŠKODO 120 LS, 10/79, 76.000 km, dobro ohranjeno in vzdrževano ugodno prodam. ☎ 57-630 8959

Prodam Z 101, letnik 1981, ☎ 81-486 8963

Prodam R 4, letnik 1983, dobro ohranjen. ☎ 25-545 8965

Prodam R 4, letnik 1977, vozen, neregistriran, cena 1.000 DEM. ☎ 78-595 8967

Prodam TOMOS AVTOMATIK 3 ML, letnik 1987. ☎ 84-777 8969

Prodam R 4, letnik 1988, ☎ 50-204

Prodam MOPED AVTOMATIK A 3 KLS, letnik 1988, prevoženih 500 km. ☎ 82-831 8971

Zelo ugodno prodam PZ 125, letnik 1980 ali menjam za Z 750. Vohar Franc, Soška 54 Škofja Loka 8975

Prodam SIMCO TALBOT 1510, letnik 1981. Pintar, Zg. Gorje 42/a

Prodam LADO SAMARO, letnik 1987, registrirano do maja 1991 in MOTOR JAWA 350, letnik 1988. ☎ 064/66-379. 8978

Prodam TOMOS AVTOMATIK, letnik 1987. ☎ 28-644 8979

Prodam Z 750, letnik 1980. ☎ 35-861 popoldan 8983

Prodam GOLF JGL, lenik 1981. ☎ 37-734 od 15. do 20. ure 8985

R 5 GTL, letnik 1985, prodam. ☎ 42-259 8991

R 18 TLJ, letnik 1985, odlično ohanjen, prodam. ☎ 42-157 popoldan 8992

prodam nove dela za GOLFA stari tip, zadnji levi in desni blatnik, zadnja stena, streha in prednji koš za Zastovo 750. ☎ 631-447 popoldan 9005

Prodam DIANO 6, letnik 1977, registrirano do 28. 11. 1990 za 1.500 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 061/213-213 int. 34-34 dopoldan ali 064/37-530 popoldan 9007

Nujno prodam GOLF JGL, letnik 81/82. ☎ 27-534 9009

ZAPOSLITVE

Če imate dovolj prostega časa ali ste brez dela se javite za potnika DZS. Tedenska izplačila provizije. ☎ 75-954 8761

GOSTILNA V KRANJU ZAPOSLI KUHARICO OD 6.000 din. Ponudbe pod Šifra: GOSTILNA 8771

Zaposlimo KUHARJA ali mlajšo upokojenko za kuhanje malic. ☎ 79-761, Gostilna, Kovaški hram, Kropa 8858

Honorarno zaposlimo čistilko, odlično plačilo, delovni čas 6 do 16. ure ali po dogovoru. ☎ 22-721 8937

Iščemo čistilko za čiščenje stolpnice 153 v Podlubniku Škofja Loka, Kličite po ☎ 622-203 8953

Honorarno zaposlim PEKA za pečenje PIZZ. ☎ 36-430 8961

Potrebujem POTNIKE. ☎ 35-753 od 17. do 19. ure 8986

Pridno dekle honorarno zaposlim v Kava baru. Nedelja je delovni dan. Šifra: POLETJE 90 8994

Potrebujem več resnih akvitizerjev za prodajo odličnih potrošniških artiklov. Kasneje lahko v redno zaposlitev odvisno od vas. Provizija odlična. ☎ 064-28-533 9002

ŽIVALI

JARKICE NESNICE Hiseks rjave prodajamo. BELEHARJEVA 49, ŠENČUR 8637

Zaradi gradnje prodam brejo telico. VELESOVO 31 8955

Prodam 2 črni KOZI, stari 9 tednov. ☎ 622-234 8956

Prodam 260 kg težko TELICO za nadaljno rejo. ☎ 74-841 8966

Prodam bikca simentalca, starega 6 tednov. Mlakar, Letališka 6, Voglje 8968

Prodam KRAVO SIMENTALKO brejo 8 mesecev. Rozman, Sp. Duplje 29 8972

Prodam JUNICO staro 7 mesecev. ☎ 66-135 8980

Prodam 10 in 12 mesecev stare KOKOŠI NESNICE ali za zakol. Vsak dan. Drinovec, Strahinj 38, Naklo 8990

Rujave JARKICE in bele pitance prodam. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 9003

BODI SAM SVOJ
OBRTNIK
IN NAJDI PRI
GITSCHTHALER V BELJAKU
PICCOSTRASSE 36 VSE ZA NOTRANJO IZGRADNJO, LESEN STROP, TALNE PLOŠČE, PARKET, PROFILNI LES, LETVE, OKOVJE, ITD... TOČNE MERE VSEH SESTAVNIH DELOV, UGODNE CENE IN STROKOVNO SVETOVANJE SO PREDNOSTI, KI JIH GRADITELJI GOTOVO ZELO CENIJO
HOBI GRADITELJ
JE NAVDUŠEN, KO VIDI VELIKO IZBIRO MATERIALA, DOBRO VZDUŠJE IN IDEJE PRI
GITSCHTHALER V BELJAKU
WIDMANNGASSE 6. DOBITE TUDI STROKOVNA NAVODILA IN ZA VSAKO SLIKO TUDI PRIMEREN OKVIR.
Telefon: 9943-4242-24434

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

NEŽKE JOCIF

upokojene učiteljice

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam v teh bridkih trenutkih kakorkoli pomagali. Iskrena hvala dr. Dušanu Bavdku in Štefki Ušlakar za vso nego in pomoč. Zahvaljujemo se Osnovni šoli Matija Valjavec Preddvor, Zvezi borcev in Društvu upokojencev Preddvor, Planinskemu društvu Kranj, LD Storžič, praporščakom, pevcem, govornikom za pretresljive besede slovesa ter vsem, ki ste prinesli toliko cvetja.

Žalujoči vsi njeni

V Preddvoru, junija 1990

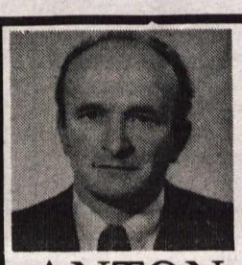

V SPOMIN

9. junija je minilo 2 leti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi sin, mož, ati, brat in stric

ANTON PORENTA

V našem domu je praznina, v srcih naših neizmerna bolečina in vendar polna hvaležnosti za vse, kar nam je dalo tvoje plemenito srce.

VSI NJEGOVI

Sp. Bitnje

ZAHVALA

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli.
(Sl. narodna)

V večnost je odšel naš mož, oče, brat, tast in stric

JOŽE KRIŽNAR

Po njegovem slovesu se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, sošolcem, sodelavcem in znancem za vso nesebično pomoč, za izrečena sožalja in spodbudne besede kot tudi za vse dobre misli v vaših srcih in tihe molitve. Hvala tudi dr. Hriberniku za vso pomoč, prečastiti duhovščini in bogoslovcem za tolažbo v Bogu in pogrebno bogoslužje, pevcem za pesmi polne upanja in vsem, ki ste ga pospremili ob slovesu s tega sveta. Vsem, ki ste se ga spomnili in ki ste nam kakorkoli stali ob strani, še enkrat iskrena hvala. Bog povrni!

Vsi njegovi

Preddvor, Drulovka, Ljubljana

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustila naša draga teta

MARIJA JELOVČAN

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje, izrazili sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Prisrčna zahvala zdravnikom iz Železnikov in Mariji Ravnikovi za nudeno pomoč ter gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

Ševlje, 6. junija 1990

MERKUR KRANJ

DOLŽINO PRILAGODITE POTREBAM!

INKOP KOČEVJE IN MERKUR KRANJ ORGANIZIRATA OD 8. DO 16. JUNIJA V PRODAJALNI DOM NAKLO (CESTA NA OKROGLO 8) AKCIJSKO PRODAJO LESTEV.

IZBIRATE LAHKO MED 12 RAZLIČNIMI VRSTAMI LESTEV (STOL S STOPNICAMI, PRISLONSKE, RAZTEGLJIVE...) RAZLIČNIH DOLŽIN.

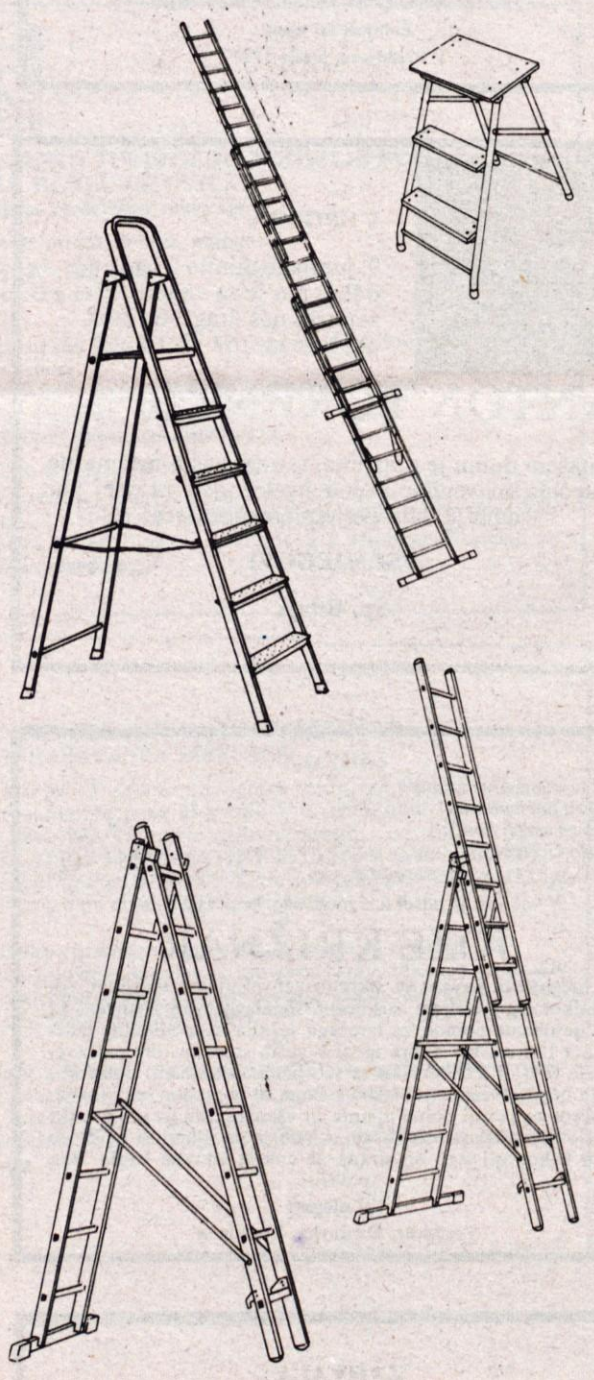

IZKORISTITE 26,8 % ZNIŽANJE CEN.

PA ŠE TO:

KOLIČINE SO OMEJENE

Zasebnika ne zmoreta plačevati prispevkov

Bodo delavci Mladinskega doma na cesti?

Radovljica, 7. junija - Zasebnika sta ob podpisu pogodbe, da prevzameta mladinski dom, morala obdržati tudi dvajset zaposlenih delavcev. Stroški so previsoki, da bi lahko vzdržala.

Letos marca sta Marko Bogataj in Janez Tičar vzela v najem Mladinski dom Bohinj. Dom je od leta 1972, ko je bil odprt in do prevzema dveh družabnikov, vseskozi posloval z izgubo. Tičar in Bogataj sta prevzela zanemarjen objekt in z nemalo stroškov opravila vzdrževalna in obnovitvena dela.

Z najemno pogodbo sta se zavezala, da bosta zaposlila vse delavce, ki so bili v objektu zaposleni. Tako kot pravita sama, sta z delavci prevzela tudi vse njihove stare navade, saj večina delavcev »razmišlja le o svojih pravicah, novemu načinu dela in reda pa se niso pripravljeni prilagoditi. Še vedno razmišljajo tako, kot da so v družbeni firmi, v kateri ni pomembno, kako in koliko se dela. S temi delavci ne moreva dvigniti kvalitete uslug v objektu....«

Zasebnika tudi nista sposobna za 20 delavcev, kolikor jih je, plačevati davkov in prispevkov. To je zanju nevzdržna postavka, saj znese mesečno 100 do 150.000 dinarjev. Objekt ima le 70 ležišč primernih za oddajo, vse ostale postelje (100 jih je) pa ostajajo prazne in jih nobena turistična organizacija noče niti ponujati, saj so časi skupnih stranišč že davno minili. Objekt nima niti lastne pralnice, pranje pa ju vsak mesec stane malo premoženje.

Zasebnika sta naslovila na radovljiški izvršni svet prošnjo za oprostitev davkov in prispevkov na osebne dohodke delavcev, ki so zaposleni v penzionu Janez v Bohinju. Uprava za družbene prihodke je napravila poročilo in ugotovila, da materialni stroški daleč presegajo prihodek obratovalnice, ki se je že znašla v rdečih številkah. Hudo breme pa so obratovalnici prispevki, predvsem republiški in davki, ob tem pa je višina najnižjega osebnega dohodka delavca, zaposlenega pri obrtniku, določena s kolektivno pogodbo.

Člani izvršnega sveta so razpravljali o težavah, saj bosta morala zasebnika še ta teden obrat zapreti in postaviti delavce na cesto, če si nočeta nakopati še več stroškov. Žal izvršni svet ni mogel najti ustrezne zakonske osnove, da bi ju oprostil plačil, sklenili pa so, da bodo zadevo še proučili. ● **D. Sedej**

Spomladanski izlet naročnikov in prijateljev Gorenjskega glasa

Še štirje dnevi pa bo lepo vreme oziroma gremo na spomladanski Glasov izlet. Še vedno velja: v soboto, 16. junija, ob 7. uri izpred kranjskega hotela Creina, dodatne informacije in prijave v Kompasu Kranj (telefon 21-022) ali v Škofji Loki (telefon 620-960). S prijavami pohitite, ker je v tretjem avtobusu na voljo le še nekaj sedežev.

Še enkrat povejmo, da bomo poskrbeli za dobro počutje in razvedrilo vse od začetka: Gorenjski glas bo najprej vsem podaril šilce močnega za dobro počutje, sredi dopoldneva bodo vsi udeleženci dobili malico, ki jo poklanja znana diskontna trgovina Sajovic izpod Jelenovega klanca v Kranju (udeleženci predzadnjega Glasovega izleta se bodo spomnili lično zavite in okusne malice, ki jo je tudi poklonil Sajovic), Gorenjka iz Lesc bo prispevala nekaj za posladek, za žejne pa bo skrbela pivovarna Union Ljubljana. Nismo pozabili tudi na pevce - za spremljavo jim bosta igrala kar dva harmonikarja. In ne nazadnje - poskrbeli smo za dobre vodiče in naročili lepo vreme, tako da bo prav gotovo lepo in zabavno. Dobrodošli! ● **Uredništvo**

UNION 1864
UNI
BREZ ALKOHOLA

DISKONT
DISKONT POD KLANCEM
Ljubljanska 5, KRANJ
tel.: 21-650

Triglav - Gorenjka
LESCE
ROŽNA DOLINA 8

Prvi krog akcije za izbiro imena Radia Kranj - razširjena komisija radijskega in glasovega uredništva - nagrade za sodelujoče - kranjski radio se bo predvidoma oglasil še ta mesec.

POSTANITE BOTER KRANJSKEGA RADIA

Radio Kranj (v ustanavljanju) in Gorenjski glas začenjata akcijo za izbiro imena radijske postaje, ki bo predvidoma konec junija (meseca rožnika) začela oddajati v Kranju. Res, da običajno radio nosi naziv kraja, od koder oddaja, po drugi strani pa mu poslušalci nemalokrat nadenejo domače, manj formalno ali takšno ime, ki ustreza vtisu, ki ga radio ustvarja.

Radio Kranj pa si želi s takšnim, pravim imenom že začeti, zato vabimo bralce Gorenjskega glasa in bodoče poslušalce kranjskega radia, naj nam pomagajo izbrati.

V premislek vam ponujamo nekaj imen, ki so se doslej pojavila, seveda pa imate možnost, da predlagate še druga, po vašem mnenju ustreznejša imena.

Dosedanji predlogi: kranjski radio naj bi se imenoval:

SRCE, MARELA, KRAVAL, JANEZ, SAVSKI VAL

Čeprav vam puščamo pri izbiri imena proste roke in vso svobodo vaši domišljiji, pa naj vam vseeno pomagamo z nekaj namigi, v katero smer premišljati in iskati primerno ime za nov kranjski medij:

Ime naj bi bilo po možnosti **domače, lahko izgovorljivo**, iz ene, največ dveh besed (prikladnejše so kratke, eno in dvozložnice), odražalo pa naj bi zasnovo modernega, hitrega in odzivnega radia, ki bo vsak dan zabaval in nevsiljivo obveščal prebivalce Kranja in širše okolice. Po tej strani je primerno, če ime kranjskega radia odraža tudi področje, kjer ga bodo poslušali oziroma njihove prepoznavne, bistvene značilnosti... Seveda pa si do ideje o imenu radia Kranj lahko pomagate tudi po drugih poteh.

Torej: **postanite boter kranjskega radia!!!**
Na glasovnico, ki jo danes objavljamo, vpišite
— eno ponujenih imen ali
— ime, ki ste si ga sami izmislili in ga predlagate

Komisijo, ki bo nadzorovala potek akcije, izbiro imena in žrebanje nagrad smo poiskali v obeh uredništvih in jo »okrepili« z znanim Kranjčanom.

Komisijo akcije »POSTANITE BOTER RADIA KRANJ« sestavljajo:
Gorenjski glas: ŠTEFAN ŽARGI
Radio Kranj: DUŠAN ROGELJ
in še FRANC PUHAR - ACI

Akcija bo potekala 14 dni od danes pa do 22. 6., sodelujočim pa smo, ob prijazni pomoči delovnih organizacij MERKURJA in ELITA, pripravili nekaj lepih nagrad. Med vsemi, ki nam boste poslali glasovnice, bomo izžrebali 8 nagrad.

1. nagrada: Nakup v trgovini »MERKUR« Globus, Kranj v vrednosti 5.000,00 din
2. nagrada: Nakup v trgovini »MERKUR« Globus, Kranj v vrednosti 3.000,00 din
3. nagrada: Nakup v trgovini »MERKUR« Globus, Kranj v vrednosti 2.000,00 din
4. nagrada: Nakup v eni od trgovin »ELITE« v vrednosti 1.000,00 din
5. nagrada: Nakup v eni od trgovin »ELITE« v vrednosti 700,00 din
6. nagrada: Nakup v eni od trgovin »ELITE« v vrednosti 400,00 din
7. nagrada: Vabilo na ugled Radia Kranj in 3 brezplačne čestitke ali skladbe po želji
8. nagrada: enoletna naročnina na Gorenjski glas

RADIO KRANJ, 97,3 Mhz GORENJSKI GLAS

PREDLAGAM, NAJ SE KRANJSKI RADIO IMENUJE .....

.....

Kratka obrazložitev: .....

.....

TO PREDLAGA (ime, priimek in naslov) .....

.....

Podpis .....

Glasovnico izrežite, nalepite na dopisnico ali v kuverti pošljite na naslov:
RADIO KRANJ
Trg revolucije 1
64000 Kranj

Elita 35 · ČISTA RUNSKA VOLNA

Borci že petič na Triglav

Radovljica, junija - Potem ko so nekaj časa razmišljali, bi ali ne bi, so se gorenjski borci vendarle odločili: tudi letos se bodo za svoj praznik, 22. julij, povzpeli na Triglav. Organizacijo pohoda ima na skrbi občina Radovljica.

Peti jubilejni spominski pohod borcev in mladih na Triglav bo 21. in 22. julija, glavna organizatorja pa bosta občina Radovljica in skupnost borcev VII. SNOUB Franceta Prešerna. Tudi letos bodo pohodniki na to zahtevno pot krenili zgodaj zjutraj, ob 6. uri z Rudnega polja na Pokljuki. Tisti udeleženci, ki bi ne mogli tako zgodaj priti na Rudno polje, lahko v noči z 20. na 21. julij prenočijo v vojašnici na Rudnem polju. 20. julija naj bi se zbrali na avtobusni postaji na Bledu, od tu pa jih bodo organizatorji z avotubusom ob 17. uri prepeljali na Rudno polje. Vsi ostali bodo seveda prišli 21. julija do 6. ure k vojašnici na Rudnem polju.

Prijave sprejema organizacijski odbor, ki ga zastopa Franc Šmit, Cankarjeva 12, 64260 Bled. Rok za prijavo je 30. junij. Več o pohodu bo zapisano v naslednjih številkah Gorenjskega glasa in TV-15. Vsi, ki se bodo petič povzpeli na Triglav, bodo prejeli Triglavske medalje. ● **D. Dolenc**

zajček
TRGOVINA VSE ZA OTROKE

UL. JANKA PUCLJA 7
KRANJ TEL. 064-35-103
ZA BOLTEZOM NA TRGU RIVOLI

VAM PONUJA:
VSA OBLAČILA OD 0 DO 10 LET, SEDEŽE ZA V AVTO, HOJICE, NAHRBTNIKE ZA DOJENČKE, KENGURUJE VOZIČKE, ORTOPEDSKE COPATE, OTROŠKA KOZMETIKA IN VSE VRSTE IGRAČ.

POSEBNA PONUDBA:
- ITALIJANSKI ŠPORTNI VOZIČKI »MARELE« po **1.223,00 DIN**
- KOMBINIRANI VOZIČKI **2.680,00 DIN**
- AVTOSEDEŽ **1.070,00 DIN**
- LEŽALNIK **750,00 DIN**
- NAHRBTNIK **490,00 DIN**
- KENGURU **255,00 DIN**

DELOVNI ČAS: od 9. - 12. ure in od 16. - 19. ure
SOBOTA od 9. - 12. ure

IZREDNA PRILOŽNOST!

Informirajte vsak gorenjski dom o vaši ponudbi z OBJAVO propagandnega sporočila v **GORENJSKEM GLASU**, ki bo v podvojeni nakladi izšel v petek, 22. junija 1990, in ga bodo prejela **vsa gorenjska gospodinjstva.**

Informacije in naročila, EP, tel.: 28-463.